

(v)

ed, and while the practice of remissions of revenue for inundations was in existence a equitable compensation, the to the Government under the leads during the fifteen years, (1852-53 to 1866-67) were as

Instruction and Maintenance of embankments	£ 97,482
Remissions of Land Revenue for Floods	Rs. 5,586
	£ 208,018

It is clear that Government trouble that sum, viz, £ 406037 in the so-called thirty years of, I mean the thirty years during the terms of the settlements extended. This saving to Government means unjust exaction of due from the Zamindar, who in turn treated the poor tenantry equally harsh measures.

The work of the resettlement was in hand more than four years and the work is in progress

It is in contemplation to reduce the revenue generally by 50 per cent, and in a considerable number of cases it has been

the province cannot be improved as a large capital is sunk in embankments. With a temporary settlement the landlord class will invest their capital in embankments or other measures calculated to revive the productive powers of the land.

The Zamindar receives no remission from Government and he passes on to his tenantry. The disastrous consequences of inundations do not touch any one above the poor tenantry. Under the existing Land Revenue system of Orissa the natural consequence of this is no healthy state of things not creditable to a civilized Government and certainly not profitable to the poor tenantry. The present settlement is the only remedy for this state of things. This formed the subject matter of a letter in *The Times* of 27th April which also refers to the memorial on the subject addressed to Government by the Zamindars of Orissa.

The present famine did not serve as a pretext to give up the settlement as it had during the famine of 1860.

Both the memorial and *The Times* leader are reprinted as annexures to this memorandum.

SUMMING UP.

The people were very friendly to the English traders during the first half of the 17th century. They not only gave them every facility to carry on their trade, but they defended them against the attacks of the Portuguese. In 1803 the priests of the most sacred Hindu Temple in India invited them to occupy the country and even to take charge of the great god Juggernath. This shows that the people had unbounded confidence in the sense of honour and justice of the English nation. I may as well mention here that British Government undertook the management of the Temple for some time. One Mr. Hunter was appointed Collector to carry on this work, but it was given up out of respect to the Christian public opinion in England which was strongly opposed to the management of an idolatrous institution by the British Government. *But the revenue settlements under the British Government reduced the country to a worse condition than she was under the Marhattas.*

In laying these lines before the authorities as well as the general English public, I beg to request them to consider whether the treatment which the province received under the British Government is calculated to enhance the confidence which the people of Orissa have shown to the British nation or to give them sufficient motive to continue "supporters of Government" as they have hitherto been. The present time, with the demonstrations of the Diamond Jubilee fresh in the public mind, is a fit occasion for reflections of this character.

The British Government will even at this late hour confer a lasting boon on the province, put it on the way to material progress and make amends for the wrongs done to the people if they make the settlement now in progress a permanent one. The promise of a permanent settlement has been repeatedly made. This has been noticed with clearness in the memorial and in the leader in the

The Secretary of State for India, Lord Kimberly, in a despatch No 147 dated 23rd November, 1893, raised the question of permanent settlement, but the Government of India, got rid of the enquiry by remarking "that there was nothing * which the Zemindars can construe into a reasonable ground for the anticipation that such a measure will ever be extended to them." I do not know the words of the whole dispatch or the whole reply from the Government of India but I have good reason to believe that portions of the reply will not stand a critical examination directed to test the accuracy of the statements therein.

It is well known that Her Gracious Majesty gave written instructions to Lord Derby as to how the Proclamation of 1858 was to be worded. In doing so, she wrote:

"The Queen would be glad if Lord Derby would write it himself in his own excellent language, bearing in mind that it is a female Sovereign who speaks to more than a hundred millions of Eastern people on assuming the direct Government over them, and after a bloody civil war giving them pledges which her future reign is to redeem and explaining the principles of her Government. Such a document should breathe the feelings of generosity, benevolence, and religious toleration, and point out the privileges which the Indians will receive in being placed on an equality with the subjects of the British Crown, and the prosperity following in the train of civilization."

These words show an anxiety on the part of Her Gracious Majesty to see that the pledges of her Government were redeemed, and judging from the special interest Her Majesty takes in Indian affairs and in her Indian subjects, the Diamond Jubilee is a fitting occasion to redeem England's pledges to Orissa and to make amends for the injustice done to that province under the British Government by making the settlement now in progress a permanent one.

But if the Government would not make the present a permanent settlement, they ought to grant remissions for injuries done by inundations. This is a duty which devolves on Government as a logical consequence of the terms of the settlement and the principles on which the lands are assessed.

which 41
* 111 The promise for only sicca enactments. (above letter).
settlement have

Orissa is a country of rivers and is exposed to frequent inundations, which sweep away every trace of cultivation and habitation and convert the paddy fields to sheets of barren sands. I quote here Sir W. W. Hunter's description of the province.

"I have said that the history of Orissa is the narrative of a province at the mercy of a great river, and a short account of the north-eastern shores of the Chilka will make known to European readers the terrible meaning of these words.

"The Mahanadi, literally the Great River, after collecting the drainage of 45,000 square miles in the hill country, dashes itself down upon the plains, a little above Cuttack through a gorge barely half a mile wide. There it immediately divides, forming a delta head, and sending out four great arms. Of these the most easterly the Koya Khai furnishes the water supply of the Puri District. The Koya Khai bifurcates into Daya and Bhargvi. The Daya literally the River of mercy, draws off 33,100 cubic feet of water per second. The Bhargvi, or the River of Fate, carries away 59,220 cubic feet per second, and after a few miles splits into a number of channels which run southwards to the coast. There they ought naturally to enter the sea, but each in turn finds itself arrested by sandy ridges. Flowing nearly on a dead level, and amid a hundred obstruction, they search out every line of drainage, spreading themselves into vast swamps, accumulating in huge black waters, one of which, the Star Lake is sometimes as much as eighteen miles in circumference, and playing gigantic pranks with human life and property as they force their way along."

"The deltaic rivers of Orissa from therefore a network of high-level canals, raised above the surrounding country, and unable to furnish an outlet for the water poured into them at their heads. In the rainy season the rivers issue from the table lands in tremendous floods, aggregating 2,700,000 cubic feet per second, a volume which greatly exceeds the discharging capacity of their deltaic channels. Thus while the Mahandi dashes down 18,000,000 cubic feet per second in full flood, the whole of its distributories in Orissa can only discharge 897,449 cubic feet. Only half of the flood therefore can find an outlet, the other half bursts over the banks and sweeps across the country."

The following is a description of the devastating effects of the flood in 1866-67, by the same writer:

and a "m. the three districts 1060 architecture" could 73,726 acres were des. tations and learn the waters lying from most parts for thirty during sixty. A

"crops to the value of £3,109,472 were destroyed. These figures speak for themselves, but they do not tell the whole truth."

Inundations occur almost every year in some part or other of the provinces. There have been several of a more general character within the last few years.

Before the British occupation of Orissa there were embankments to protect the country from inundations. The Zemindars (landlords) constructed and repaired these protection embankments, and credit was given to them for the costs incurred under this head.

The Marhattas allowed a set-off of the cost under this head, against the revenue due by the zemindar to the State. As the costs of constructing and repairing these embankments had been borne by the Marhatta rulers, the British Government, when they made the settlement, undertook to maintain these embankments. Accordingly they were looked after by the Public Works Department, the zemindar had nothing to do with them and no reductions were allowed from the amount assessed on his estate.

The last settlement of Orissa, which was made in 1836, was made on the distinct understanding the Government should keep up that embankments; and the country was assessed on the supposition that it would be effectually protected from inundations. But soon after the settlements it was proposed to abandon the embankments, and Mr. Mills, the Commissioner of Orissa, who made the settlement, in writing to Government in 1847, expressed himself on this subject in the following words:

"It is said that embankments are, in the long run, productive of far more mischief than good; that the beds of the rivers are gradually raised above the level of the surrounding country, and though the bunds afford protection in ordinary cases, yet when they do give way, they cause the most appalling losses. The system has too long prevailed to admit of so sweeping a remedy as the levelling of all the bunds, while it is impossible to estimate what would be the consequence of such a measure; at all events, the question cannot, and cannot be entertained until the present

"to the continuance of the embankments which protect them."

But disregarding of the moral and the physical consequences which the infringement of this understanding between the parties to the last settlement involved, the policy of abandoning the embankment was introduced, and in course of time all the protective embankments of the country were given up. The term of the last settlement—the one made in 1836 was to have expired in 1866, and new settlement would have been made in that year, but the province was visited by that terrible famine whose unprecedented devastations swept away nearly a million of the population. Owing to this famine the Government did not renew the settlement but extended the terms of the old settlement for another thirty years.

This benevolent extension of the term of the old settlement was intended to enable the people to recoup themselves from the terrible effects of the famine in 1866. The people had just emerged from the famine and were looking forward to the approaching harvest when the rivers like unexpected enemies sprung a surprise upon them and drove out Sir W. Hunter estimates more than half the surviving population out of house and home."

If the Government had faithfully observed the condition of the settlement by which they were required to maintain the embankments, the extension of the term of the settlement would have been a real act of benevolence to the country and would have been appreciated as such. But the Government abandoned the embankments and refused to grant remission of revenue for injury by inundations. At the present time and for years past the Zemindar has been made to pay every farthing of the Government revenue, he is not allowed any remission even if his estate is rendered altogether unfit for cultivation by the floods having converted it into a sandy waste.

I cannot get here the figures to show the amount the embankments cost the Government when they maintained all. But the policy

people of Orissa have never had Government measures which are reasonable. They were the only people who supported the action of Government in introducing the Age of Consent Bill. Mr. H. G. Cooke, Commissioner, in his last administration report, calls them "the supporters and not the detractors of Government."

After the occupation of the province the British Government took to make an assessment of land revenue. This work was entrusted to Col. Harcourt and Mr. Melville who were appointed by the Marquis of Wellesley as Commissioners for the settlement of Orissa. Several settlements were made in the province. These have been recorded in the annexed memorial which was presented to the Bengal Government. How they affected the country is described in his "History of Orissa" by Mr. G. Toynebee, of Indian Civil service, who served in Orissa for several years in various official capacities from a Joint Magistrate to the Commissioner of the province.

The revenue was enhanced during this period by about the sum of the Rs. 54 lakhs of rupees, being raised from our revenue Rs. 18,14,825 in 1804-05 to Rs. 16,87,000 in 1818-19. In 1847 it was Rs. 29,630, and in 1870-71 Rs. 17,725. Judged by the light of frequent experience and more accurate information, it would clearly appear therefore that under the present settlements the province is considerably over-assessed. Mr. Trower denies this in a letter to the Revenue Board dated 1st May 1877, and says that lands presenting a jama of Rs. 40,000 are held by persons who had no claim to them. "I am ready to give to the satisfaction of the Government that no single estate is over-assessed, but on the contrary that the ryots are fairly treated, every acre of them will yield a handsome profit to the holder." But *per contra*, the country had decayed ever since the Maratha conquest. Under the Marathas it was happy and prosperous. At first assessment exceeded even the collections of the Marathas by a lakh, to say nothing of other taxation and *salami*, &c., to *amla* at each settlement. The nominal jama of the Marathas was, it is true, Rs. 40,000 (see page 35), a sum

but their average net collections for twelve years (from 1198 *Amla* to 1209 *Amla*) were under Rs. 12,00,000, after deducting alienations and various expenses of collection and other sets-off, while we attempted to collect the amount of the jama to the uttermost cowrie. The amount of the average yearly demand for each settlement collected during the currency of the settlement fell from 94 per cent, to 27 per cent, between the years 1805-06 and 1818-19, and during the same period it was thought necessary to bring to sale no less than 1,129 estates bearing a jama of Rs. 9,65,934. Many of these estates were sold more than once in the same year. One was sold seven times in four years, one six times in the same period, another three times in three years, a fourth four times in five years.

This measure ruined most (Mr. Ewer says two-thirds at least) of the old *Uriya* proprietors, and transferred their lands to rich absentee Bengalis and to the *amla* of the courts. Estates with a *sadr jama* of over Rs. 5,000 were sold at the Revenue Board in such a manner that an *Uriya* proprietor had any agent or other person who could attend at these sales and look after his interests; the *amla*, on the other hand, had agents on the spot, and rich Bengalis could afford to risk a speculation of the kind. Estates were frequently sold for a more fraction of their real value, and were almost invariably purchased by foreigners. These seldom or never visited the purchase, but entrusted the management of it to agents of their own kith and kin, who were aliens to the *Uriyas* both in race and language. Far removed from the control of their principals, these lived in a style quite sufficient of itself to swallow up the legitimate profits of the land entrusted to their care. The old *Uriya* landholders whom they succeeded were equally prodigal and reckless, but at least some part of the money they squandered benefited their poorer dependents, and a great part of it was spent on religious ceremonies. Lax in paying their revenue, they were equally lax in collecting their rents; and they always respected the rights of the subordinate tenure-holders. Mr. Ewer says, in his report dated 18th May 1818 (paragraphs

against his landlord from a ryot on the estate of an original *Uriya* proprietor, but that such complaints in estates held in farm by, or let out to, foreigners were many and distressing. They rack-rented the ryots and *sarbarakars*, dispossessed those *mokodams* who would not consent to an increase of their jama, and to those who did so consent, gave agreements, in which they were only styled *vivadors*; so that when they became obstructive, they might, with the help of their coadjutors, the *amla*, oust them from their Tenures, and deprive them of their rights by a civil suit. They openly sold the situations of *patwari gomasta*, &c., to persons of their own race, who having no fellow-feeling for the people over whom they were placed, subordinated all considerations of justice and humanity to their own aggrandisement. If any *Uriya* proprietor held an estate adjoining theirs, they encroached on it to such an extent that they drove him in very despair to dispose of it. He was no match for his Bengali neighbour in the courts, as the latter commanded the good services of the all powerful *amla*. So he wisely judged that the first loss would be the least, sold his land to the best advantage he could, and retired into poverty and obscurity for the rest of his days. From a letter from the Collector to the Revenue Board dated 7th October 1814, it would appear that landed property had become about that time so depreciated in value as not to be worth more than $\frac{1}{2}$ years' purchase. Transfer by private sale, almost unknown in former times, became quite common. See a letter from Mr. Trower to Government, dated September 1817. Out of 2,340 estates borne on the revenue roll in 1818, Mr. Trower says that "only 1,449 have never changed hands, but have uniformly remained in possession of the original proprietors." Between 1st December 1806 and 4th January 1817, 350 estates, with a jama of Rs. 4,72,344 passed by public auction into the hands of Bengalis and other foreigners for a sum of only Rs. 6,07,063, and of 232 estates which were in the possession of natives of Bengal in May 1817, no fewer than 155 belonged to *amla* in the service of Government. (Collector to Revenue Board, May 17th 1873). There is even a case on record in which 31 lots, of which the *Sadr jama* was sicca Rs. 1,21,695, sold for only sicca Rs. 4,6205 (see the above letter).

324

A BRIEF ACCOUNT OF ORISSA
UNDER BRITISH ADMINISTRATION

Very few Englishmen know anything of Orissa. This is very strange, considering that a very interesting history of the Province in two volumes by Sir W. W. Hunter has been before the English public for several years. It has many things which should be of interest to the students of ancient religion, architecture, and customs in India.

This is, no doubt, owing to the fact that Orissa was added to the British Indian Empire nearly half a century after the battle of Plassey, and it is also due to the fact that the people of the Province have not hitherto taken any part in the political movements in India. Whether this was the right attitude for the people to take need not be discussed here, but the result of nearly a century's British rule has been that a race who, at the commencement, invited the British Army not only to occupy the Province, but also to take charge of the great Hindu god Juggernath, and who, as will be shown presently, up to the present day have supported Government in every measure,* are beginning to lose faith in the promises and sense of justice and integrity of the British Government. This is matter for sad reflection both to the ruling as well as the subject race.

It is a fact that the English Traders of the East India Company's time first went to Orissa, i. e., before they went to Bengal. The following extract from "The Early Annals of the English in Bengal" will show when and how the English first went to Orissa, and how they were received and treated by the people there :

"In March 1633, the Company's Agent at Masulipatam, meeting with a growing scarcity of cloth in that place, resolved on sending out an expedition to open up trade with the fertile provinces at the mouth of the Ganges. The party, which consisted of eight Englishmen, set sail in a country boat, such as may still be seen in many of the ports along the coast, an oddlooking but serviceable craft, having a square sail, an oar-like rudder, and a high poop, with a

"thatched house built on it for a cabin. "On reaching Harsapur or Harispar, the modern Harispar Gar. at the mouth of the Patua in Orissa, they transferred themselves and their merchandise to small boats, and so ascended the river some eight miles as far as Kosida. There they took the high road to Cuttack which then, as now, passed through Balikuda, the chief village of the fiscal division of Benuhar, and the important town of Jagatsingapore or as it was till lately called Harispar. From Cuttack the travellers repaired to the coast of Malcandy or Makund Dec in Fort Barbati, where they were received with great kindness," &c.

The following is the narrative of the expedition as given by William Bruton, of Southwark, Quarter-Master of the Ship Hopewell :

"The twenty-second of March, 1632. "I being in the country of Carmandel with six Englishmen more, at a place called Massalapatam, a town of merchandise, Mr. John Norris, the agent there, was resolved to send two merchants into Bengalla for the settling of a factory there; and these six Englishmen (of the which I was one) were to go with the merchants, and withal to carry a present from the agent to the Nabob, or King of that country. Wherefore a junk was hired at Massalapatam to be our convoy: and the said junk did belong unto these parts, and the names of the Englishmen that were appointed for that voyage were Mr. Ralph Cartwright, Merchant, Mr. Thomas Colley, second, Mr. William Bruton, John Dobson, Edward Peteford, John Busby, John Ward and William Withall."

"Though we hired the aforesaid junk on March 22nd, yet it was the sixth of April following before we could be fitted to depart from Massalapatam, and in much various weather with many difficulties and dangers (which to relate here would be tedious and impertinent to my intended discourse). The twenty-first of April, being then Easter Day, we were at anchor in a bay before a town called Harssapore: it is a place of good strength, with whom our merchants hold commerce with correspondency. This twenty-first

"Cartwright sent the money ashore to the Governor of Harssapore into his safe keeping and protection until such time he came ashore himself. So presently there came a Portugal frigate fiercely in hostility towards us, but we made ready for their entertainment and fitted ourselves and the vessel for our best defence; but at last they steered off from us, and, upon our command, she came to an anchor somewhere near us, and the master of her came on board of us, who being examined whence he came and whither he was bound, to which demands he answered nothing worthy of belief as the sequel showed; for he seemed a friendly trader; but was indeed a false invader; for on the 22nd day Mr. Cartwright went ashore to the Governor of Harssapore; and on the 24th day the master of the frigate (with the assistance of some of the ribble-ribble rascals of the town) did set upon Mr. Cartwright and Mr. Colley, where our men (being oppressed by multitudes) had like to have been slain or spoiled, but that Luckshimp (Lakshmi) the Rajah there rescued them with two hundred men."

The above shows the commercial relation between the two races.

Nearly two hundred years after, in 1803, an English expedition was sent from Madras to occupy Orissa. The English army had to march through the borders of the Chasas where, as Sir W. W. Hunter says, a couple of cannon and three hundred men might have disputed for days the dangerous channel. But instead of an opposing army the General commanding the expedition found a deputation of venerable white-headed Bramhins, who begged that their temple, the religious key to the province, might be placed under the protection of the British." (a)

This was remarkable in a province which was the only part of India unknown to the Mahomedans, even in the fourteenth century, and where the Mahomedans never exercised the same control which they did over Bengal. The welcome the religious leaders of the race gave to the English army was the outcome of the implicit confidence they had in the sense of justice of the British nation.

(a) "History of Orissa" by Sir W. Hunter, vol. II., p. 56. Also "History of Orissa" by Mr. G. Tor...

* The Age of Consent Bill, which was opposed by every race in India, and even by the like Sir Romesh Mitter, was supported

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ପା ୨୦ ଉପ ମାତ୍ର ଅକ୍ଟବର ମସିହା ୧୯୧୭ ମସିହା । ୨। ୩ ୯୨ ପାଠିକ ସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପାଦକ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ ।

ପତ୍ରିକା

ପଞ୍ଚାଦଶ

୫୨

ମାତ୍ର ପ୍ରକାର ବସ୍ତୁର ଅସ୍ୱାଭାବିକ କ୍ରମ-
ରେ ବ୍ୟବହାର ଏଥିପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି
ହେବ ନାହିଁ । ଅପରପକ୍ଷରେ ତାଣ୍ଡି ଶୁଣି
ନାହାନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତିମାନେ ଅନେକ
ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେବାର ଜଣାଯାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀରେ ବଳୟ ନିବନ୍ଧ-
ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଶ୍ରେଣୀରେ ବସ୍ତୁର
ଅର୍ଥମାନୁ ସେହି ଶ୍ରେଣୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
କାର୍ଯ୍ୟର ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା ।
ସେହି ମଧ୍ୟରୁ ବସ୍ତୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍କଳ
ନିବନ୍ଧମାନଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ମାନ ଶିବଜୀଙ୍କ ଜନନୀ ସମ୍ପର୍କରେ
ସମ୍ପର୍କିତତା କରୁଁ କେତେକ ଅବହୁତ
କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କେଶବର ସମ୍ପାଦକ ବ୍ୟବହାର
କରିବା ମହାଶୟ ଭାବ୍ୟାସ ଦଣ୍ଡ ଶ୍ରେଣୀ କଲେ
ସେ ଶିବଜୀଙ୍କ ଜାତୀୟ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଶୁଣି ଏ
କାର୍ଯ୍ୟର ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି
ଏକ କାର୍ଯ୍ୟର ଲମ୍ପେଶ୍ୱର ଦତ୍ତ ନିଧି କି ଅନ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟର ଶ୍ରେଣୀର ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଥିଲେ ସେ
ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାର ଅଛି । ଏ ମହାଶୟଙ୍କ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ନାଲି ଓ କେତେକ ରସା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଜାତିର ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରକାଶ
ହୋଇଅଛି ଓ ଉପରେ ୦ ୧୨ ଶି ବସ୍ତୁର ଶ୍ରେଣୀ-

ଶୁଣି ବାଳକା ଦୃଷ୍ଟିଗୁଣର ଚିତ୍ରଣା ନିମନ୍ତେ
ଜାତୀୟ କଳାକୁ ଆସିବାରୁ ସେ ବାକୀକୁ ଦେ-
ଲେକ ମାତ୍ର ଚିତ୍ରଣାରେ ରହିବାକୁ ସମ୍ମତ ହୋ-
ଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ଶରତର ଅଗ୍ରକୃତ ସେ ଚିତ୍ର-
ଣାସକାଶେ ରହିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇ ଚାଲି-
ଗଲା । କେତେକକାର୍ଯ୍ୟରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଓଲଟି
ଶ୍ରେଣୀ ହେଲା ଏବଂ ସେମାନେ ସେ ଅବେଳା
ରେ କଲ ଚେମଡ଼ି ବାହାରି ଚାଲି ଯାଇ-
ଗଲା ଏବଂ ଉତ୍କଳରେ ଦେଖିପାରିଲେ । ଉତ୍କ-
ଳରେ ଅନେକର ମହତ୍ତ୍ୱ ।

ପଞ୍ଚାମୂର୍ତ୍ତିରୁ ଜଣେ ସମ୍ପ୍ରଦେଶର ଲେଖିଅ-
ଛନ୍ତି ଓ ସେଠାରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦୋଷକ ସମ୍ପାଦନା ସମ୍ପା-
ଦକରେ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ
ଏବେ ସାମାଜିକ ଅର୍ଥରେ ସେ ଉତ୍କଳରେ ବାଟି ଚା-
ଲିବା କାର୍ଯ୍ୟର ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର
ଅନେକ ବ୍ୟବହାର ଅମଳିତ ହୋଇଯାଇ ବ୍ୟବ-
ହାରୀମାନେ ରହି ନିଜ ନିଜ ମନରେ ସୋପାନ
ବଦଳାଇଥିଲେ । ଜମିଦାର ମହାଶୟ ସଦର
କଲେଜର ଅମଳିତ ନିମନ୍ତେ ବରଜକାଳ ପ୍ରକାଶ
ସମୟ ଚାଲିଗଲା ୫ ୫ ବା ୫୫୫୫ ଏବଂ
ସେହି ଜୁଗା ଦେବାର ମହତ୍ତ୍ୱ ବଦଳାଇଥିଲେ କେ-
ବଳ ମୋହନଙ୍କର ଚିତ୍ରଣାକାରମାନଙ୍କ କଥା
ବାହାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳ ଶାସନ ମନୁଷ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟବହାର
ଜାତୀୟ ପତ୍ରିକା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେ ସାହିତ୍ୟ
କୃତ ସୁଲ ଏବଂ ନିମନ୍ତମାନଙ୍କରେ ଲିଖିତ
ଶିଳା ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେ କହନ୍ତି ସେ
ପୂର୍ବକାଳର ଏକଶାକ୍ତର ଓ ସୌଭାଗ୍ୟସମ୍ପନ୍ନ
କାର୍ଯ୍ୟର କଥା ଶିଖାଇ ରହିବ ବସମୟ
ନିଷ୍ପତ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀ କରାକୁ ଦେଖିଅଛନ୍ତି
ଏ କେମନ୍ତ କଥା ? ଉତ୍କଳସମ୍ପାଦକ ମୂର୍ଖ
ସୋମଙ୍କ ଉପରେ ଶାସନ ଲାଭନାକୁ
ମଧ୍ୟ ଚାଲିବ ? ଏବଂ ସୁନାମ କେହି
ଲଂସୁକ ମୂର୍ଖର ଅନୁମୋଦନ କେବେ ଶୁଣିବ
ଅଥା କର ନ ଥିଲା ଏବଂ ଲଂସୁକ ସାଧାରଣ
ଜାତୀୟର ଏ ଉଚ୍ଚିତ ନିଜା କରବେ ଏଥିରେ
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳୀୟ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦାବ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ଉତ୍କଳ
ରେ କେତେମାତ୍ର ତା ୨ ଉତ୍କଳ ପତ୍ରିକା ୫ ୧୨୩-
୦୨୧୧୮୮/୪ ଜମା ହୋଇଥିଲା । ଏଥିପ୍ରସଙ୍ଗରେ
ବଦେଶୀୟ ଦେବାର ପ୍ରକାଶନ ୫ ୧୫୨୭୧
୧୨/୧୦ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଉତ୍କଳବର୍ତ୍ତର ଦେ-
ଅଟେ । ବଦେଶୀୟ ଦେବାରରେ ଏହା କେ-
ରୁ ଏକକୋଟି ୮୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବହିଷ୍କରେ
କେତେକାର ଦେବା ୫ ଲକ୍ଷ ୨୦ ହଜାର ।
ଚଳ, ସିଦ୍ଧଳ ଏବଂ ଅସ୍ତେଲିୟା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏକ
ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଦାନ କରିଅଛନ୍ତି । ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ସମ୍ପତ୍ତି ଦେବାରୁ ଅଧିକ ଦେବା ସମ୍ପ୍ରଦ କରବାର

ଅବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ହୋଇ ବିଲଭରୁ ସମସ୍ତା-
ଅଛି । ପୂର୍ବ ଦୂରୀକରେ ବିଲଭରୁ ୭୦ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରାୟ ଏଥିର ଚର୍ଚ୍ଚର ଦେଖାକୁ ଅଧିକ
ହୋଇଅଛି ।

ବମ୍ବେଇର ମହାମାତ୍ର ଜଣା ନ ହୋଇ କର-
ସାମାନ୍ୟରେ ବଢ଼ିବାରେ ଅଛି ଏବଂ ଉତ୍କଳପ-
ତ୍ତମ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ସେହି
ମତ୍ତର ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ଜଣାଯାଏ । ପ୍ରଦେ-
ଶାସନକର୍ତ୍ତାମାନେ ସଂପାଦ୍ୟ କଟକଣା
ର ଉଚ୍ଚ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ
କରବାକୁ ନ ଦେବା ଉଦ୍ଦେ-
ଶ୍ୟରେ ଶ୍ରେୟସନୀୟରେ ବମ୍ବେଇ
ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ଦିନ ନି ଅଟକ
ନାମସ୍ତ ହୋଇଅଛି । ମାତ୍ର ସେ-
ମାନଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଘର ହୋଇଅଛି
ବାହା ବେହୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବହୁବାର ଅର୍ଦ୍ଧା
ଉପସ୍ଥିତ ନୁହେଁ । ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଉଚ୍ଚ ଉପଲୋକ
ସୁଖ ବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ଅଧି ସେଠାରେ ଅଟକ
ରହୁବାକୁ ବଳ ବ୍ୟା ନ ଥାଇ ଅବଦାନ ବେ-
ଲୁଟି ଗଲେ ।

ଉତ୍କଳପାସ ଚା ୧୫ ରାଜ୍ୟର ସରକାରୀ
ଉପୋକ୍ତରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷ ଏବଂ
ବୁଝିଲେ ଦୂରୀକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବା ଲୋକଙ୍କ
କ୍ଷମା ୧୧୦୦୦୦୦ ରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିଅଛି । ସମସ୍ତ
ଦେଶରେ ଶାସନ ଦର ରଖା ହୋଇଅଛି
ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତର ଅବସ୍ଥା ଉତ୍କଳ ଦେଶାଧିକାରୀ
ଦେବନ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଏପ-
ର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ହେବାର ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ
ସେ ପ୍ରଦେଶରେ ଯେଉଁ ସବଳ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଉଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟା ଉଣା ଦେଲେହେଁ କାତକ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ
ପାଇବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବହୁଅଛି । ଏମାନେ
ଏମନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପେଟ ଖାଲିବାକୁ
ଅର୍ଦ୍ଧା ଧନ ନୁହନ୍ତି । ମଥା ସମସ୍ତରେ ସାହାଯ୍ୟ
ସମ୍ପାଦିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲେ ଏପରି ବଢ଼ି
ନ ଥାନ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ସଙ୍ଗେ
ଏପ୍ରଦେଶର ସାହାଯ୍ୟ ଦାନ ମଧ୍ୟ ବଳ ହୁଅନ୍ତା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦେଶର ଲୋକଅଧିକ ଓ ଅଧି
ମିଳନସିଦ୍ଧାନ୍ତୀ ମଧ୍ୟରେ ସେତେ ଲୋଭୁଣୀ

ଅ ଓ ସଦାସମ୍ପଦା ଯେଉଁ ଲୋଭୁଣୀ ସଦୃଶ
ମଧ୍ୟ ଗଣାଯାଏ କରମ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ
କାର୍ଯ୍ୟକ ଟ ୪୯ କା ଲେଖାଏଁ ଶିକ୍ଷା ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଅ ଓ ଦୁଇପ୍ରକରେ ଅଦାୟ ବସୁଡ଼ିବ । ଚଳତ
ମାସରେ ଉକ୍ତ ବିସ୍ତ ପଡ଼ିବାରୁ ଗତ ତା ୧୨ ର-
ଖରୁ ଏ ବିଷୟର ଘୋଷଣା ଲେଖିସମ୍ପାଦ୍ୟ ସବ-
ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ଯେ ଯେଉଁ
ମାନଙ୍କର ଉକ୍ତ ଗଣ ଅଛି ସେମାନେ ତ ୧୫ ନ
ମଧ୍ୟରେ ମିଳନସିଦ୍ଧାନ୍ତୀ କଟକରେ ଦାକର
ହୋଇ ଅପଣା ଗଣ ଲଭସେନୁ କରୁନେଇ
ମିଳେ ନଭୁନା ଅଧିକ ଗତେ ଟ ୦୩ ଅଣା ଅଧିକା
ଶର୍ତ୍ତା ନିୟମାତ ଲଭସେନୁ ବ୍ୟୟିକ । ଏହି
ଅଦେଶ ଘୋଷଣା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ମିଳନସିଦ୍ଧା
ଲଟିର ଗାତରୁ ଲୋକମାନେ ଗାତମାନ ଧର-
ଅଣ ଲଭସେନୁ ଟ ୨୯ କା ଶିକ୍ଷା ଶର୍ତ୍ତା
ଟ ୦ ୧ ସେମାନଙ୍କର ଶର୍ତ୍ତା ଟ ୦ ୩ ଏ
ରୂପେ ଟ ୨ ଅଣା ହସାଦ ଅଦାୟ କରୁଅଛନ୍ତି
ଏପରି ସିଦ୍ଧି ଦିଆଯୁ ବହିବା ଅଭିଳ କରୁକ
ଏବଂ ଅଧିକାର ଅଟେ ଅନେମାନେ ସଂପାଦନୁ
କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏ ବିଷୟ ତଦାରଖ କରି ଉତ୍କଳ
ରୂପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବହିବା କଲେ ବସୁ କରୁବେ

ସନ ୧୮୫୭ ମସିହାରେ କଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର
ଘୋଷଣାପତ୍ରର ନିଟ ଅୟ ଟ ୧,୨୨,୨୯,୨୨୫
ହୋଇଥିଲା । ହି ପୂର୍ବବର୍ଷର ନିଟ ଅୟ
ଟ ୧,୨୨,୯୨,୨୨୫ କା ଥିଲା । ମାଧ୍ୟରଣ ଏବଂ
କୋଟପିସ ଉଭୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଅଛି ।
ସାଧାରଣ ଖୁମ୍ବର ଅୟ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଧାନ
କାରଣ ଅବକାଶ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ବି ସହି
ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ କର୍ମାଳ ବଳପତ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ
ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଲେଖିବାକୁ ଲୋକେ ବାଧ୍ୟ
ହେଲେ । ପରସ୍ପର ବ୍ୟାପ ଉଣା ପ୍ରକ୍ରିୟାହେତୁ
ବ୍ୟବସାୟର ବହୁତଶା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ
ପରିମାଣ ପଦ୍ମା ତପ୍ତାବଳର ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇ
ଅଛି । କୋଟପିସ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ଲୋକଙ୍କର
ମାନଙ୍କ ପ୍ରଭୃତି ବଢ଼ିବା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବିଧି ଅନୁ-
ମାନଙ୍କୁ ଅୟ ନାହିଁ । ଦୂରୀକ ସମସ୍ତଦେ ଲୋକେ
ମାନଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଅଧିକ ଟଙ୍କା କମ୍ପି ନ-
ରୁକା ଶୁଣିବା ମାନେ ଅଧିକ୍ୟ ବୋଧ ହୋଇ
ସାରେ । ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ ।
ଅଧିକ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ମୋକଦ୍ଦମା
କରନ୍ତି ସୁତୀ ଗତବର୍ଷ ଦେବେଟା ଉତ୍କଳର

ମୋକଦ୍ଦମା ଦାଏର ହୋଇଥିଲା । ଏପରି ପ୍ରକ
ମାନଙ୍କରେ ଦୂରୀକ ବାଧା ଦେଇ ନ ଥାରେ ।
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାମଧ୍ୟରେ କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଟ ୨୯-
୧୮ କା ସ୍ୱଳପ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ଖୁମ୍ବ
ଅଭିଳ ଲଭନ ଘଟିତ ମୋକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା
ପୂର୍ବବର୍ଷରେ ୧୨୫୧ ଥିବା ପ୍ରକାଶେ ଏ ୧୯୯
୪୫ ରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ନାହିଁ ସୁଖର
ବିଷୟ ଅଟେ ।

ବମ୍ବେଇର ଚାରସବାଠରୁ ଅବଦଳ ହେଲୁଁ
ଯେ ଗତ ତା ୧୫ ରାଜ୍ୟରେ ବମ୍ବେଇର ଦାଲ-
କେଟରେ ପ୍ରତୋଦ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଅଧିକ ଦର-
ଖାସ୍ତ ମାନ୍ୟକର ପାରସନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚକୃତ
ବିଭାଗପରିମାନଙ୍କ ଉତ୍କଳପ୍ରଦେଶ ଉପସ୍ଥିତ ହୋ-
ଇଥିଲା । ଅଧିକ ଦରଖାସ୍ତରେ ଦ ୧୨ ପା
ଉତ୍କଳର ଲେଖା ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତହିଁର ମମ
ଏହି ବ ଯେଉଁ ପ୍ରକର ଭେଦ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତି
ବିଦ୍ରୋହରୁ ଉଦ୍ଧେୟନା କରୁବାର ଅଭିଯୋଗ
ହୋଇଥିଲା ତାହା ମରହଟ୍ଟ ଶାଖାରେ ଲେଖା
ଏବଂ ମରହଟ୍ଟ ଜାଗିରୀ ଲୋକମାନେ ତାହା
ପଢ଼ିଥିଲେ ଅଧିକ ମରହଟ୍ଟି ଯାଗିରୀ ଅଧିକ୍ୟ-
ରକ ମତ୍ତ ଉପରେ ବିଶେଷ ଚର୍ଚ୍ଚର ବାଦା
ଜଳ ସାହେବଙ୍କର ଉଚ୍ଚତ ଥିଲା । ସେ ପ୍ରକର
ବିଦ୍ରୋହରୁ ନାସୁକ ନୁହେଁ ଏବଂ ତାହାର ଅଭା
ପ୍ରାୟ ଏହି ଯେ ଦେନାତାର ଲୋକମାନେ
ଯେପରି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଉପାୟରେ ଅନୁକୂଳ
ଲଭ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଏ ବେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କ
ସେହିପରି କରବା ବୃଦ୍ଧି । ମୋକଦ୍ଦମା ଅଭାବ
ପ୍ରକର ବିଦ୍ରୋହ ଲାଗୁତ ନ ଥିବାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ହେତୁ ଲେଖା ହୋଇ ପରିଷେଷରେ ଅପରି
ହୋଇଅଛି ଯେ ଅପରାଧ ସାଧ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କୁହା
ଗଲେ ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ଅଧିକ୍ୟ କଠିନ ହୋଇଅଛି
ବିଭାଗପରିମାନେ ଦରଖାସ୍ତ ଶବ୍ଦର ଉତ୍କଳ
ଅବଶ୍ୟକ୍ୟକୁ କାମିନ ଉତ୍କଳ ପ୍ରକର କଥୁ ଚଳକ
କଲେ ଏବଂ ମୁଦେଇକୁ କୋଟପିସଦେଲେ । ଅଧା-
ମିଳୁ କାମିନରେ ଗଲେ ସ ଦେବା ପ୍ରାର୍ଥନା ସମ-
କରେ ବସୁବିଷୟମାନେ ଅଦେବ ହେଲେ ବି
ମୋକଦ୍ଦମା ନିର୍ଣ୍ଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରମମ ସୁବିତ
ରହିବ ଏବଂ ଅପାରି ଦେବଳ ଦାକର କରମ
ପ୍ରାୟ ଲେଖାମାନେ ରହିବ ।

ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷର ହିମ୍ବୁକ ପଣ ଓ ସର୍ପି-
ଘାତ ମୃତ୍ୟୁର ଚାରଦାରୁ ପ୍ରକାଶ ହେ ହିମ୍ବୁକ

ରାଜ ଅନୁକର ସନ ୧୮୯୭ ମସିହା ।

ଉତ୍କଳ ଆଞ୍ଚଳ

ସନ ୧୮୯୭ ସାଲରେ ରହିଥିବା ଦୁଇ-
 ଥରକ ଲୋକ ମତ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଦୁଇ-
 ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚହଜାର ଏବଂ
 ପ୍ରଥମ ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ଅଧିକାଂଶ
 ଥିଲେ । ବଙ୍ଗଳାରେ ମଧ୍ୟ ମୂଳ ସଂଖ୍ୟା
 ଥିଲେ । କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ଅନୁକରରେ
 ଥିଲେ ଅକାର ଶୋଭନା ଅଭିପ୍ରାୟରେ
 ମଧ୍ୟକୁ ବିଶେଷ ଯାଗାଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ
 ହୁଏତ କିନ୍ତୁ ମୂଳରେ ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି
 ଯେଉଁଠି ବଳରେ ଅଲୋକ ଲୋକ ସୁଖ-
 କୁ ଯାଇ ବାହାର ହେବ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର
 ଓଡ଼ିଶାରେ ଏକ ଅନୁକରରେ ଗୋଟାଏ
 ଥର କି ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ଶାନ୍ତମାନୁଷ୍ୟ ।
 ଓ ମୂଳ ସଂଖ୍ୟା ସନ ୧୮୯୫ ସାଲରେ
 ମାତ୍ର ସନ ୧୮୯୭ ସାଲରେ ୨୧୦୦୦
 ଏକହଜାର ଉତ୍ତମ ପଡ଼ିଅଛି । ଅଧିକାଂଶ
 ଅଧ୍ୟାୟ ବର୍ଷପର ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ଉତ୍କର
 ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ହେଁ ବଙ୍ଗଳାର ମୂଳ ପୁସ୍ତ-
 କଶେଷ ବଢ଼ି ନାହିଁ । ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦେଶରେ
 ନିମାଗତ ବଢ଼ିବାର ଜଣାଯାଏ ଏବଂ ସେଠା
 ମେଘା ତାହା ଜିବାଇଶର ବିଶେଷ ଉପାୟ
 ମନୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ବନ୍ୟ ପଶୁହାସ ଯାକତ
 ନଷ୍ଟ ହେବାର ସଂଖ୍ୟା ସତ୍ୟତାଠାରୁ ଉଚ୍ଚ-
 ଲାଭେ ସାମାନ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏକା ବଙ୍ଗଳାରେ
 ନିଷ୍ଠା ଦେବା ପଶୁ ସଂଖ୍ୟା ଗତବର୍ଷ ୩୦୫-
 ଥିଲା । ଯାହାଦେଉଁ ବମାଲ ଉତ୍କର ପଶୁମ
 ବୁଝିପ୍ରଦେଶରେ କିଛି ବୃଦ୍ଧି ମାତ୍ର ଅଧ୍ୟାୟ
 ପ୍ରଦେଶରେ ଦ୍ରାସ ହୋଇଅଛି ବର୍ଷିତ
 ରେ ୧୮୦୮୫ ବନ୍ୟପଶୁ ଏବଂ ୧୭୭୭୭-
 ଥି ସର୍ବ ନଷ୍ଟ ହେଇଥିଲେ । ତହିଁ ପୁନଃ-
 ସଂଖ୍ୟା ସାଧାରଣ ୧୫୫୫୫ ଏବଂ ୧୫୧-
 ଥି ଥି । ସାଧ ମାତ୍ରକା ଉତ୍ତମ ପଡ଼ିବାର କା-
 ଏହିକ ଦିଉଁକିପାଲିଟି ଉତ୍ତମ ଅନ୍ୟ କୌ-
 ଶୁକରେ ସାଧ ମାତ୍ରକାପାଲି ପୁରୁଷର ଦୟା-
 ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶାର ନିମନ୍ତମାତ୍ର ମାନ୍ୟତା ଗବର୍ଣ୍ଣମେ-
 ହାତରୁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ଗବର୍ଣ୍ଣମେହ
 ଉପଦେଶ ମଧ୍ୟକ ହେବାରୁ ସେହି ଶୁଭ
 ଶା କରିବାର ଅବ ସନୋପସ୍ତ କ-
 ନୁ କରାଯାଇ ହେବାର ଶାନ୍ତ କମିଶନର
 ଉକ୍ତ ହେ, କି, ଗୁପ୍ତସାହେବ ଦେବେଦେବତା ତ-
 ଏ କରରୁ ଅଧିଥିଲେ ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ ଏକକାର

ଉତ୍କଳା ଉପଗ ବର କରକତାକୁ ଲେଖି ଗଲେ ।
 ସେ ଉପୋକ୍ତ ପଠାଇଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେହ କାର୍ଯ୍ୟ
 ନିର୍ବାହକ ବସ୍ତାପର ଅଦେଶ ପ୍ରକାର କରାହେ ।
 ଗୁପ୍ତସାହେବ ବସ୍ତାପରୁ କମିଶନର ଏବଂ ଉତ୍କଳ
 କଲେକ୍ଟରମାନଙ୍କ ସହିତ ବି ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁ-
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ କିଏ ଅନୁ-
 ମାନେ ସେ କିପରି କିଛି ଜାଣିପାରିବାରୁ । ମାତ୍ର
 ସରକାର ତାହାକୁ ପଠାଇବାରେ ଅନୁମାନକର
 ଭୟ ହେଉଅଛି ଯେ ମାନ୍ୟତା ହେବାରେ ଯେପରି
 ଅନକାଶ ଏବଂ ଲବଣ ମହକୁମାମାନ ଏକଜଣ
 ହୁଏ କମିଶନରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଅଛି ବଙ୍ଗଳାରେ
 ସେହିପରି ହେବ ଏବଂ ବସ୍ତାପରୁ କମିଶନର-
 ମାନଙ୍କର କିଛି ସମ୍ପର୍କ ରହିବ ନାହିଁ । ଏପରି
 ଜନଭବ ଶୁଣାଯାଉଅଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଲବଣ
 ଶୁସ୍ତକ କରିବାର ଅନୁମତି ଅଛି ଦୟାସିବ ନାହିଁ
 ଅର୍ଥାତ୍ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଛି ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ
 ନାହିଁ ଯେବେ ତାହା ସତ୍ୟ ହୁଏ ତେବେ ଲବଣ
 ମହକୁମା ମାନ୍ୟତାରୁ ବଙ୍ଗଳାକୁ ଯେଉଁଅଧିକା-
 ରେ ଅନୁମାନକର କିଛି ମଙ୍ଗଳ ହେବାର ଅଶା-
 ନାହିଁ । ତେବଳ ହାତମ କଦଳି ହେବାର ଫଳ
 କିଏ ? ଯେବେ ଲବଣ ଯୋଗ୍ୟ ନ ପୁନର୍ଗା ବିତ
 ହୋଇ ସମସ୍ତ ଉପକ୍ରମ କରନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆର
 ବସ୍ତା ମୋଚନ ହେବ ଏବଂ ପର ଓଡ଼ିଆର
 ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟର ବାଟ ପଡ଼ିବ ତେବେ
 ଉପସ୍ତୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନଦ୍ୱାରା ଉପକାର ହେବ
 ମାନ୍ୟତା ସକ ହାଟି ବଙ୍ଗଳା ସକ ଲେଖିଲେ,
 ବିଶେଷ କିଛି ହେବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳ କୁଳି ଉତ୍କଳ ଉପଲକ୍ଷରେ ପୁନଃ-
 ଠାରେ ଉତ୍କଳ ଶାହେବ ହତ ହୋଇ ଥିବାର
 ପାଠକ ମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ବନ୍ୟାକାଶ ଅବଧି
 ଧୂଳି ହୋଇ ନ ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାମୋଦର
 ବୃଦ୍ଧକାର ନାମକ ଅଷ୍ଟାବ୍ଦୀୟ ବୟସ୍କ ଜଣେ
 ମହାଶୟୀ ଦ୍ୱାରିଶ ସୁବକ ଧରାହୋଇ ସାହେ-
 ଦମାନଙ୍କ ସେ ହତ୍ୟା କରିଥିବାର ଶିକାର
 କରିଅଛି । ଏହି ତାହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମତ ଗୋଟିଏ
 ବୃଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି, ବନ୍ଧୁକ ଏବଂ ପିସ୍ତଲ କରମତ
 ହୋଇଅଛି । ଘଟଣାର ପରଦା ଦାମୋଦର
 ଆପଣାରି ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଶୁଭା ସହିତରେ ପୁନା
 ପରଦ୍ୟାଗ ପୁସକ ଦୋମାଲଠାରୁ ଯାଇଥିଲା
 ଏବଂ ସେଠାରେ ସେମାନେ ହରିନାମ ଶାନ୍ତିନର
 ବଅଳକା ବ୍ୟବସାୟରେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚୟ ଯେତି ପାକୁ
 ଥିଲେ । ଦାମୋଦରର ଶକ୍ତି ଅଧିକାରୀ ବଳପୁ

ଏବଂ ସେ ଉତ୍କଳ ରୂପେ ବ୍ୟାପାର ଶିକ୍ଷା ବର
 ଅଛି । ବଅଳକା ସହିତ ବ୍ୟାପାର କାଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ
 ଏବଂ ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟ ତାହାର ବ୍ୟବସାୟ ଅଛି ।
 ପୁଣ୍ୟ ସରକାର ମାତ୍ରକେ ଲୋକଣ ସମୁଦାୟ ଶି-
 କାର କର ପକାଇଲା । ଘଟଣା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏ
 ଯାହା କହୁଅଛି ତାହା ସମସ୍ତ ମିତ୍ରଥିଲେହେଁ
 ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଘଟଣା ଘଟିଥିବାର ଦେଖାଉ
 ଅଛି ତାହା ଅସୂର୍ଯ୍ୟସାହେବଙ୍କ ମେମ୍ବର ସାଥ
 ସଙ୍ଗେ ମେଲ ଖାଉ ନାହିଁ । ଏହି ତାଣ୍ଡରେ ଦାମୋ-
 ଦର ସଙ୍ଗେ ଅହୁରି ଦେବେକ ମହାଶୟୀ
 ଦ୍ୱାରିଶ ଥିବନ ଲିପ୍ତ ଥିବାର ଦାମୋଦ-
 ର କରିଅଛି ମାତ୍ର ଅଧିକ ଅବଧି ଧ-
 ନାହାନ୍ତି । ଏବଂ
 ନାଟିକ ଅଭିନୀତ
 ଦର ନିଜେ କର୍ମ,
 କେଶରୀ ପାଠକ ଅ,
 ହରିନାରେ ପ୍ରଦେଶ
 ତେଣୁ କରିଥିଲ ମାତ୍ର ତ
 ହୋଇ ନ ଶାନ୍ତିକାରୁ ପରିଶେ
 ରକେଶସ୍ୟକ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିକୁ ସ୍ତଳ
 ବନ୍ଧୁକ କରିଥିଲା ଏବଂ ତାହାର ଉ
 ଘୋରାରେ ଲଗାଇ ପୁନା ସହରରେ ଠ-
 କରୁଥିଲା । ଏମନ୍ତ ଦୁଃଖଲୋକ ଏଲେବ-
 ଶର୍ମନ୍ତ ଧୂଳି ତ ହୋଇ ଯେ ସହରରେ ରୁଲୁ
 ଥିଲା ଏ ଦଳ ଅସାଧାରଣ କିପରି ଅଛି ।

ପୁନଃପଲାଇବା ବାଟ ।
 ଏ ନଗରବାସୀ ଦେବେକ ଉତ୍କଳୋପାୟ
 ହେଉଲୋକଙ୍କର ଲିଜାକୁସାରେ ସ୍ତାମୟ ଉଦ୍ୟାନ
 ଓ ଫଳପୁଷ୍ପକର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ବସାଇବା-
 ର ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇ ଦୂର୍ଗାପୁଲୀପୁରୁ ରହି ନିମ-
 ନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କମିଟି ଗଠିତ ହୋଇ ଶାସ୍ତ୍ରୀ
 କମିଶନରସାହେବ ବହିର ସହାୟତା ଶାସ୍ତ୍ରୀ
 ଅଲକଟସାହେବ ରଞ୍ଜିତପୁର ସମ୍ପାଦକ ଏବଂ
 ବାବୁ ଗୋପାଳକରଦାସ ସହକାରୀ ସମ୍ପାଦକ
 ନିୟୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଗତ ରହବାର ସେହି-
 କର୍ତ୍ତୈର ଅଧିକେଶକରେ ପୁର ହେଲ କି ସେହି
 ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ବା ହାଟ ଅସଦ୍ୱା ଜାଗାଗୁଣସାସ
 କାହିଁରଣ । ମାତ୍ର ମାତ୍ର ୨୦ ନ ଘୋମକାର
 ଚପିକ ସାଧାରଣ ଦେହାନ୍ତରୁ ବହିର ବ୍ୟୟ
 ନିଜାକ ହେବ ଏବଂ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟୀ ଅପ-
 ଶା ବଦେଶକା ମତେ ସେଉଁମାନଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା
 ଅନୁମତି ଦେବେ ସେହିମାନଙ୍କୁ ବାଟିକରରୁ

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ୟାମ । ଗଣ୍ଡଗୋଳ ନିବାସୀ ଉଦ୍ଦେ-
ଶରେ ଶେଷଲିଖିତ ନିୟମେ ହୋଇଅଛି । ସେ
ସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସେ
ସବୁ ନିୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ହେବ ସେ ସବୁର
କିମ୍ପାକର ଅନୁଷ୍ଠାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା କାରଣ
କମିଶନ ଆଠଜଣ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଗୁରୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟର
ପେ ସେମାନେ ଏକତ୍ରେ ବସି ଶୀଘ୍ର କିମ୍ପାକର
ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେବେ ଏବଂ ତାହା
ଅନୁଲମ୍ବେ ସତ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସମସ୍ୟାହି-
ତ ଲୋକଙ୍କୁ ନିୟମାବଳୀ । ଏହି ସମସ୍ତ ନିୟମ ପ୍ରତି
ରୁ ବେଦା ସ୍ୱାକ୍ଷର ଆରମ୍ଭ ହୁଅନ୍ତେ
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ
ତାଙ୍କ

ମାନେ ୧୯୦୯
ଶ୍ରୀମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
ଅପରିଚିତ ୧୯୦୯
ସୁଦ୍ଧା କରାଯାଇ ଦୋଷ
ନା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କାରଣ ଦେବା ସ୍ୱାକ୍ଷର
କରି ଦେଲେ । ସମ୍ମତ ହେବା ପରେ
ଏହି ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ସେ ଏହି
କାର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୦୦୯୯

୨ ନିର୍ବାହ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତହିଁରୁ
ସୁ ଅର୍ଥାଂଶ ସମ୍ଭାରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ହୋଇଥିବାରୁ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଠିକା ଅନାୟାସରେ ଉଠିଯିବ । ଅନ୍ୟେ-
ମାନେ ଆଶା କରୁ ଦାଖଲ ଅନୁଷ୍ଠାନ କି ନ
କରିବ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କୁ ତାହା ଦେଖିବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ଦାଖଲକାର ସେହିକଳ
କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ତହିଁରୁ ୧୯ ନିୟମେ ବସନ୍ତ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଦାଖଲ ଆରମ୍ଭ
ହେଲେ ଅନୁମାନକ ଦେବତାରେ ଭଲ
ହୁଅନ୍ତା ।

ଗଣ୍ଡଗୋଳର ପୁଲିସ ।

ଗଣ୍ଡଗୋଳର ପୁଲିସ ଦଳର ସଂଖ୍ୟାରେ ବିଶେଷ
ପ୍ରସ୍ତେଦ ନ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ସନ ୧୯୧୩-୧୪
ସାଲରେ ତହିଁ ପୂର୍ବ ବର୍ଷଠାରୁ ଏକଲକ୍ଷ ୮୮
ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଧିକା ବ୍ୟୟ ହୋଇ ବ୍ୟୟର
ମୋଟ ୧ ୪୯୭୨୩୭୫ ୯୯୯ ହୋଇଥିଲା ।
ବ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଧାନ କାରଣ ଶାନ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର
ଦ୍ରୁମ ଲିପିକାର ଶୁଣିଥିବା କି ସମ୍ଭାରେ ଏକଲକ୍ଷ
ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶରତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକ
ଅଧିକ ବ୍ୟୟର କାରଣ ରେଲବାଟି ବୁଦ୍ଧି, ମହା-
ମାଗ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ହେବୁ ଅଧିକା ପୁଲିସ ନିଯୋ-

ଗ । ପୁଲିସର ଉନ୍ନତ ବିଷୟରେ ଉପୋକ୍ତ
ପ୍ରକାଶ ସେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପଦ୍ଧତିଦ୍ୱାରା ଏ
କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନ ୫୦୦ ଶହ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶିକ୍ଷିତ ସବୁ ଲ-
କ୍ଷେତ୍ରର ନିୟମ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏମାନେ
ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଉନ୍ନତ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ଅଟନ୍ତି ।
ପୁଲିସ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲଦ୍ୱାରା କର୍ମରୂପରେ ଭଲ
ଶିକ୍ଷା ଦେଉଅଛି ଏବଂ ପୁଲିସ ଦଳର ଶିକ୍ଷା
ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବିଦ୍ୟା-
ଳୟ ଗଠିବାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି । ସହରର
ଚୌକିଦାରଙ୍କ ବେତନ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରସ୍ତାବ ଏଥି-
ମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଅଛି ଏବଂ ମୋଟସଲର
ଚୌକିଦାରଙ୍କ ଉନ୍ନତ ଆଗରେ ସବୁହେ
ସନ ୧୯୨୦ ସାଲର ବଜେଟ୍ ୨ ଅଲଟ ଶୀଘ୍ର
ଜାରି କରବାର ଆଦେଶ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ି-
ଶାର ଚୌକିଦାରଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅନେକ ଦିନରୁ
ବିଶ୍ୱାସ୍ୟାନରେ ଥିଲା । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତି ହୋଇଅଛି
ସେ ଅନୁଲମ୍ବେ ଉପରଲିଖିତ ବଜେଟ୍ ଅ ୨ ଲକ୍ଷ
କାର ହୋଇ ପଞ୍ଚାଏତ ପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳନ ହେବ
ଏବଂ ଚୌକିଦାରଙ୍କୁ ମାସିକ ବେତନ ଦିଆ ଯିବ ।
ପାଏକ ଓ ଶ୍ରୀବାତମାନେ ଦରଖାସ୍ତ ହେବେ
ଜାଗିର କମିସନ୍ କୋର୍ଟ କମାରେ ସେମାନଙ୍କ
ଯୋଗରେ ରିଆୟା କିମ୍ପା ସାହା ଅଧିକ ହେବ
ତାହା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ସରକାର ଚୌକି-
ଦାରଙ୍କ ବିଚାରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେବ । ଏ
ସବୁ ଉନ୍ନତକର ବିଧାନ ପ୍ରତିପକ୍ଷେ ପୁଲିସର
କର୍ମରୂପ ଫୁଲଠାରୁ ଭଲ ହେବାର ଦେଖା ଯାଉ-
ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ପୀଡ଼ାଦେବା ଏବଂ ତଣ୍ଡି-
କେବା ମୋକଦ୍ଦମା ଗତ ବର୍ଷ ତହିଁ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ-
ଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦଣ୍ଡବ୍ୟୟ ଅଧିକ
ଓ ପୁଲିସ ଅଧିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଦଣ୍ଡ ପାଇବା
ପୁଲିସ ଲେକ୍ଚରର ସଂଖ୍ୟା ଉଣା ନ ହୋଇ
ବରଂ ସାମାନ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧିଥିଲା । କେବଳ ବିଶ୍ୱ-
ନାୟ ଦଣ୍ଡପ୍ରାପ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଲକ୍ଷ । ପ୍ରତିକାର
ଦେଖାଯାଏ । ମାତ୍ର ତାହା ସରକାରୀ ବୋଲି-
ବାକୁ ହେବ ।

ଅପରାଧ ନିବାରଣ କରବା ଏବଂ ଅପରାଧକୁ
ଧରବା ପୁଲିସର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ
ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷଟି ଗୁରୁତର । କାରଣ
ଅପରାଧକୁ ଧରବାରେ ପୁଲିସର ସେ ପରିମାଣ
ମୋକ୍ଦ୍ଦମା ଦେଖା ଯିବ ସେ ପରିମାଣରେ
ଅପରାଧକର ଭୟ ହେବୁ ସୁତରାଂ ଅପରାଧ
ଉଣା ହେବ । ଲିନଖୋର୍ସ ନେନରଲ ସାହେବ
୧୯୦୯ ବେତନ ବର୍ଦ୍ଧନ ଅପରାଧ ନିବାରଣ

ଦର୍ଶନ ପ୍ରମାଣ କରିଅଛନ୍ତି ସେ ପୁଲିସ କାର୍ଯ୍ୟ
କର ଅପରାଧ ଧରବାରେ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ହେ-
ହୋଇ ବରଂ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟମାନେ
ତାହାଙ୍କର ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଉଚ୍ଚାଦିତ
ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଲିକାକୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ଉଚ୍ଚିତ ଏବଂ
ଉଚ୍ଚିତର ଉନ୍ନତଶିକ୍ଷାର ମୋକଦ୍ଦମା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ
ଠାରୁ ବୃଦ୍ଧିଅଛି । ମହାର୍ଦ୍ଦ ଦେବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କଦ୍ୱାରା
ଶାନ୍ତକାରୀ ନ ପାଇବାରୁ ଟିକିତ ମୋକଦ୍ଦମା
ବଢ଼ିବାର ସକଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ବର୍ଦ୍ଧି ମାନେ ଦଣ୍ଡ
ଅଛି । ମତ୍ର ସାଧାରଣ କଷ୍ଟ ସମୟରେ ଲୋକେ
ଖରବୁକୁ ଭର ସାମାନ୍ୟ ଶୁଣି ସଦାଶେ ଲୋକେ
ନ କରବାର ଆଶା କର ସାନ୍ତା । କେବେ
ଅଧିକିତ ମୋକଦ୍ଦମା ବଢ଼ିବାର ଦେବୁ କି
ପ୍ରକୃତରେ ମୋକଦ୍ଦମା ବଢ଼ିବାର ଏକମାତ୍ର ଅଧି-
କଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବରଂ ଅନୁବକ୍ତ ହେବୁ ଲୋକେ
କରବୁ ଓ କଷ୍ଟକୁ ଭର ଦେବେ ମାମଲାର
ଅଦୌ ଭଲ ହେବ ନ ସୁଦେଂ ଏବଂ ସେହି
ମାମଲମାନ ପୁଲିସ ତଦାରଖ ନ କରବାର ବସ୍ତୁ
ହେବୁ ମଧ୍ୟ କେବେ ମାମଲ ସୁଦ୍ଧା ସରକାରୀ
ରରେ ଅସେ ନାହିଁ । ଲୋକ ତଦାରଖ ମାମ-
ଲରେ ପୁଲିସର ସାହାଯ୍ୟକୁ ଲୋକେ ନିଜ
ମୂଲ୍ୟବାନ ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ ପୁଲି-
ସର ଯୋଗ୍ୟତା ବିଶେଷରୂପେ ଜଣା ଯାଏ ।
ସନ ୧୯୧୫ ସାଲରେ ୧୯୫୫୨୯୯୯ କାର
ମାଲ ଏବଂ ସନ ୧୯୧୭ ସାଲରେ ୩୯୨୭୦-
୦୦୫ କାର ମାଲ ଲୋକ ସାମଗ୍ରୀ ମାତ୍ର ହୁ-
ଇବୁ ବର୍ଷରେ ପୁଲିସ ଶରକର ୧ ୧୨୯୯୯୯
ଅଧିକ ମାଲ ବସୁମଦ କରପାରି ନାହାନ୍ତି । ନି-
ର୍ଦ୍ଧିତେୟା ସାଧାରଣ କହିଅଛନ୍ତି କି ଏହି ଶରକର
ନିଜାନ୍ତ ଉଣା ଅଟେ । ଅବଶ୍ୟ କେତେକପ୍ରକାର
ପରିସୂଚନାମାନେ ଲୋକସିଦ୍ଧା ମାଲର ସାଧାରଣ
ତାଲିକା ଦେଲପାରିନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟ
ଜଣାଅଛି ସେ ପୁଲିସ ଲୋକମାନଙ୍କର ଲୋକ
କରବାବେଳେ ଅଧିକ ମାଲ ଲୋକସିଦ୍ଧାକୁ ଅଧିକ
ଦେଖା କରନ୍ତି । ଫଳତଃ ଲୋକମାନଙ୍କର ପୁଲିସ
ଅଧିକରୁ ଧର ନ ଯିବାପ୍ରକାରେ ତହିଁରୁ ସଂଖ୍ୟାମାନୁ
ଅଧିକ ସୁଧା ପ୍ରାପ୍ତ କରବାକୁ ପୁଲିସ ଅଧିକ
ଦେବା ପୁଲିସର ଅପରାଧ ଧରବା ପ୍ରକାର ପ୍ରତି-
ରୂପ ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟ
ଶାନ୍ତକାରୀ ଏବଂ ତଦାନୁସାରେ ପୁଲିସ
ବିଶୋକ୍ତରୁ ପ୍ରକାଶ ହେ ଲୋକର ଦରମା
ଲୋକମାନଙ୍କର ଶରକରା ୧ ୫୫୯୯୯୯୯୯
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିବର୍ଷ କି ରାମଦ କରପାରିନ୍ତି

ମାନ ମୋକଦ୍ଦମା ବିଶ୍ୱରତ ପକ୍ଷ ସମ୍ପ୍ରସଙ୍ଗେ
 ଚଳୁଥିଲା । ଫରାଜିକାର ଅଭିଯୋଗରେ
 ମୋକଦ୍ଦମା ଏକ ଦରମା ଅଭିଯୋଗରେ ଶତ-
 ପ୍ରତିଶତ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଦଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା ।
 ଗୋଟିଏ ଦିନ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଦଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକ
 ମୋକଦ୍ଦମା ଦାଖଲ କରାଯାଇ ଏକ ମୋକଦ୍ଦମା
 କା ଭୂମି ବିକ୍ରୟରେ ବଙ୍ଗଳା ପୁଲିସର
 କା ଅଧିକାରୀ ରହିଥିଲେ ଏକ ପୁଲିସର ଇନ୍-
 ଫର୍ମରେ ଦେଖାଇଥିଲେ ଯୁକ୍ତି ଅନୁସାରେ ଗତ
 ୧୯୫୬ ମସିହା ଏକ ପୁଲିସର କାର୍ଯ୍ୟ ଭଳି
 ଯୁକ୍ତିରେ ଏହି ଅନୁକ୍ରମରେ ଭୁଲ ହେ-
 ଯାଇଥିଲା । ଅନୁମୋଦିତ ଅନୁମାନ କରୁ
 ହେଉଥିଲା । ମନ ପକ୍ଷରେ ହେଉ ଏକମାତ୍ର
 ପକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ନୁହେଁ । ପୁଲିସରୀ
 ଶକ୍ତି ଚଳିଯିବାରୁ ମଧ୍ୟ ମନପାଳ ରହିଥିଲା ।
 ମନ ପକ୍ଷରେ ଥାନା ଅଧିକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ
 ଯେ ପକ୍ଷ ହୁଏତା ତାହା ହୋଇପାରୁ

ସୁଦୂର ଏକ ପକ୍ଷ ଇନ୍-ଫର୍ମରେ ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାନ କାରୁ
 ମନମୋହନ ଯୋଗେ ଗୁରୁତ୍ୱରେ ବଙ୍ଗଳା ସମ୍ପ୍ରଦାନ
 ନାମକ ଅନୁକ୍ରମରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଇନ୍-ଫର୍ମରେ ଇନ୍-
 ଫର୍ମ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅନୁକ୍ରମ ଭଳି ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ।

ସୁଦୂର ମନମୋହନ ମନମୋହନ ଦେଉଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ବିଶେଷ ଦାଖଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ମନ-
 ମୋହନ ଦାଖଲରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ହିନ୍ଦୁ ଦାଖଲରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କିନ୍ତୁ ଏକ ହିନ୍ଦୁ
 ରେ ଶେଷର ପ୍ରାପ୍ତି ଅଧିକ ।

ଘରାଣୀରେ ଭେଦବାଦମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ସୁଦୂରରେ
 ମୋକଦ୍ଦମା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଦରମାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁଥିଲା । ଅଧିକ
 ଭେଦବାଦରେ ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ।

ମନମୋହନ ଉପକ୍ରମରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ଶାଳରେ ଏକ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାନ ପକ୍ଷରେ ପାଠକଲିପି ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଅଧିକାରୀ ହେଉଥିଲେ ସମସ୍ତାରେ ସମ୍ପ୍ରଦାନରେ ପକ୍ଷ କରୁ
 ଅଧିକ । ସେବେ ବେଳେ ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଦେଖି
 ମନମୋହନ ଶାଳରେ ପକ୍ଷରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ସେବେ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । ଶାଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ
 ହେଉ ଅଧିକ । ସେ ବେଳେ ଶାଳରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇ ପଡ଼େ ସେ ସମସ୍ତ ସୁଦୂର ଶାଳ ପକ୍ଷରେ ହେଉ ।
 ସୁଦୂର ସମସ୍ତାରେ ହେଉ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

ଅନୁକ୍ରମରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

ଯାଜପୁର-ସମ୍ପ୍ରଦାନ ।

କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କେତଳ ନାମରେ ଭେଦବାଦରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ
 ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଠକଲିପି
 ହୋଇଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଉ ଅଧିକ ।

କରୁକ ବୋଟକ ସଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶ
ମାଲକା । ଏହି ପ୍ରମାଣ ଦସ୍ତୁରୁ ଭୋଳକାର
ଦ୍ୱିତୀୟ ସକର ଅଟନ୍ତି ।

୧୦/୧୧/୨୭ } ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ମିଶ୍ର
ଉତ୍କଳନାଳ } ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ମୂଲ୍ୟପତ୍ର

କାଳକର ଦାସ ପିପିଲ	ଟ ୧
ଗେହନାଥସ୍ୱରାଜେନ୍ଦ୍ର ଜମିଦାର କଟକ	ଟ ୩
କୋପାଳ ରାମଚରଣ	ଟ ୦ ୩୪
ପ୍ରଭାକର ମହାନ୍ତ ଗୁରୁବାଲ	ଟ ୩
କମଧକ ଦାସ କରକଦା	ଟ ୧ ୩୭
ପାସିର ମହାନ୍ତ ନମାପଦା	ଟ ୩

ବିଜ୍ଞାପନ ।

NOTICE.

Required IMMEDIATELY for
oyment on the Kanika
l's Estate, Cuttack District
lified Overseer with practi-
perience of works. Candi-
should submit, with copies
eir certificates of qualifica-
and character, certificate
d by a qualified medical
as to their physical fitness
rd active life. Pay Rs. 100
ensem with Rs. 30 travell-
lowance,

Appointment is temporary,
good man would be able
d it for some years.

Applications to be submitted
30th instant to

District } The District Engineer
office } Collectorate
0-97 } Cuttack.

NOTICE.

Wanted a Head Clerk and
for the office of the
sioners of Cuttack Municipi-
monthly salary of Rs. 40
Rs. 50 by biennial incre-
Rs. 2. None need apply
of an undergraduate of the
University and has not
experience in official work.
to furnish cash security of

Rs. 500. Applications will be re-
ceived by the undersigned up to
the 31st current.

Cuttack Municipal } M. ZORAB.
office, }
16-10-97, } Chairman.

ବିଜ୍ଞାପନ

ଖଲିକୋଟ ଓ ଆଠଗଞ୍ଜାଧିକାରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ
ଗୁଣୀ କନକମଞ୍ଜରୀ ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ବାଳକା-
ପାଠ ବିକ୍ରୟ ।

ବାଳକାମାନଙ୍କୁ ବିବିଧ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେ-
ଶ୍ୟରେ ଏହି ପୁସ୍ତକ ଖଣିକ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ
ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି । ଯେଉଁମାନେ ପୁସ୍ତକ
ପ୍ରାପ୍ତିର ବାସନା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅବିଳମ୍ବେ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁଣୀ କନକମଞ୍ଜରୀ ଦେବୀ ଖଲିକୋଟ
ଓ ଆଠଗଞ୍ଜାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ କିମ୍ପାକରଣ
ପ୍ରେରଣ କଲେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ପାରିବେ ।

Khalikote } Ram Lall Mookerjee,
Head Master,
26-9-97. } Khalikote Raja's School
District Gunjam,

The Wonder of the Century

ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟାପାରୀ

ଅକ୍ଷୟମୁଖରେ ବିକ୍ରୟ ।

କେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର
କଲକତ୍ତା ଅର୍ଦ୍ଧମୂଲ୍ୟ ଟ ୪୫/୪
ଏବଂ ବହିଷକେ ମୋ ୨ ଟା
ପୁରସ୍କାର ଅଛି । ଗୁଆଟି ଗୁବି
ବିଜ୍ଞାନ, ଟାଣଖୋଲ, ଗୋଟି

ଅକ୍ଷୟ, ମିନାର ଗୁଣାପତ୍ର ମଳକୃତ, ଠିକ
ସମସ୍ତରାଶି ଏକ ଦମରେ ଗ ୪୦ ଖା ଗୁଲକ ।
କ ୨ ଶର ଗାରେଣ୍ଡି । ପୁରସ୍କାର ବିକ୍ରୟ ।

ଏହି କଲକତ୍ତାର ଶ୍ରୀମଦବାଲମାନେ ବିକା
ମୂଲ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୋ ୨ ଟି ପୁରସ୍କାର
ପାଇବେ ଯଥା ୧-ଗୁଣାପତ୍ରକ ସୁକାର ଜିଜିର
୨-ବିକ୍ରୟକରଣ ପଦକ, ୩-ରେସିଡି
ରୁମାଲ ୪-ଏକସାଜ ବୋତାମ ୫-ଗୋଟିଏ
କୃତ୍ରିମ ସୁଲକ ଲିଗିଥିବା ଅକ୍ଷୁରି ୬-ଖଣିଏ
ଓଦେଖୁର ଚିତ୍ରସମାରି ।

ପାକଟ କରବା ଗରଣ୍ଡି ତାକମାମଲ ଏବଂ
ଇ, ପି, କିମ୍ପାକରଣ ପୁସ୍ତକ ଦେବାକୁ ଦେବ ।

ଗୁରୁବାଲ ଆଇନଜିତ ଖୋନେଇ ଦୁଖି
କଲକତ୍ତା ଟ ୧୦୫

ଗୁରୁବାଲ ଖଣି ଗୁଣାବ ଦର୍ଶି " ଟ ୧୩୫
" " ମୁସ୍ତଫିଃର କଲକତ୍ତା ଟ ୧୧୫
କେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର ପିନସୁଲ " ଟ ୫୫
ଶ୍ରୀକମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାରେ ପଞ୍ଜ
କେଲିଓଏ ।

The East coast Watch Co.
4 Dwarkanath Tagore's street
Calcutta.

ଉଷ୍ଣୋଷ୍ଣ ଉତ୍ତର ଦିଗ୍ଞାନ
ନ ୪ ମୂଲ୍ୟ ଦ୍ୱାରାବାଧ୍ୟ ଠାକୁରଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ
କଲକତ୍ତା

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଭାରତବର୍ଷୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ ।

ଓଡ଼ିଶା ଗୁଣାରେ ଯେଉଁଠି ପ୍ରକାଶିତ । ମୁଦ୍ରାକନ
ଦକଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ଆଇନରେ ଯେଉଁଠି ପଞ୍ଜ
ବର୍ତ୍ତନ ହେଉଅଛି, ତାହା ସହି ବେଶିତ ହୋଇଅଛି ।
ସୁଲ ବିଶେଷରେ ଟୀକା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ଏବଂ
ଯୌଜିବାଇ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇନ ବାରମ୍ବାର ଗୋ-
ଜିବାକଷ୍ଟ ପରିହାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧ-
ସ୍ୱୟ ଯୋଲିସର ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ କି ତା, ପ୍ରଥମେ ସମକ ବି
ଉତ୍ତରଣ ବାହାର, ହାଜର ଲାଜନ ବିଅଯାଇ
ପାରିବ କି ନାହିଁ ଓ କେଉଁ ଅଦାଲତରେ
କୋର୍ଟମାର ବିଶ୍ୱର ଦେବ, ତାହା ସବୁ ଅପସ୍ତ-
ଧର ବସାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରାଯାଇ
ଅଛି । ଏହି ଆଇନର ଶେଷ ଭାଗରେ ବେଶି-
ଗ୍ରାତ ବିଷୟକ ଆଇନ ଓ ମାଲିକାନା ବିଷୟକ
ଆଇନ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୧୫ କା
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଲୁଗାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନାଳୟରେ ଦର୍ଶା-
ବଜାରରେ ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।

WANTED IMMEDIATELY
for employment on the District
Board's Temporary works Estab-
lishment.

A Works' Sirkar on Rs. 20 pay.
A Works' Mohorix " 15 "
Good men will have practically
permanent employment.
ALSO
for Temporary Employment on
Wards' works in the Town of
Cuttack

A Works' Sirkar with building experience on Rs. 20 pay
Apply with copies of Testimonials to

The District Engineer
District Ed's office
Collectorate
Cuttack.

WANTED!

A mohrur for this office on a salary of Rs. 15 a month. He is required to keep accounts in English and to do other vernacular works. He should know the native method of measurement. Preference will be given to the candidate who is well up in accounts, possesses a fair knowledge of English, writes a good and legible hand in English and has some experience in office works.

Applications will be received by the undersigned up to 31st October 1897.

Madhupur
Manager's office
The 12th October
1897. } Gopes Mohan Roy
Manager.

ଜାତିକାଳିକାର ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷଗ୍ରନ୍ଥ ।

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଜ୍ୟୋତିଷ ପଣ୍ଡିତବର ଗଣେଶ କବିଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଓ ପଦ୍ୟାଳଙ୍କାର ସହଜ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି ।

କିଞ୍ଚାପନ ।

- କୃଷ୍ଣସ୍ୱପାଠକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମୂଲ୍ୟ ୪୦ ।
- ଦିନାମଣିଚଉରଶା ଓ ବାରସିଦ୍ଧ
- ଚଉରଶା ମୂଲ୍ୟ ୪୦ ।
- ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ପାଶାକାଠା ଓ ଦ୍ରୋପଦୀଙ୍କ
- ବସନ୍ତବିଶା ମୂଲ୍ୟ ୪୦ ।
- ଶଂକରଭେଦ ବା ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଚଉରଶା ୪୦ ।
- ଉଷନ୍ତବିଶା ଚଉରଶା ୪୦ ।
- ଚଉରଶାମାନଙ୍କା ପ୍ରଥମଲୁକା ୪୦ ।
- କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

କିଞ୍ଚରଣା ! କିଞ୍ଚରଣା ! କିଞ୍ଚରଣା !
ପଣ୍ଡିତ ସର୍ବସ୍ୱ ।

ମାତୃବର ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ଅଠମଣ୍ଡଳ ମହାଶୟାଳଙ୍କର ଅଦେଶ ଅନୁସାରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଲାଲକାମରେ ଅମୃତାକୁ ଦେଉଅଛୁ । ଅଦେଶକାରୀମାନେ ଅପଣା ନାମ ବ୍ୟବସାୟ ଓ ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଭୃତିରେ ଲେଖିବେ କେବଳ ଯେଉଁ ମାନେ ଏ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ି କୃତ୍ତିମାନଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟ ଭବେଷ୍ୟତ ହେବେ ସେମାନେ ଏହାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ପଣ୍ଡିତ, ଉପାଧ୍ୟାୟମାନଙ୍କର ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର, ସ୍ତବ୍ଧ, ଦିକ୍ଷା, ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଓ ପଞ୍ଚମାଳ୍ୟାଦି ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଓ ୪୦ । ଛାକମାସ୍ତ୍ର ପଠାଇଲେ ଛାକଯୋଗେ ପାଇପାରିବେ ଅପରଲୋକ ସ୍ୱର୍ଗ ଲାଭ ହୋଇ ଯୋଗ୍ୟତାର ପରିଚୟ ଦେଇ ପାଇବେ ।

ପ୍ରକାଶ ଆଉ କି ମହାଶୟାଳଙ୍କ ନିକଟକୁ କେହି ପତ୍ର ପଠାଇବେ ନାହିଁ । ପଠାଇଲେ ସେଠାରୁ ପୁସ୍ତକ ପାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗ ସେବକ

ସ୍ୱାସ୍ଥିତିପ୍ରଦ ଦିବସ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାଶିତ ଭେଦ ପ୍ରଭୃତି କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ଛାକମାସ୍ତ୍ର ପଠାଇଲେ । ଯିଏ ଏ ପୁସ୍ତକମାନ ପଠାଏ ତାହା । ଯାହା ନିମନ୍ତେ ୪୦ । ଅଧିକ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।

ସ୍ୱାସ୍ଥିତି କୁଳାଳି	୧ ଟ.	୪୦
ଝରୁକ	୧	୪୦
ଗୋଲପକ	୧	୪୦
ନିକାକେତୁରତ୍ୱାଦି ବିକାଶ	୧	୪୦
ଏକ	୧	୪୦
କସ୍ତୁରୀକାକେତୁର	୧	୪୦
ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ	୧	୪୦
ଏକ	୧	୪୦
ପୋଇଡ଼ା ଓପାଞ୍ଚ	୧	୪୦
ଏକେକ	୧	୪୦

କିଞ୍ଚାପନ ।

ପାଇକର, ବ୍ରହ୍ମାବ୍ୟାଧି, ଅପରପ୍ରାଣମେଷ ଓ ନିମ ପ୍ରାଣମେଷମୂଳକ ଲଂସନା, ଓଡ଼ିଆ

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଓ ବହିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଓ ଉପାଧିକାର ଓପାଳମେସ ପ୍ରଭୃତି ପୁସ୍ତକ ମୂଲ୍ୟରେ କଟକ ଦରଦାକରାଣ ଓ ଚିକିତ୍ସାମାନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

କିଞ୍ଚାପନ ।

ଏହି କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

ବେତାଳ ପଞ୍ଚଦିଂଶତି ।

ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପୁସ୍ତକମାନେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

କଳ୍ପଦ୍ରୁମ ନୀଳକଣ୍ଠ

ମାତୃହୀନ ସମାଜସଚ୍ଚିନ୍ତା ।

ଅକ୍ଷୟ
ପୃଷ୍ଠାବେଶ୍ୟ

କଳ୍ପଦ୍ରୁମ ଲକ୍ଷ୍ମୀନେତ୍ର
 ଲକ୍ଷ୍ମୀନେତ୍ର । କର୍ତ୍ତୃମାନ ସେମାନଙ୍କ
 ଉପରେ ଅତି ଅଧିକ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥାଏ ।
 ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ପରି ସମସ୍ତଙ୍କ
 ପାଇଁ ସମାନ ସମ୍ମାନ ଥାଆନ୍ତେ
 ତେବେ ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ଓ
 ସୁଖ ଥାଆନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି
 କେହି କେହିଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନ
 ଦେଇଥାନ୍ତି ତେବେ ସମାଜରେ
 ଶାନ୍ତି ଓ ସୁଖ ନାହିଁ ।

କୃଷିକାର ମହାଶକ୍ତି ଯଦି କୃଷିପ୍ରକାରରେ ମହତ୍ତ୍ୱ
 ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ଓ
 ସୁଖ ଥାଆନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି
 କେହି କେହିଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନ
 ଦେଇଥାନ୍ତି ତେବେ ସମାଜରେ
 ଶାନ୍ତି ଓ ସୁଖ ନାହିଁ ।

ଲୋକ ସ୍ତ୍ରୀ ନିମନ୍ତେ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ପୂଜା ଏବଂ ଭୋଗଦାନ
 ଦେଇ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଲୋକମାନେ ସେଠାର
 ମାଳତ୍ୟୁକ୍ତକୁ ନିର୍ଦ୍ଦାୟକତାରେ ସେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ
 ଯାହାଦେବକୁ ଏକ ଚାକଡ଼ ସତ୍ତା ଲେଖିଲେ । ମହା
 ମାତୃ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସମାଜକୁ ଏକ ଅନୋଲନ
 ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦାୟକତାରେ ଏପରି ନିଷ୍ଠାରେ ସେବେ
 ଯଥାର୍ଥ ହୁଏ ତେବେ ତାହାକୁ ଉଚିତରୂପେ
 ଶାସନ କରିବା ଉଚିତ ।

ସୁଲଭ ରାଜମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ରଙ୍କର ଦଳ-
ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏହି ଦଳ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାଧୀନ-
ରଣ ଦାସଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପାତ୍ରୀ ହେଉଥିଲେ ସାହେ-
ବଙ୍କୁ ସଦୃଶ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ସେହି କିନ୍ଦାସ-
ପୁରୀ ଯୁଦ୍ଧରେ ସମ୍ମାନଦାନ ଏବଂ ବୋଧାଧ୍ୟକ୍ଷ
ମନୋମାତ୍ର କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ମାତ୍ର ୨୫
ଶରେ ନଗରଦାସୀ ଅନେକ ଭଦ୍ର ଲୋକଙ୍କୁ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ପୁତ୍ରଙ୍କର ଶେଳ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚ-
ନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ଯାତ୍ରାର ଅଭିନୟ ଦେଖାଇଥିଲେ ।
ସୁତୀ ୧୩ ୨୩ ରାଜ୍ୟରେ ପୁଲକର ପୁତ୍ରଙ୍କର
ସଙ୍ଗେ ଗୋଳ ହୋଇଥିଲା ।

ଅମ୍ବୁମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାଘାତ ଉତ୍କଳ ମାନ୍ୟବର
ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ କିଲ୍ଲତ ଭ୍ରମଣ କରି ଗତ
୩ ୨୫ ରାଜ୍ୟରେ କମ୍ପେଇଲୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାର
କଥାଥିଲେ । ପରଦାଦାରେ ଏ ନଗରକୁ ଅଧି-
କାର ଥିଲେ ପଦ୍ମ ସ ଆଗେ । ମଫ ଅମ୍ବୁମାନେ
ଅବମତ ଦେଲୁ ଯେ ସେ ଉତ୍କଳ ପଶ୍ଚିମ,
ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ସମ୍ବଲପୁର ମାନ୍ୟକ ପ୍ରଦେଶମାନ
ହମ୍ପଣ କରି ଚାହିଁ ଉତ୍କଳୁ ଏଠାକୁ ଅଧିକେ ।
୧୫ ସଂ ତାହାକୁ ଦେଖିବା ଓ ତାହାଙ୍କଠାରୁ
କ୍ରମଶଃ ଜାଣାବଥା ଶୁଣିବା ଶୀଘ୍ର ଅମ୍ବୁମାନଙ୍କ
ଲୁଗାରେ ଘଟିବ ନାହିଁ । ଦେଖାଯିବ ଶ୍ରୀମ୍ଭାନଙ୍କ
ସମ୍ବଳରେ ସେ ଯେଉଁ ଅଭିନୟ ପ୍ରସ୍ତାବ କରି
ଅଛନ୍ତି ଉତ୍କଳ ନାମାହାରଣ ଶ୍ରୀମ୍ଭାନଙ୍କ
ସମ୍ମୁଖ ସେ ବିସମ୍ଭରେ କଥାକାର୍ତ୍ତୀ କରିବା ଗା-
ଭର ଏ ରୁମ୍ପଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ ।

ବାଲଗଙ୍ଗାଧରକିଲ୍ଲତଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମାର ବିବ-
ରଣ କି ଯାହା ପ୍ରସ୍ତାବଦ୍ଵାରାରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ
୫ ୨୫ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ହେବାର ପାଠକ
ମାନଙ୍କୁ ଏଥିପ୍ରକାରେ ଜଣାଇଥିଲୁ ସେହି ପ୍ରସ୍ତାବ
ଦାଖଲଅଛି ଏବଂ ଅମ୍ବୁମାନେ ଏକଶତ୍ରୁ ଉପ-
ହାର ପାଇବାର ବୃତ୍ତାନ୍ତ ସହିତ ସ୍ଵୀକାର କରୁ
ଅଛୁ । ଏଥିର ଉତ୍କଳବର ସଂକ୍ଷେପ ଜାଣିବା,
ମୋକଦ୍ଦମାର ସମସ୍ତ ରୂପଦାତ ଏବଂ ଅପଲ
ଉତ୍କଳ ଏବଂ ଦାଲକୋଟର ନିଶ୍ଚିତ ସମ୍ପଦେ
ଭାରତୀୟ ଅନେକ ରଂଗୁଣା ସମ୍ପଦ ସହିତ
ମତାମତ ମୁକ୍ତି ହୋଇଅଛି ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅ-
ନେକ ବରଦାୟୀରୁ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୨୫ ପ୍ରକାରେ ୫୪
ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଇଅଛି । ପ୍ରସ୍ତାବର ଅଭାବ ବିଦେ-
ଶନାରେ ମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ସମ୍ପ୍ରା ଅଟେ । ଅମ୍ବୁ-
ମାନେ ଅଣା କରୁ ଏହାର ଅନେକ ପ୍ରାଦୁର୍ଭ
ହେବେ ।

ଜାଗସୁ ମହାସିଂହାର ଚଳିତ ବର୍ଷର ଅଧିକେ-
ଶତ ଅସନ୍ନା ଉତ୍ତମରାସ ସେଷ ସପ୍ତାହରେ
ବିଧବ ଦା ଦେଶର ସୁଧ୍ୟର ଅମରବିଜା ନଗର
ରେ ହେବାର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣା ଅଛି ।
ଦେଶରର ସୁଦେଶାନୁଗୁଣୀ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଉ-
ତ୍ସାହି ଲୋକମାନେ ଅପଣା ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି
ଯଥୋଚିତ ମନୋମୋନୀ ହୋଇ ରହିବ ଅଧିକ-
ନକରେ ପ୍ରକୃତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଅଭ୍ୟର୍ଥନା-
କ୍ରମରେ ସମ୍ମୁଖ ପଦରେ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ସେ, ଏସ,
ଆପରଦେ ଏବଂ ପଞ୍ଚମକ ପଦରେ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଆର,
ଏକ, ମୁଖୋଲଦାରଭୁକଲ ଏବଂ ହ, ଏକ କର-
ଲଦାର ଏହି ଭୂଲକଣ ନିମ୍ବୁକୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
ଏକପ୍ରକାର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଅଛି ଯେ ମାନ୍ୟକ
ଦାଲକୋଟର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଉତ୍କଳ ଏବଂ ମାନ୍ୟକ
ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସମ୍ଭାର ସୁଯୋଗ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ମାନ୍ୟବର
ଶଙ୍କରମନାୟାକ ମହାସିଂହର ଏଥର ଅଧିକେ-
ଶନରେ ସମ୍ମୁଖ ପଦରେ ବସ୍ତାବ ହେବେ ।

ଉତ୍କଳବର ଦାସବଂଶ କରୁକରେ କଲକ
ଅପଲ କରିବା କାରିଣ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହର ଦେଖା
ହେଉଅଛି ଏବଂ କଲକତାର ଚାହିଁପାଇଁ ଗୋ-
ଟିଏ କ୍ରମିତ ଗଠି ଯେହି କ୍ରମିତଦ୍ଵାରା
ସଂସାଧାରଣକଠାରୁ ଭେଦା ସଂଗ୍ରହତ ହେଉ-
ଅଛି । ଏଥକୁ ହିତଦାୟୀ ବୋଲନ୍ତି କି ଭେଦା
ମାରିବା ସଙ୍ଗେ କମ୍ପେଇରେ ମୋକଦ୍ଦମା ଚଳା-
ଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁମାନେ ଯେତେ ଭେଦା
ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଟଙ୍କା ଯେପରି ବ୍ୟୟ ହୋ-
ଇଥିଲା ଚାହିଁର ଶୁଣି ଏ ସମ୍ପାରିତ ହେବାକି ଭେଦା
ଦାତାମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ବିହତ ଅଟେ । ଅମ୍ବୁ-
ମାନେ ସଦ୍‌ଯୋଗିକର ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ସମ୍ମୁଖରୁପେ
ଅନୁମୋଦନ କରୁ । ଯେଉଁମାନେ ଭେଦା ଦେଲେ
ସେମାନେ ଯେବେ ଦେଇଥିବା ଟଙ୍କା ତପର
ବ୍ୟୟ ହେଲା ତାହା ଜାଣି ନ ପାରିବେ ତେବେ
ଭେଦା ଦେଖାରେ ଲୋକଙ୍କର ବିପର ଉତ୍ସାହ
ହେବ ।

ବଙ୍ଗଳା ଟିକିଲସରଭସର ଗୋଟିଏ ଉତ୍କଳ
ରହି ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ରମେଶଚନ୍ଦ୍ର ଦତ୍ତ ଯେ, ଅଲ, ନି ଯେ
କି ଗତବର୍ଷ ଏହି ଓଡ଼ିଶାବିଭାଗର ଚଳିତବର୍ଷ
ଥିଲେ ସେ ଗତମାସରୁ ଯେନସନ ପ୍ରଦଶଣଦ୍ଵାରା
କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବସର ପ୍ରଦାନ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସଂ-
ସ୍କୃତ ବିଭାଗରେ ଅଛନ୍ତି । ଶୁଣିବାରେ ସେ ବିଦ୍-
ତର ବୌଶଧି ପ୍ରଥମପ୍ରଣୀତ ବିଦ୍‌ବିଦ୍ୟାଳୟର

ଅଧ୍ୟାପକ ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ
ଅରମ୍ଭରୁ ଶେଷଯର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରୀ
ରୂପ ପ୍ରଜ୍ଞାତି ସହିତ ନିବ୍ୟାଜ
ସମ୍ମାନ ଲାଭ କରିଥିଲେ ଏ ଦେ-
ଇଂରାଜ ହୋଇଥିଲେ ଅଧିକ
ଲଭିଆନ୍ତେ । ସମ୍ବଲପୁର ଚାହିଁର
ଏବଂ ସାହୁବ୍ୟରେ ପ୍ରଦାତ ଅନ
ହିର ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିବ
ଦଳାଇ ସେ ଅବସର ପ୍ର-
ଜଣାଯାଏ । ଭରଷା କରୁ ସେ
ସୁପ୍ରଶସ୍ତର ଗୋଳ କର ତାହାକି
ଓ ପ୍ରଗତି ଚିନ୍ତା ପଳ ଅପୁ
କରିବାରେ ଭର ମନ ରହିବେ

କମ୍ପୁର କୁଅଇ ପୁନାର ମାତ୍ର
ମାନେ କି ଅଧିକ ଦାଲକରେ
ଶ ଅଦେଶରେ ଏବଂ ଦେ-
ଶେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ
ବରଦଳ ଯେଉଁମାନେ ଏବଂ
ମହାଦାନ ଜେଲିଶାକାରେ
ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାନ୍ତିରୁ ପଠ
ସମ୍ବଲପୁର ଏବଂ ଜଣ ଏକ
ଅନ୍ୟ ଜଣ ରାଜ୍ୟ ନି ଅଥବା ଅ
ହେବେ । ସେମାନେ ସୁଜଗାପୁ
ଅବା ଦ-ଏବଂ ଠାରୁ ପ୍ରଥକ
ଶେଷକାଟି ଅପଣା ବିପଳ
ସେ ହିତ ଲେଖେ ନାହିଁ ।
ମାତ୍ର ୫ ୨୫ ବରଦ
ମଧ୍ୟରେ ସେ ଉତ୍କଳ ଯାହା
ଦାକୁ ବିଅଧିକ । ସେ ଗୋଟି
ଗାତରେ କିଛି ଜେଲିଶାକା
ଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟଦେଶେ ପା-
ରେ ସେ ଗୋଟିଏ ହୁତୁ ପ୍ରସ୍ତ
ଅଛି । ଉତ୍କଳ ମଧ୍ୟ ଗୋଟି
ଜେଲିଶାକାରେ ଅଛି ମାତ୍ର
ରହିବାରୁ ପରସର ଭେଟ
ସମସ୍ତ ରବୋନିକର ଭିତ୍ତି
ମନ୍ଦସ୍ୟର ସାଧ୍ୟ

ସାମାଜିକ
ଦେଶର
ଅପଣା
ଅଧିକ

କିମ୍ପା ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ କଲେ । ସେଠାକୁ
 ପ୍ରକାଶକ ହେଲେ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବାଟ ।
 ଗୋଟିଏ ଗୋପନୀୟ ୧୯୩୦ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଶ
 କଲେ ପୁଣି ତହିଁ ପ୍ରକାଶ ହେଲ ନାହିଁ । କାରଣ
 ସବୁ ସେବା ପ୍ରକାଶ ଅଧିକାରରେ ରହିଥିଲେ ।
 ସମାଜବାଦୀମାନେ ଗୁରୁତର ଅନୁମୋଦନ କଲେ ।
 ଶେଷ ଥରରେ ଗୋପନୀୟତା ଏକ ସେବା ଦଳ
 ଆଗ୍ରସର ହୋଇ ଏକଜଣ ଛାତ୍ରୀ ସମସ୍ତେ ମତ
 ଦେଲେ । ତହିଁ ଜେକରଲ ବାହାଦୁର ମନାକଟ
 ଗୋଟିଏ ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସହକାରୀ ବ୍ୟୟ କଲେ ତହିଁରୁ
 ବିକାଶ ସେବାଦଳ ଆଗ୍ରସର ହୁଅନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ
 ସେବା ସଙ୍ଗେ ତତ୍କାଳ କର ସେ ଗୋଟିଏ
 ଅଧିକାର କଲେ ଏବଂ ସହକାରୀ ନାମା ଦେଲେ
 ଦୁଃଖରେ । ଏ ସ୍ତରରେ ଲଂଗୁଳ ସେନ
 ପ୍ରଶଂସାପୁରୁଷ ଗୋଟିଏକ ଏକ ସରକାର ଦେଖାଇ
 ଥିଲେ । ଶହପ୍ରକାର ସର ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ଲଂଗୁଳ ପକ୍ଷର ଲ ୧୩୨ ଶ ଲେବ ଏକ
 ଲ ୩୩ ମରଦାନ ସାବେକ ମତ ପଢ଼ିଅଛନ୍ତି
 ଏବଂ ଅତ୍ତ ବେଳେ ସରକାର ଅତ୍ତ ବୋଇ
 ଥିଲେ ।

ସ୍ତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ମହାସିଦ୍ଧିର ସୁରତ
 ଦେଖିବା ସମସ୍ତଙ୍କ ଏ ଜଳର ମାନସ୍ତେଷ
 ସକର ଲେବଲ ବୋଇଲେ ମନୋଯୋଗ
 ନା କରୁଅଛୁ । ଗୁଣଦାତ୍ରର ଯେଉଁ କିମ୍ପା
 କ ଅପସ୍ତା ବସ୍ତିତ ବୋଇଅଛୁ ତାହା ଯେଉଁ
 ମୋକ୍ଷସକଳ ଗୋଟିଏ ଦାତ୍ରର ଅବସ୍ଥା
 ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଅସଙ୍ଗତ ବୋଧ
 ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବାସ୍ତ ପ୍ରତି ଗ୍ରାମ୍ୟ
 ଗ ନାନାକାରରୁ ସୁଧାସୁଧା ଯଦି ନ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଶୋଭାମୟ ଅବସ୍ଥା ଅନେକ
 ଗୋଟାଏ ଏବଂ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟାନେ ମଧ୍ୟ
 ଗୁଣପୁଣ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ପ୍ରକେଶ
 ବଳ ସକ୍ତର ଓ ନାଲବାଟେ ଗପ୍ତ କର-
 ଦଗଲୁ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥିତି ହୁଅଇ
 ଗ୍ରାମ୍ୟ ସେବାଦାର ଏକ ପୁଲକ୍ଷ ପ୍ରତି
 ରାବଦ ଥିଲେ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟବାସିକ
 ଶାସ୍ତ୍ର ବଦନ୍ତ ଓ ଶିକାର ହେଲୁଥିଲେ
 ଗୁଣକ ବୋଇଲେ । ବୋଲିବା
 ଗ୍ରାମ୍ୟ ବାସିନୀକ ପରିଷଦ ରହିବା
 ଗ୍ରାମ୍ୟ ସୁପ୍ତ୍ୟ ବସେଗୁଣେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଅମେମାନେ ଏକାନ୍ତ ଅଶା କରୁ ବ
 ଗ ଦସ୍ତୁ ମାନସ୍ତେଷ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବାସ-
 ଗଣର ବିଷୟରେ ମନୋଯୋଗୀ

ହୋଇ ଏପରି କଟକର କରବେ, ସହିତ ହେ
 ବାସ୍ତବ ପ୍ରକାଶ କର ହେବ । ଲେବଲବୋଇତ
 ମାନଙ୍କ ଦୁସ୍ତରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସକଳର ଗୁରୁ ଅଛି ।
 ମାତ୍ର ସେମାନେ ବେବଳ ସକଳ କର୍ମୀଣ ବାମସ-
 ମତ୍ତ କିମ୍ପା ଅନ୍ୟ ବାଟର କଥା ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।
 ଗ୍ରାମ୍ୟ ବାସ୍ତ ପରିଷଦ କରବା ଏବଂ ତହିଁର ବ୍ୟୟ
 ଯୋଗାଇବାର ଗୁରୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାତରେ
 ରହିଲେ ଭରସା ହୁଅଇ ଅନେକ ଉପକାର
 ହୋଇପାରେ ।

ନାମ ଓ ରେଲ ଓ ଏ ।

କଲକତ୍ତା ପାରଲମେଣ୍ଟ ସଭାର ଲ ୧୦ ଶ
 ସଭ୍ୟ ଏକଯୋଗରେ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛା
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲକ୍ଷରେ ଗୁରୁତ୍ଵରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ ନିବାରଣର
 ଉପାୟ ସମୂହ ନାମ କାର୍ଯ୍ୟ ବିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ
 ଏକ ଆବେଦନ ପତ୍ର ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ଅବେଦନ ପତ୍ରର ସମସ୍ତେ ମର୍ମ ଏହି କ ଗତ
 କେତେକବର୍ଷ ହେଲୁ ରେଲବାଟ କର୍ମୀଣରେ
 ଯେତେ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହେଉଅଛି ନାମ ଗୋଲାଇ
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ତଦପେକ୍ଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ
 ହେଉଅଛି । ସରକାରୀ ହେତୁକରୁ ନର ଗୁର
 ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟୟ ସେମାନେ କମ୍ପୁଲ୍ସରୀ ଗୁଣେ ଦେଖା
 ଦେବେଅଛନ୍ତି । ଯଥା—

ସନ	ରେଲ	ନାମ
୧୮୯୬-୯୭	୪,୮୩,୨୦,୦୦୦	୪,୫୬,୯୫,୫୦୦
୧୮୯୭-୯୮	୫,୯୫,୫୦,୦୦୦	୫,୫୨,୫୦,୫୮୦
୧୮୯୮-୯୯	୬,୨୫,୦୦,୦୦୦	୫,୫୫,୦୦,୦୦୦
୧୮୯୯-୧୦	୬,୫୫,୦୦,୦୦୦	୫,୫୫,୦୦,୦୦୦

ଏପରି ଲକ୍ଷକର୍ତ୍ତବ୍ୟର ବଜେଟରେ ରେଲବାଟ
 ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାୟ ୧୦ କୋଟି ଏବଂ ନାମ କର୍ମୀଣ
 ନିମନ୍ତେ ୨୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଧରୁ ହୋଇଅଛି ।
 ଏଥିରୁ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଧରୁ ସରକାର ବାହାଦୁର
 ରେଲବାଟ ବିସ୍ତାର ବିଷୟରେ ଯେମନ୍ତ ମନୋ-
 ଯୋଗୀ ନାମ ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ସେପରି ନୁହନ୍ତି ।
 ଅଥଚ ବିବେଚନା କରି ଦେଖିଲେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ
 ନିବାରଣ ନିମନ୍ତେ ରେଲ ଅପେକ୍ଷା ନାଲର
 ଉପଯୋଗିତା ଅଧିକ ! ରେଲବାଟରୁ ବେବଳ
 ଏକପ୍ରକାର ପସଲ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟକୁ ସରୁଣ ଓ
 ସଫଳରେ ବୁଝା ହୋଇ ପାରେ ମାତ୍ର ପସଲ
 ଉପୁନ୍ନ କରବାକୁ ଏକା ନାମ ସମର୍ଥ । ଯେତେ-
 ବେଳେ ଦେଶର ଏକ ପାଖରେ ଅଞ୍ଚଳ ଏକ
 ଏକପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କେତେବେଳେ ହେଲେ
 ବାଟଦ୍ଵାରା ଉପକାର ହୁଏ । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଯେମନ୍ତ କରତର ଗୁରୁତ୍ଵେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଶ ପଡ଼ିଲ
 ଜେମନ୍ତ ହେଲେ ଯେବେ ବିଦେଶରୁ ଗୁଣ୍ୟ ଅମ-

ଦାନ ଦେବ ତେବେ ରେଲବାଟ ତାହା ରଖଇ ଓ
 ଅନ୍ୟ ବ୍ୟୟରେ ନାନା ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ସହାୟକା
 ହୁଏ ଅତି ଚିତ୍ତ ଉପକାର କରି ନ ପାରେ
 ମାତ୍ର ଯେ ସବୁ ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ନାମ ଅଛି ସେ ସବୁ
 ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ଏକର୍ଷଣ ସମ୍ଭବ ମନୁଷ୍ୟରୁ ଗଣା ହୋଇ-
 ଅନେକ ଉପକାର କରୁଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ନାମ-
 ଜଳଦ୍ଵାରା ଏକର୍ଷଣ ଯେମନ୍ତ ଉପକାର ହୋଇଅଛି
 ଯେମନ୍ତ ପୁଣ୍ୟ କେବେ କଥା ଯାଇ କ
 ଥିଲ ଏବଂ ନାମ ବିସ୍ତାର ହେଲେ ଯେ ରବ-
 ଶ୍ୟତରେ ଅତ୍ତର ଉପକାର ହେବ ଏଥିରେ
 ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତଥାଚ ତେବେ ନାମ କାର୍ଯ୍ୟ
 କର୍ମୀଣରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ନିମାଗତ ଶକ୍ତ
 ହୋଇଥାନ୍ତା କେବେ କିମ୍ପା ବଥା ହୁଅନ୍ତା ।
 ଏଥିକୁ ଅବେଦନକାରୀମାନେ ଅନେକ ନାମର
 ଅସୁ ବ୍ୟୟ ହେତୁକ ଲେଖି ଦେଖାଇ ଦେଇ
 ଅଛନ୍ତି ଯେ ସରୁ ହେବାର ଚେତନା ଥାଉ
 ସୁଦୂରରେ ଲୁଚି ଦେଉଅଛି ଏବଂ କେତେକ
 ନାଲର ମୁଲଧନ ପରିଶୋଧିତ ହୋଇ ଏଣିକି
 ସରକାରଙ୍କର ବେବଳ ଲୁଚି ଦେଉଅଛି । ସିନ୍ଧୁ
 ବାବେଶ, ସମୁଦାୟର ନାମନକଦ୍ଵାରା ଅ-
 ନେକ ରୁମ୍ ନିର୍ବାସ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଏକା
 ଗାବେଶ ନାଲରେ ସରକାରୀ ଶକ୍ତି ଟ ୫୩୯
 ଲକ୍ଷ ହେଉଅଛି । ପଲକ୍ଷ ଅ ବଦନପତ୍ର ଯେ
 ସୁଦୂରରେ ଏ ବିଷୟରେ ମତ ରେକ ହୋଇ
 ନି ପାରେ । ଡକ୍ଟର ସେକେଟରୁ ତହିଁର
 ବହି ଉତ୍ତର ଦେଇଅଛନ୍ତି କି ନା ଜଣା ଯାଇ
 ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଲ ୧୦ ଶ
 ସଭ୍ୟ ଅବେଦନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ପୁଲେ ସ-
 ମାତେ ସଫଳରେ ଶକ୍ତି ଦେ ନାହିଁ ଏବଂ ଆଶା
 ହୁଅଇ ଯେ ପାରଲମେଣ୍ଟ ସଭା ପିଠିଲେ ଏ
 ବିଷୟ ଯେନି ଅନେକ ଉକ୍ତ ବିଚାର ହେବ ଏବଂ
 ସେକେଟରୁ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ
 ପଡ଼ିବ । ନାମପ୍ରକାଶୀ ବିସ୍ତାର ହୁଇ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ-
 କର ବର୍ତ୍ତମାନାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ମନୋଯୋଗୀ
 ହେବା ଉଚିତ ଏ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଏବଂ
 ଆଶା ହୁଅଇ ସମସ୍ତ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠ-
 ଧରେ ଯୋଗ ଦାନ କରିବେ । ବେବଳ ଏକତ
 ସାକ୍ଷୀକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ
 ନାମଦ୍ଵାରା ଉପକାର ହେବାର ସମାଧାନ ନାହିଁ
 ସେଠାରେ ଯେମନ୍ତ ତାହା ଅନୁଷ୍ଠିତ କ ହୁଏ ।
 ଓଡ଼ିଶା ନାଲର କଥା ସୁରଣ କର ଅମେମାନେ
 ଏକା ବିସ୍ତାର ବାଧ୍ୟ ହେଲୁ । ଓଡ଼ିଶାରେ
 ଲ ୩୦ ରୁ ଉକ୍ତ ଦେଲ ନାଲର ସୁଖ
 ହେଲଅଛି । ମାତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତହିଁରୁ ଯାହା
 ଆସୁ ହୋଇଅଛି ତାହା କାର୍ଯ୍ୟନିବାହର ବ୍ୟୟକୁ

କଥା ହୋଇଅଛି । ଲାଭ କଥା କିଏ ପଚାରେ ? ମାତ୍ର ଏହି କଳା ପ୍ରଦେଶର ମେଢ଼ମାସୁର ଏବଂ ଯୋଗ ନାମମାଳକରେ ମୂଲ୍ୟନର ସୁଦ ଯୋଷା-ଇଦାରର ଅପ୍ତ ନ ଦେଲେ ସୁଦା ବର୍ଷର ଅପ୍ତରୁ ବ୍ୟୟ ନିବୀଡ଼ ହୋଇ ଚିତ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେଉଅଛି ଏବଂ ବକ୍ଷ୍ୟକରେ ଅଧିକ ଲାଭ ଦେବାର ଆଶା ଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ସଦା ନୀଳର ଅଦର ଗତ ବର୍ଷର ଅନାଗୁଣ୍ଡି ଭଗେଶ ବଡ଼ାଇ ଦେଇଅଛି । କାଳେ ଏସ୍ତରୁ ଲାଭ ହୋଇ ପାରେ ।

ଭୈରବୀ ଦିଅଲି ବାଧ୍ୟତା କାଳୀପ୍ରତ୍ୟାମାନଙ୍କର ଦେଖିବୁ ବେଳେ କାଠମୋଡ଼ି ନଦୀର ପୁଷା ଉଚ୍ଚତାରେ ବାଣଲଗାଇ ରୁଅଇ । ମତ୍ତ ଅଧିକ ଗୁରୁ ହେତୁ ବଦ୍ରମୋକମାନେ ତାହା ଦେଖିବାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପାଲୁ ନାହିଁ ଏବର୍ଷ ଭଲ ବୈବ୍ୟକାଅ ପରିଚିତ, ଗସ୍ତ ବାଦୁଦୁର ହରବସ୍ତର ବସୁ ବାଦୁ ମୋଶାଲବସ୍ତର ଦାଶ ଏବ ବାଦୁ ପୁଦା ମରଦେ ତାପୁବଦ୍ଧ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାରେ ଅନେକ ସାହେବ ମେମ ଏବ ଦେଶୀୟ ଗଦୁଲେକମାନେ ରହି ପା ଓ ଆ ନେଲେ ଦେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଏବ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସେଠାରେ ଧୁବରୁ ସାହିଯାନା ଶ୍ରୀ ହୋଇ ଆସନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିଥିଲ । ସ୍ୱଳ୍ପ ପଦ୍ମବର ଯେ ସୁବନେକସ୍ତ ହୋଇଥିଲ । କଟକରେ ଯେଉଁସୁ ଦୟାପାଇ ଥିବାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାମାନ ଶ୍ରୀ ଗ୍ରା ସେଠାରେ ଏକଟିକ ହେଲେ । ଏବ ଅନ୍ୟ ନ୍ୟ ବର୍ଷାକ୍ଷେମ ଅନେକ ଅଧିକ ଯତ୍ନୀ ହୋଇଥିଲେ । ପ ୧୩ ପୁଠାରୁ ପ ୧୯୩ ଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଣ ଲଢ଼ାଇ ହୋଇଥିଲ । ବାଣୁଆମାନେ ଭାସୁ ସ୍ଥାନରୁ ହାବେଳ ଅସମାନମୋଲ ଅଭାର ତରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟାଦି ଗ୍ରାହୁଥିଲେ । ବାଣମଧ୍ୟରେ ହାବେଳ ଅଧିକ ଭାସୁ ଫଳାଭର ଥିଲ । ହେବଳ ବରଦିବଜାରର ଲାଲମହସ୍ତବ ଗୋଟିଏ କଦମ୍ବ ଗଛ ଜାଲଥିଲ ଏବ ତାହା ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିଲେହିଁ ଅଧିକ ଯୁଥରେ ବହିର ଶୋଭା ଦେଇ ଲୁଚିଯାଇଥିଲ । ବାଣମସୁ ଶେଷ ହେଲେ ସୋନିମ ବାଣୁଆମାନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବମିଶନର ସାହେବ ଆପଣା ନିକଟରୁ ତକାଲ ସ୍ୱଳ୍ପପଦ୍ମରୁପ ନଗର ଟିକା ପୁରସ୍କାର ଏବ ସାହିଷ୍ଟିକଟ ଦେଲେ । ହାବେଳ ଅସମାନ ମାଲ ଏବ ଚକ୍ରନମନ୍ତେ ଟ * କା ଲେଖାଏ କି ବଦ୍ୟପ୍ରକାର ବାଣ ନିମନ୍ତେ ଟ ୧୦ କ ଏବ ଚହିସଙ୍ଗେ ଶେଷେ ସାହିଷ୍ଟିକଟ ପ୍ରଥମକ୍ରେ ଶାର ପୁରସ୍କାର ଏବ ହେବଳ ଶେଷେ ସାହିଷ୍ଟିକଟ

ସୁ ଶେଣୀ ନିମନ୍ତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ କିଏ କି ବକ୍ଷ୍ୟରେ କି ସୁର-ସ୍ୱାର ପାଇଲ ଅନୁମାନେ ଠିକ ହୁଇଣ ରଖି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ସମ୍ବନ୍ଧ ଉଦ୍ୟୋଗକାରମାନେ ଅବଦଳ ମତେ ପ୍ରକାଶ କରବେ । ସାଜାହେତୁ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟୟରେ ଏକପ୍ରକାର ଆମୋଦ ହୋଇଗଲା ବାଳୀ ପ୍ରତିମା ମଧ୍ୟରେ ତୋଷୁଷ ବଜାରର ସଜା-ପେଶା ସହେ ହୋଇଥିଲ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖୀ ବକ୍ଷ୍ୟ ହେ ଏକେକତ୍ର ବ୍ୟାପାର ଦୁର୍ଭଟିନା ବିଳା ନିବୀଡ଼ ହୋଇ ପାଇଲ ନାହିଁ ! ଏକକ୍ରଣ କେଳିଙ୍ଗା ଛାଡ଼ିବେ ଗୋଟାଏ ବାଣ ତାଜିବାକୁ ସେହି ସ୍ଥଳରେ ଭାଦାଳ ମୁଦ ହେଲ । ଏବ ଏହି ସମ୍ଭାଳପୁର ଜଣେ ଗ୍ରାହକର ସହିତ ଚଳି ଅତି ଗୁରୁତର ଅଗାଧ ପାଇଅଛନ୍ତି । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶାବଧାନବଳୀ ବାଣ ଉତ୍ସବରେ ମାତ୍ରା ସଦ୍ୟ ବସ୍ତ୍ରବଳିକ ।

ଆଦିତି ସମାଧି ।

କଲିକତା ଦେଳଟ ।

କାକୁ ମତଦ୍ୟୁ ପୁର ଉତ୍କଳସମ୍ପ୍ରଦେଶୀଂ ଗୋ ମତଦ୍ୟୁଟ ଓ ଚୋ ବନେକ୍ତର ଗୋଟା ବଦରରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଲେ । ବାଲେଶ୍ୱର ଗୋ ମତଦ୍ୟୁଟ ଓ ଗୋ ବନେକ୍ତର ବାଦୁ ରବତାରଗ ବୃକ୍ଷୋ ବରମାସ ଚୋ ଓ ଚୋଠାରୁ ତା ମ ଗମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଣିବେ ଥିଲେ । ଚକାରଣର ପର୍ଯ୍ୟବେଶୀଂ ଗୋ ମତଦ୍ୟୁଟ ଓ ଚୋ ବନେକ୍ତର ବାଦୁ ବୁଲେନମାୟ ତରଦଣୀ ବଟବର ସରତ ମହୁଦମାବ ବରତ ଓ ଅସୁ ଶ୍ରେଣୀର ମାତଦ୍ୟୁଟ ଶମତା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ । ପୁରୀ ମତଦ୍ୟୁଟ ଓ ବନେକ୍ତର ମଃ ଭବଲର ଏଠା ଶଲ ନିସ୍ତରର ଅରଦୁର ଜଳ ହେବା ଅନେକ ରହିତ ହେବ । ପଦ୍ୟା ନବସ ସବ ଗୋଟା ବନେକ୍ତର ବାଦୁ ବୈଦ୍ୟ ଯାମ ମହାପ୍ର ସକୁ ଗୋପଣୀ ବନେକ୍ତର ପରରେ ନପୁର-ହୋଇ ଅସୁ ଶ୍ରେଣୀର ମାତଦ୍ୟୁଟ ଶମତା ପାଉଲେ ଓ ବଟବର ସରତ ମହୁଦମାରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଲେ । ବାଲେଶ୍ୱର ଫିଲିପ୍ପି ପାଲିଶର ଉଦାରରେ ସୁନା ମଦା ତର ଅଦାମା ନଦେସର ମାତ୍ର ତା ୧୫ ଉପରେ ହେବ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।

ଗତ ରବତାରଠାରୁ ଗାତ ପଡ଼ିଅଛି । ଶାବର ବନ ଏ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ତଥ ଅଧିକ ନିଗାଧାଏ । ଗ ବନରର ଗାଧ୍ୟ ବସୁନିଗ ରଇ ଅଛି । ସାମାନ୍ୟ ମୁଦ ଏବ ବରତ ବର ବୈଦ୍ୟ ସେଦେଲ ଗ୍ରାହକ କି ନାହିଁ । ଗତ ଗୋମକାର ଉଦାରକା ପଦକ ସେସମାଜ ଅନାମ୍ୟ ରଠାଠାରୁ ବର ଅଧିକ ହୋଇଅଛି ।

ଗୋରାଂ ଉଦାଣୀ ବିଦାଧାମ ପାତ୍ରେ ବାମକ ଏକକ୍ରଣ ସ ଗାବିବ୍ୟକଗାଣୀ ସ୍ତୁତ ଏ ନରେରୁ ଅସିତହେ । ଏହି ବର ଗ୍ରାହର ଏବ ଲବରତର ବାଦ୍ୟରେ ସେତେପ୍ରକାର ଦେଖାଗବ ।

ଗାଉର ସାଜ ଏବ ରଠପଦର ବଦ୍ୟ ବରମ ହେବାରୁ ଦେଖେ ଅବଦତ ଅସ୍ତ୍ର ।

ବେନୁପଦାସପାତ ।

ପ ୩୩ ନ ଲଦାଗ ବକ ପରେ ବୈଦିଗ ବଦ୍ୟ ପ୍ରଦରତା ଅନୁଦନ ହେଇଅପ ଲତ ଗୋମକାର ଠାରୁ ଅନୁଦନ ହେଉଅଛି ।

ପଠାକାର ଏବ ଚୋ ବନେକ୍ତର ଶ୍ରୀ ବାଦୁ ସଗମରତ ପୁତ୍ର ବନୋବସୁ ବାର୍ଦ୍ଧରେ ଲପୁତ ହୋଇ ପନା ଅବସୁର ପରେ ଏଠାରେ ବାର୍ଦ୍ଧ ନହୁଅଛି ।

ପଠା ଶ୍ରୀ ବନେକ୍ତରଚକ୍ରର ମତଦ୍ୟୁଟ ଶ୍ରୀ ଲଳ ପମାତ୍ର ଗାମ ଅଧକାର ଚୋ ବନେକ୍ତରରେ ରକ୍ଷାମ ସୁଦ ହେଲେ । ଗ୍ରାସୁ ଏକପ୍ରକାର ପୁଦେ ଗୋ ଏଠାରେ ଅତି ଯେତେ ଚୋର ବତ ମନବର ଦେବୀ ବଦୁଅଲେ ତୋପନ ଲାଭବଦ୍ୟତା ବୃଦ୍ଧାସୀ ହୋଇ ନ ପାର ସେପ୍ରକାର ବର୍ଦ୍ଧନା ବନେକ୍ତର ଗୋଟାରେ ବାସ ବଦୁଅଛନ୍ତେ ଯେମାନେ ବନେକ୍ତର ବମିତର ମେସକମାଳେ ଅନ୍ୟ ଏକକ୍ରଣ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ପମାତ୍ର ଚୋ ବନେକ୍ତରରୁ ନପୁତ ହେବୁ ।

ପଠାକାର ବନେକ୍ତର ଗୋଟମାକୁ ମନପଦର ଶ୍ରୀ ଆ ସାତୁ ନପୁଦବା ଲତାପା ଅପସରେ ମା ଅ ବ ବାଦ୍ୟ ଗ୍ରାସୁ ହୋଇଅଛି ।

ପଠା ବାଦ୍ୟମାସୁ ଶ୍ରୀ ବାଦୁ ପୁରପ୍ରକାର ବାଦୁ ଚୁକ୍ତନେ ପାସଦଲାରୁ ଗାମ୍ୟ ଶ୍ରୀଲଳ ଦେବତା ବାସୁ ନର ଚିତ୍ତସିତର ଅସିଦାର ଶିବ ହୋଇଅଛି ।

ପ୍ରେମକଥା

ପ୍ରତ୍ନପ୍ରେମକଳ ମତାମତ ନିମନ୍ତେ ମାନେ ବାସୁ କୋହୁଁ ।

ଶଲ ଶସକ୍ତ ଉତ୍କଳସମାଧି ସମ୍ପାଦକ ମତ ସମାପ୍ତେ

ମତାସୁ !

ଅପଣଙ୍କ ଉତ୍କଳସମାଧି ପକିକା ଶ୍ରୀଲଳେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ହେତେକ ଧାତୁ ପ୍ରଦାନ କରବା ଦେବେ ।

ଏ ସୁଲ ଉତ୍କଳସମାଧିର ଦୁଃଖ ବର୍ଦ୍ଧନା ନର ହୋଇଅଛି । ସୁଲ ଦତ୍ତା ପ୍ରାପ୍ତ

ଦୂର ଦୈର୍ଘ୍ୟେ ଥିବା କିମ୍ପା ଶ୍ରୀ ଗୁଣ
 ବସ୍ୟ ବର ନ୍ୟାୟାମ-ଅବ କର ଯାବନ୍ତୁ
 ହି । ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ୱାରୀ ହବାସ୍ତୁଲେ ସୁଲିର ପ୍ରତି-
 ନୁର ବଦ ପ୍ରଦୀପରେ ଯେଉଁ କମ୍ପୁତ
 କୁଦାସ୍ତୁ ଅଛୁ ବଦୀୟ ଅନେକ ପରମାଶରେ
 ନର କ୍ରମେ । ଗ୍ରାମ ବାସୀମାନେ ପଥର
 ଦେ ପାର ଅ ଦୁକି କରୁର ଗ୍ରାମେ
 ପର ମାଗଣ କରୁର ଅଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ଣ୍ଣପତ୍ରରେ
 ପାଲୁକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ରୁଦ୍ଧା ଧରୁଥିଲେ ଅବ-
 କ ଦେବା ପ୍ରମୟରେ କାଳୀଅନୁ ଓ ଲୁଚ୍ଚ-
 ଦେଇ କଷ୍ଟର ସାଧନାରେ ଶିଶୁପରିସ୍ର
 ପଦ୍ରରେ ଆଇ ହସନେକାନ୍ତୁ ଫୋବ କା-
 ବ ଓ ପଦ୍ମନାଭକୁ ରସୁ ଦେଖାଇଥାନ୍ତି ।
 ବ ସମାପ୍ତି ପଥର ରୁଚସୁ ପାରରେ ମଲ
 ବ କରନ୍ତି, ଅଗୌର ଓ ଅନୁରଗୀଳ କୁଚ୍ଚି
 ଶୁକ୍ତି ସୁଖି ଗ୍ରାମେ ବର୍ତ୍ତ କର ମଃ ନିଅନ୍ତି
 ବ୍ରାହ୍ମଣରେ ଏପରି ଗର୍ବ ଫୋବଅଛି ସେ
 ତ ଯିବାର ବଦ ହୋ ଅଛି । ବର୍ଣ୍ଣକ୍ରମରେ
 କର୍ତ୍ତୃ ହୋଇ କାଟି ନୁହଇଥାଏ । କଲ
 ଅବକାର ପଥରେ କାଟି ପଥର ଲୋ କ
 କର ପଲୁ । ସାମ୍ୟ ବାଳକମାନଙ୍କର
 ବା କାମନା ହୋଇ ମୁକ ବେଦୀର ସମାବ
 ଦ ବୁଦ୍ଧି ବଦୟଣ୍ଟି ପଥର ମରମର୍ଦ୍ଦ ନିମନ୍ତେ
 ବ ଦେଇପଶୁଚରାମାନେ ବଦୁଥର ମଣାଲ ଅଛନ୍ତି
 ଜର ବସୟ ବହି ଯେ ଅଛୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ
 ବ କୌଣସି ସୁବିଧା କରୁଥାଉ । ହି ରୁଚସା
 ପାପୁକୁ କଲସ୍ତ୍ର ମଜ୍ଜେ କି ଧାବେବ
 ବାସୟ ଏଦାର ବହୁତ ହୋଇକା କରକେ;

କଗମଦ
 ବସ୍ତୁ ହୃଦମନଦଃସଦ
 ଯୁ ନୈବ
 ମହାସିଦ୍ଧପୁର ସୁର
 ଇ । ବଟକ

WHO IS TO BE HANGED ?

The Editor of the
 Utkal Dipika.

Had it not been for the
 tious consequence of loss of
 an life, the cheerful gathering
 the bank of the Kathjaree on Tues-

day night would have been, in all probability, a matter of congratulation to those who started the idea of rendering a dormant institution agreeable to the public. In these days foreign trade has such a predominant sway over the finance of this country that any attempt or show of attempt to encourage local manufacture, whatever may be the motive from which it proceeds, is regarded as the stepping stone to patriotism, but to encourage dangerous explosives that cost human lives is sinful. It may be argued by people void of humanity that the loss of a single life is of no moment in a matter intended for the pleasure of thousands, but no mortal however base would like to repeat his attendance at a place where he would, after an hour's enjoyment, hear the agonies of his fellow creatures suffering from ghastly wounds and preparing for the grave. The injuries sustained by the man who succeeded shortly after the spectators had left the place and the three men who are still in precarious condition would convince any man endowed with common sense that a demonstration of this nature is more harmful and less profitable. Fire-works are inseparable from accidents and they are more so when there is want of fore-sight. We would therefore be very unjust to our beloved Commission to MR. COOKE if we allow his name to be associated with a scheme that will cost some lives each year.

While we disapprove of the scheme on account of evil consequences we are prepared to admit that the idea was started with the best of motives. We do not grudge to commend it for, we unfeigningly give the devil his due.

Vox Populi.

To THE EDITOR OF UTKAL DIPIKA.
 DEAR SIR,
 I came to see the pyramids and I commence this letter seated on the

doorway of the opening into the interior of the largest pyramid in Egypt. I do not expect to finish this letter here, but I hasten to jot down my feelings which the scene around has awakened in me, while yet they are fresh. A most pleasant drive on a comfortable phaeton drawn by a pair of beautiful Arabs through a shady, breezy road for a little over an hour from Cairo, brought me to the foot of the largest pyramid. This pyramid is the first the traveller meets. It stands on the border-line between the long line of vegetation and the immense boundless desert. It stands on the border-land between life and eternity, and represents the gigantic efforts of man to save himself from the oblivious gulf of eternity which threatens to swallow him after death. Diverse have been the means which human ingenuity has invented to tide over the mighty rolling waves of oblivious eternity. I have seen the great Cathedral at Milan (its lofty spire accessible by a flight of 485 steps) with the statue of Napoleon Bonaparte standing, armed with a spear, on one of the spires, and looking down with a contemptuous frown on the Pope and the church which refused to recognise his regal authority. When the Pope refused to crown the great Corsican (though he was known as the little Corsican) he crowned himself in this church with an iron crown and completed the cathedral which had been commenced by a pious cardinal St. Carlo. The marble statue on the top was placed by Bonaparte himself to show that the sword could rise higher than piety and religion. But alas! no one takes any notice of this statue, it stands undistinguishable from other figures around it and does nothing to attract the attention of the visitor, who visits the terrace without a previous study of the history of this cathedral. Go inside the cathedral, behind the pulpit, you find a room of solid silver, with figures in bas alto relief representing the vs

events in the life of St. Carlo, and almost in the middle of the room you find a receptacle of solid silver and huge pieces of rock crystal, containing the embalmed body of the pious and self-denying cardinal who was the founder of the cathedral. Over the body lying on its back are suspended a crown and a cross, which must be of fabulous value considering the size and lustre of the enormous diamonds, rubies and emeralds of which they are made. Thousands of men daily pay homage to the receptacle only, for the body can be seen by payment of a fee of five francs. The body has been very well preserved, time has tried its effect on the complexion, but the cut and the contour of the face have been remarkably preserved. I compared the face with an oil painting and tapestry both made in his life time and I have no doubt the process of embalming is very successful. What a contrast between the figure of Bonaparte on the terrace and the body of St. Carlo inside the church! The superiority of the sword over religion and piety has not been established. I have also seen the marble statue of the prisoner at St. Helena in the palace at Versailles. That statue represents Napoleon in his dying moments. He is seated covered with a sheet in an arm chair, with deep furrows on his forehead which intense grief and anxiety had ploughed therein, and as I gazed for full half an hour on that figure and thought of what I had seen in other parts of the palace—his bed tapestry, which cost seven millions, his card table of mosaic work wrought with one million pieces of stones, and the valuable paintings representing his heroic deeds—as I gazed on this statue, methinks I was transformed into a statue and the statue started into life and whispered the last words which that great warrior said in his deathbed. "I tried to found an empire by sword, and there is no trace

of it. Jesus Christ founded an empire on love and though thousands of years have past, there are millions of men and women at this day who would lay down their lives for them."*

The pyramids are royal tombs reared by successive stages by a monarch in his life time, and at his death his memory was deposited in it and the opening was closed up. The great pyramid where I am resting now was built to guard the memory of king Cheops. The pyramid is there but the king's remains have disappeared, how or when, none can say. The largest collection of memories is to be found in a museum at Turin. There are some very old mummies there, perhaps king Cheops lies in one of those glass shelves, and is guarded by an Italian soldier at the entrance, while this gigantic structure which had cost 30 years of forced labor to one hundred thousands men serves to testify to the vanity of human wishes and hopes. The perpendicular height of this pyramid is 460 feet and its area is nearly 60,000 square feet.

A feeling unspeakable and yet most impressive steals over his mind as the traveller stands upon the top of this wonderful monument of temporal power and spiritual vanity combined. Visions of ages pass before the mind's eye and mighty kings and rulers whose praise fame sounded with her loudest blast, whose triumphs were engraved on marble, rise before the traveller's mind. In the midst of this immense desert lying like eternity before him the traveller's eyes are attracted by the River Nile, which meandering its course through the desert sheds life and beneficence on the lands along its banks. There is a beautiful picture of a benevolent life spent in the service of humanity. If the builder of the great pyramid had stood on this stupendous fabric and studied this picture of a benevolent life and shaped life after it, posterity would

* The quotation is from memory, and the words may vary, but not the sentiment.

have treated him better than he is treated now.

The Pyramid of Ghizeh,
Yours truly
An Uryu.

ମୂଲ୍ୟ-ପ୍ରାପ୍ତି ।		
ପୂର୍ବ ଚଳନ ମଦ୍ୟ	ମାତ୍ର ୨୦	୪ ୯୫
ଦାମ୍ ଭୋଗ୍ୟମାନ କୋଷ		୪ ୯୫
" ଚାନ୍ଦନ-ସମ୍ଭାର ମଞ୍ଜରୀ		୪ ୯୫
" ସମଗ୍ର-ସମ୍ଭାର	୧୧୫	୪ ୯୫
" ପର୍ଚ୍ଚୁଟ	"	୪ ୯୫
" ବ୍ୟାଞ୍ଜନୋତ୍ତମ ସେନ	୧୪୫	୪ ୯୫
" ପାତାକ୍ତ ଗାଞ୍ଜିକା	୧୫୫	୪ ୯୫
" ଉନ୍ନେୟୁକ୍ତ କୋଷ	୧୫୫	୪ ୯୫
" ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱାମୀ	୧୦୦	୪ ୯୫
" ଶ୍ରୀ ଚରଣାଧର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ	"	୪ ୯୫

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏକଦା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବଳଦେବଜିତ୍, ବଚେରା ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ୧୨। ଭବନ, ୧୩। ଡା। ବେଙ୍ଗାଳୁରୀ ଏକାଦି ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଦେବ ପ୍ରଜ୍ଞାନାଥ ଓ ଉପଦେଶକାର ଭିକ୍ଷୁକର, ସେବାକାର, ଦେଶବାସ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରମୁଖ ଜଣାଇ ଦୟାକାରୀ ପଦେଶ, ଶ୍ରୀ ବଳଦେବଜିତ୍ ୧୦୨ ବମେଟ ଦରଖାସ୍ତି ମକଳ୍ପ ଉପାଦେଶକ ଦାସଙ୍କ ଉପରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ସ୍ୱାମୀକୃତ୍ୟକୁ ମକଳ୍ପ ଓ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବସୁକ୍ତ ହେଲେ । ତତ୍ତ୍ୱ ଚା ୨୫ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୧୭ ମସିହା ।

- ଶ୍ରୀ ବଳଦେବଜିତ୍ ଦାସ
- ଶ୍ରୀ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ
- ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର
- ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଧର ଦାସ
- ଶ୍ରୀ ବଳଦେବଜିତ୍ ବମେଟ୍ଟିର ମେମ୍ବରମାଟ୍

NOTICE.

Required IMMEDIATELY for employment on the Kanika Ward's Estate, Cuttack District a qualified Overseer with practical experience of works. Candidates should submit, with copies of their certificates of qualifications and character, certificate signed by a qualified medical officer as to their physical fitness for hard active life. Pay Rs. 100

per mensem with Rs. 30 travelling allowance,

The appointment is temporary, but a good man would be able to hold it for some years.

Applications to be submitted before 30th instant to

Cuttack District Engineer's office. The District Engineer Collectorate Outtack. 15-10-97

NOTICE.

Third Edition with Additions to 1896. Crown 8vo, cloth. Rs 1-8.

A CHOUKIDARI MANUAL

BEING

ACT VI, B. C. OF 1870.

AS AMENDED BY

ACTS. I. B.C., OF 1871. 1886, & 1892.

Sec. 45 Code of Criminal Procedure and S. 21 Regulation XX of 1897.

WITH

NOTES, RULES, GOVERNMENT ORDERS, AND INSPECTION NOTES.

BY G. TOYNBEE Esq.

Magistrate of Hoogly.

Third Edition.

THACKER SPINK & Co. CALCUTTA.

ବିଜ୍ଞାପନ

ଖଲିକୋଟ ଓ ଅଂଗଡ଼ାଆଣ୍ଡସ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀ କନକମଞ୍ଜରୀ ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ବାଳକାମାଠ କବିତା ।

ବାଳକାମାନଙ୍କୁ ବହୁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମୁଦ୍ରଣ ହୋଇ ଉତ୍କଳ ଦେଶରେ । ଯେଉଁମାନେ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାମନା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅବଲମ୍ବେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀ କନକମଞ୍ଜରୀ ଦେବୀ ଖଲିକୋଟ ଓ ଅଂଗଡ଼ାଆଣ୍ଡସଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ନିବେଦନପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କଲେ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପାରିବେ ।

Khallikote } Ram Lall Mookerjee, Head Master, Khallikote Raja's School District Gunjam. 26-9-97.

ଜାତକାଳକାର ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷସତ୍ତ୍ୱ ।

ଏହି ପୁସ୍ତିକା ଜ୍ୟୋତିଷ ପଣ୍ଡିତବର ଗଣେଶ କରଙ୍କ ବିଦିତ ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଓ ପଦ୍ୟାନ୍ତରାଦ

ସହଜ ପୁସ୍ତକାକାରରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ରୀ ପୁସ୍ତକ ଅଫ୍ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ । ଚାହିଁଥିବା ମାତ୍ର ।

The Wonder of the Century

ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ।

ଅକ୍ଷୟମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ।

କେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର କଲଗୁଆ ଅକ୍ଷୟମୂଲ୍ୟ ଟ ୪୯/୯ ଏବଂ ଚାହିଁଥିବା ଗୋ ୬ ଟା ପୁରସ୍କାର ଅଛି । ଗୁଣାଟି ଶୁଦ୍ଧ ବିଦ୍ୟାନ, ଟାଣ ଖୋଲ, ଛୋଟ ଅକ୍ଷୟ, ମେନାର ଗୁଣାପତ୍ର ମଜବୁତ, ଠିକ ସମସ୍ତ ରଖି ଏବଂ ଦମରେ ବା ୪୦ ଖା ଚାହିଁବ ।

କ ୨ ଶର ଗାରେଖି । ପୁରସ୍କାର ବିବରଣ । ଏହି କଲଗୁଆର ଶରଦକାଳମାନେ କନା ମୂଲ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୋ ୬ ଟି ପୁରସ୍କାର ପାଇବେ ଯଥା ୧-ଗୁଣାପତ୍ରକ ପୁରା ୧୫୦ ୨-ବକଦର୍ଦ୍ଦନସ୍ତ୍ର ପଦକ, ୩-ରେସିଡି ରୁମାଲ ୪-ଏକପାଟ ବୋତାମ ୫-ଗୋଟିଏ କୁଟି ମ ଗୁଣକ ଲେଖିବା ଅକ୍ଷୟ ୬-ଶ୍ରେଣୀ ଓକେସ୍‌ର ଉଦ୍‌ବନ୍ଧନ ।

ପାକଟ କରବା ଶରଦ୍ ଡାକମାସଲ ଏବଂ ର, ପି, କମିସନ ପୁଅର ଦେବାକୁ ହେବ । ଚାହିଁବାଲ ଧାର୍ଯ୍ୟମିତ ଖୋଲେ ଦର୍ଶ୍ୟ କଲଗୁଆ ଟ ୧୦୫ ଚାହିଁବାଲ ଖାଟି ରୁପାଲ ଦର୍ଶ୍ୟ " ଟ ୧୩୫ " " ମୁସ୍ତୁପିଟାର କଲଗୁଆ ଟ ୧୧୫ ରେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର ପିନସ୍ତ୍ର " ଟ ୫୫ ଗ୍ରାହକମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାରେ ପତ୍ର ଲେଖିବେ ।

The East coast Watch Co. 4 Dwarkanath Tagore's street Calcutta. ଉତ୍କଳଦେଶ ଉତ୍କଳ ଜଙ୍ଗଲ ନ ୪ ମୂଳ ବାଳକାମାଥ ଠାକୁରଙ୍କ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର କଲିକତା

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଲିକତା, ଖଣ୍ଡିକାଦି, ଅପରପ୍ରାନ୍ତମେଶ୍ ଓ କମ୍ପ ପ୍ରାଣକେଶୁର ଉତ୍କଳ, ଓଡ଼ିଶା ଖାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଓ ଚାହିଁବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଓ ଅଟକର ଓପାଲଫେ ପ୍ରକୃତି ସ୍ତ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟରେ କଟକ ବରଦାକାର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପୁସ୍ତକ ବୋଜା

କରେ ବହୁ ଦେଖିଥିବା ସ୍ତ୍ରୀର ପତ୍ର ଓ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅଭ୍ୟୁତ୍ସାରେ ପାଲପାରିବେ ।

ବିଚାରଣା ! ବିଚାରଣା ! ବିଚାରଣା !

ପଶ୍ଚିତ ସର୍ବସ୍ୱ ।

ମାନବର ଶ୍ରେୟକୁ ଅଂପରୀକ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ଅଦେଶ ଅନୁସାରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ଅମୃତାସୁ ହେଉଅଛି । ଅଦେଶକାଳମାନେ ଅପଣା ନାମ ବ୍ୟବହାର ଓ ଠିକଣା ଶୁଦ୍ଧ କରି ଲେଖିବେ କେବଳ ଯେଉଁ ମାନେ ଏ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ି ବୁଝିପାରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ଭବେକ ହେବେ ସେହିମାନେ ଏହା ପାଠକାର ଅଧିକାରୀ ଅଟେ ପଶ୍ଚିତ, ଶୁଦ୍ଧବ୍ୟାପାର ପ୍ରକାଶକାରୀ ଶ୍ରୀମତୀ, ସୁଲ ଶିକ୍ଷକ, ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ଓ ପରୀକ୍ଷକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଓ ଟ ୦ ଲ ଡାକମାସଲ ପଠାଇଲେ ଉପଯୋଗେ ପାଠପାଠିକେ ଅପରଲେବ୍ ହୁଏ । ଯେତେ ଯୋଗ୍ୟକାର ପରିଚୟ ଦେଲେ ପାଠକେ ।

ପ୍ରକାଶ ଆଉ କି ମହାତ୍ମାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦେଖି ପତ୍ର ପଠାଇବେ ନାହିଁ । ପଠାଇଲେ ସେଠାରୁ ପୁସ୍ତକ ପାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ଗୋଟଗର ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ଦେଖିବେ

ବିଜ୍ଞାପନ

ଉତ୍କଳଦର୍ଶୀୟ ଦର୍ଶ୍ୟ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ଦକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍କଳ ଅଲକା ବର୍ତ୍ତନ ଉଠିଅଛି, ତାହା ସବୁ ସୁଲ ବିଶେଷରେ ଟାକା ଶ୍ରୀକାହାର ଦାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା କିବା ଦଖ୍ନ ପରିହାର ଗୁଣ ଶୋଲିଷର ଧର୍ତ୍ତ୍ୱେ ଉତ୍କଳଦେଶ ବାହାରର, ପ୍ରାଣବ ବ ନାହିଁ ଓ ମୋହକମାର ବସୁର ହେବ ଧର କମ୍ପାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଛି । ଏହି ଅଲକର ଘାତ ବସୁଦ ଅଲକ ଓ ମାଧ୍ୟସ୍ତ୍ର ବିଷୟକୁ ଅଲକ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି । ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଶତକୁ ଟ ୧୫ ନା କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ଅମୃତାସୁ ଦର୍ଶ୍ୟକାରରେ ବହୁ ଦେଖିଅଛି ।

ବେତାଳ ପଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣି ।

ସମସ୍ତ

ଉତ୍କଳୀୟ ପ୍ରତ୍ୟାଦତ୍ତ ଯୁକ୍ତି ମୁଦ୍ରା ୩୧ ଟ ୦/୨
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ବହିଷ୍ଟ
ଦେଉଅଛୁ ।

(ବିଶେଷ ପଦ୍ଧତି)

ପାଦର ଅବ୍ୟର୍ଥ
ମହୋଷଧି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଡିବା ଟ ୦ 1/୪ ଉପଶା ମାତ ।
ସହାୟତା ଦତ୍ତ ରୋଗ ଅବେଦ୍ୟ କରୁଥିବା
ପକ୍ଷରେ ଏହାର ଅପାରାଧ ଶୁଣି ଅଛୁ ।
ଯାହାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଶୁଣି ଅଛୁ, ଅଧର
କୃତା ଶୁଣି ଯାଏ ଓଷଧି ଆଉ କୌଣସି ଦେଖା
ଯାଏ ନାହିଁ । ଯେତେ କଠିନ, ଯେତେ ଦୀର୍ଘ
କାଳର ରୋଗ ହେଉ ନା ବାହୁଡ଼,
ଦୁଇଦିନରେ କରାଯାଇ ସେଇ ଭଲ ହୋଇ
ଯିବ । ପରେ ଭଲ ହେଲେ ସେ ସ୍ଥାନରେ
ଅଳ୍ପ ଦେବେ ଦେବ ନାହିଁ । ଏହି ଓଷଧି
ବ୍ୟବହାର କରି ସହସ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଅବେଦ୍ୟ ଭାବେ
କଠି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନେକ ଚିତ୍ତ ଗଣ୍ୟମାନଙ୍କ
ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାର ସେନ ଅବେଦ୍ୟବାସ୍ତବୀ ଗୁଣର
ଉପାଦାନ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେଉଁ
ଏ ବିଶେଷତାରେ ଅବଗତ
ଅଛନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର
ପଦ୍ମ ମର୍ମ ମଧ୍ୟ ଉପରେ

ରୁ ସେନ ଅବ୍ୟର୍ଥ
କା ଅଜ୍ଞାନ ଅନେକ
ହୁଁ । * ୧୮୫୭
କାଗଜର ଭାବ ।
କା ଯୋଗ ଅ ପୁଣ୍ୟ
ଓଷଧିଦ୍ୱାରା ଅନେକେ
ଅଛନ୍ତି । ଉପରେ କି
ଅପରାଧ ଅନୁଭବ
ଦ୍ୱାରା ଅଳ୍ପ କିମ୍ପାକର ଓଷଧି ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଦେବୁ । * ୧୮୫୭
ଶ ଗର୍ଭନ ମହାପାତ୍ର
ମୁ ନରେନ୍ଦ୍ରପୁର ସେଟଲମେଣ୍ଟ
କେନ୍ଦ୍ରାପୋଡ଼ା ଯୋଗ ୦

ମହାପାତ୍ର,
ଦୁଇ ଦିନରେ ୮ ଗୋଟି ଡିବା ଅଜ୍ଞାନ
କି ୧୫ ଶ ଦତ୍ତ ରୋଗୀ ବ୍ୟବହାର କରି ଭଲ
ହୋଇ ମୁକ୍ତ କରାଗଲା ଏବଂ ବାକି ଦେଖି
ଅଛନ୍ତି । ଅବଳମ୍ବେ ଆଉ ଓଷଧି ପଠାଇବେ । *
୧୮୫୭ ଶ ସମତନ୍ତ୍ର ଶାନ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ।

ଉତ୍କଳସେନା ଦେଉଳୀ ସୁଲ ହେଉ ଯାହାର
ପିତା ଯୋଗ ଅ ପୁଣ୍ୟ
ମହାପାତ୍ର,
ଅପରାଧ ଯାହୁ ଓଷଧି ଏକଡିବା ପାଇ
କଠି ଦତ୍ତ ରୋଗୀ ମୁକ୍ତ ହୋଇଅଛୁ । *
୧୮୫୭ ଶ ଭଲ ଦୟାଳୁ ଶାନ୍ତି
ଗଣ୍ୟମ—ଦୁମସର

ମହାପାତ୍ର,
ମୋର କି ୧୫ ଶର ଅବଳମ୍ବ କଠିନ ଯାହୁ
ଅପରାଧ ଓଷଧି ଯୋଗେ ଏକାଦେବଳମ୍ବେ
ଭଲ ହୋଇ ଯାଇଅଛୁ । ମୁଁ ଅନେକ ଓଷଧି
ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲି କିନ୍ତୁ ଏମନ୍ତ ଉତ୍କଳୀ ଏବଂ
କୃତା ଶୁଣି ବ୍ୟବହାର ଓଷଧି ସୁଦ୍ଧା ମୁଁ କୌଣସି
ନ ଥିଲି । * ୧୮୫୭
ଶ ଚିନ୍ତାମଣି ଦଳେଇ
କୃତା—ଗୋରାଧା ।

ଅଶୀର୍ବାଦ ବିଶେଷ,
କୃଷିକ ଯାହୁ ସେନ ଅନେକ ଦିନ ଅବଳମ୍ବ
କରିଥିଲେ ନାନା ଉପାୟ କରି ଅବେଦ୍ୟ ହୋଇ
ପାରି ନ ଥିଲୁ—ଦୁମ୍ବର ଓଷଧି ମୋହର
ଯାହୁରେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ପର ବାଧ୍ୟ କରାଯାଉ
ଉପରେ ଉପରେ ଦୁମ୍ବର କୁମଳ କାମନା
କରୁଅଛୁ । ଉତ୍କଳସେନା କଥା ଯେଉଁମାନେ
ଏହି ବ୍ୟାଧିରେ ପୀଡ଼ିତ ମୋର ଦୟା ଏହି
ଓଷଧି ସେଥିର ଏକମାତ୍ର ଚୁକ୍ତି ଓଷଧି
ଅଟେ । ଭଲ । ୧୮୫୭

କମିତାର ଶ୍ରୀ ଦେବଦାସ ପଣ୍ଡା
ବାଲେସର ।
ଏକା ଉକ୍ତା ଅଛୁ ଅନେକ ପଦ୍ମ ରହିଅଛି ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିମାନେ ମୁକୁତ୍ୟେ ସି ସି ନାମ, ଧାମ,
ଜାକର, ଭଲ ଏବଂ କାଳର ଦେବେ କିମ୍ପା
ଅବଶ୍ୟକ କାହା ଦେଖିବାମାତ୍ର ଓଷଧି ଓ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଦ୍ମ ପଠାଯିବ ।

ଶ ସୁମନାଭ ଦେବ ।
ଦେବ ଦତ୍ତ ଦେବ ଦାମୋଦର
କାଗଜର ସହାୟତାରେ ୧୮ ୬ ୧୮୫୭

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉତ୍କଳସେନା ଦେଖାଯା ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ।
ଚିନ୍ତାମଣି ଚିନ୍ତାମଣି ଓ ଚାର୍ଯ୍ୟ
ଉତ୍କଳୀ ମୂଲ୍ୟ ଟ
ପାଣ୍ଡବକ ପାଠାଳୀ ଓ ଦୈନିକ
ବ୍ୟବହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦
ଗବଳଦେବ କା ଦୁଇଦିନ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ରସକରଣ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ଉତ୍କଳୀମାନଙ୍କା ପ୍ରଥମକ୍ରମ ଟ ୦
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ
ବହିଷ୍ଟ ଦେଉଅଛୁ ।

ସୁଧାପିତ୍ତଦୃବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ।

ଉତ୍କଳସେନା ଦେଖାଯା ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ।
ଚିନ୍ତାମଣି ଚିନ୍ତାମଣି ଓ ଚାର୍ଯ୍ୟ
ଉତ୍କଳୀ ମୂଲ୍ୟ ଟ
ପାଣ୍ଡବକ ପାଠାଳୀ ଓ ଦୈନିକ
ବ୍ୟବହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦
ଗବଳଦେବ କା ଦୁଇଦିନ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ରସକରଣ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ଉତ୍କଳୀମାନଙ୍କା ପ୍ରଥମକ୍ରମ ଟ ୦
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ
ବହିଷ୍ଟ ଦେଉଅଛୁ ।

ଉତ୍କଳସେନା ଦେଖାଯା ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ।
ଚିନ୍ତାମଣି ଚିନ୍ତାମଣି ଓ ଚାର୍ଯ୍ୟ
ଉତ୍କଳୀ ମୂଲ୍ୟ ଟ
ପାଣ୍ଡବକ ପାଠାଳୀ ଓ ଦୈନିକ
ବ୍ୟବହାର ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦
ଗବଳଦେବ କା ଦୁଇଦିନ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ରସକରଣ ଉତ୍କଳୀ ଟ ୦
ଉତ୍କଳୀମାନଙ୍କା ପ୍ରଥମକ୍ରମ ଟ ୦
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ
ବହିଷ୍ଟ ଦେଉଅଛୁ ।

ବିଜ୍ଞାନ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ପା ୨.୦୦ ମାତ୍ର ନବମ୍ବର ୧୯୩୭ ମସିହା । ମା ୩ ୨୩ ୪ ନାହିଁକ ପୃଷ୍ଠା ୧୦୫୫ ମାତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ।

ଅକ୍ଷର

୫୩

ସମ୍ବାଦକର୍ତ୍ତା

୫୨

ଜ୍ଞାପନ । ନପଞ୍ଜିତା ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକଙ୍କର ପତ୍ର ୪୮୨୦

ନି ନିହିଲ ସନ ୧୯୩୫-୩୬
 ନି ନିହିଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ ଶ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇଅଛୁ, ଅସନ୍ଧ୍ୟା ଦୁଇବାର
 ପ୍ରକାଶନେ ପାଇ ପାରନ୍ତେ । ପଞ୍ଜିର
 ପତ୍ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୁସ୍ତକ କୌଣସି
 ନାହିଁ । ମାତ୍ର ସୁବିଧାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା
 ପ୍ରକାର ମୂଲ୍ୟ ଗତ ଦୁଇବର୍ଷଠାରୁ ଏକ
 ଟଙ୍କା ହୋଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ ଟ ୦ । ଧାର୍ଯ୍ୟ
 । ମୋପସରର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ
 ଟାକ ମାସିକ ନିମନ୍ତେ ପଞ୍ଜିନ ।
 ପ୍ରକାଶକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଅଧିକ ପରିମାଣ
 ପ୍ରକାଶକ ବଢ଼ିଲେପ୍ରମାଣ ହୋଇଅଛି ।
 ମୂଲ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଟ ୦ ୧୨ ପୁର
 ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକଙ୍କ ୩୨ ଶି ହେଲେ
 ପ୍ରକାଶକ ସହଜ ଶୁଣିବା
 ଅନୁଅଛନ୍ତି ଏକ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟକଳ
 ପ୍ରକାଶକରେ ଅନୁର ସହଜ ଗୁଣ୍ଡା
 ପ୍ରକାଶକ କମ୍ପାନୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର
 ପ୍ରକାଶକ ୩୨ ଶି ହେଲେ ଅନୁପାଦ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶକରେ ପ୍ରକାଶ କମ୍ପାନୀର ପଞ୍ଜି-
 ପ୍ରକାଶକ ରୁଦ୍ଧପାତ୍ର ଡାକାର ପ୍ରକାଶ କରୁ
 ପ୍ରକାଶକ କରୁ ପ୍ରକାଶକ ମାନେ

ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କର ଅନୁମତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଜ୍ଞାପନରେ
 ନି ନିହିଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକ କାର୍ଯ୍ୟକଳ ସଙ୍ଗେ
 ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତେ ।

ମା ୧୯୩୭ ଶ୍ରୀ ଗୌରୀପୁରର ସ୍ୱପ୍ନ
 ସମ୍ପାଦକ

ଗଜଣା ବାବଲ ସକାଶେ ଅନାମୀ ଲଠିକ-
 ଦର ଦାଗର କାର୍ଯ୍ୟକଳ ୨୫ ନ ଇଂଲଣ୍ଡ
 ତଳେ ନବମ୍ବର ମାସ ତା ୨୩ ଶ୍ରୀ ପୋମଦାର
 ଅଟେ । ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକଙ୍କ ମୁଦ୍ରା ପଞ୍ଜିକାରେ
 ଉଲ୍ଲେଖନେ କରାଯିବ କି ୨୭ କି ନବମ୍ବର
 ତା ୧ ଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଲବାର ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି ।
 ଆମେମାନେ ଅପ୍ତା କରୁଁ ଜମିଦାରମାନେ
 ଅନାମୀ ପୋମଦାର ଦେବ ଶ୍ରୀ ଗଜଣା ବାବଲ କରୁ-
 ନାରେ ହୁଅନ୍ତୁ କରନ୍ତେ ନାହିଁ ।

ଅନାମୀପୁସ୍ତକ ମାସ ତା ୨ ଓ ୨ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
 ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ସବୁଜନମୋହନ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ
 ହେବାକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ଏକ ନିୟମାବଳୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ର-
 ଲାପନକରଣକୌଣସି ନେକରଣକୌଣସି ପାଇଅଛି
 ଓଡ଼ିଶା ବିଭାଗ ନିମନ୍ତେ ଏହି କଟକ ନଗରରେ
 ପ୍ରକାଶକ ଶ୍ରୀ ହେବ । ସେହିମାନେ ପ୍ରକାଶକ
 ଦେବେ ସେମାନେ ଏକମାସ ପୂର୍ବରୁ ଟ ୫୯ କା
 ପ୍ରକାଶକ ସହଜ ଅନେକନ କରନ୍ତେ । ଅନେକନ
 ପ୍ରକାଶକ ପ୍ରକାଶ ଏକ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ସମ୍ପାଦକ ପ୍ରକାଶ
 ପ୍ରକାଶକ କୁପ୍ରକାଶକ ଅପରେଷୁ ନାହିଁ ପାରେବେ

ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ଅନୁମତି ଏବେ ଉପା ହୋଇ
 ଅଛି ସେ ର ୧୦୦ ର ପ୍ରକାଶ ମୂଲ୍ୟ ୫୨୪୯
 କା ହେଉଅଛି । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସେହିଠିକାରେ ଅମ୍ବେ
 ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶକ କରୁଅଛୁ ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରକାଶମୂଲ୍ୟ
 ଟ ୦ ୩ ଦୋଇକାକୁ ହେବ । ସରକାର ଦୁଇ-
 ବର୍ଷକେଳି ୪ ବର୍ଷକ ବଦଳ ଦେବେଦାରୁ ଅଛି
 ଟଙ୍କା ପ୍ରକାଶକ ହେଉ ନାହିଁ । ଟଙ୍କା ଟିକିଆବା
 କାରଣ ଗଜଣାପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶକ ହୋଇଅଛି ।
 ମାସ ସେ ନାହିଁ କରୁ କୌଣସି କି ଏକ ଟଙ୍କା
 ଦର ବିଲଗା ପେ ୧୨ କି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ର-କାଶ
 ନିୟମର ଉଚ୍ଚ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ ନାହିଁ । କାର୍ଯ୍ୟ
 ମାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ୧୨ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଉପାଅଛି ।

ଗଜପାସ ତା ୨୫ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରେ ଶେଷ ହେବା
 ବର୍ତ୍ତମାନପ୍ରକାଶକ ପ୍ରକାଶକ ଉପୋକ୍ତ ପ୍ରକାଶ-
 କେ ବେଳ ସେହି ମାସ ତା ୨୫ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରେ
 ଚଢ଼ିଆମରେ ପୋଷାକ ହୋଇ ଅନେକ ଘର
 ଓ ଗଜ ପ୍ରକାଶକ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରକାଶକ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ
 ହୋଇଅଛି ମାସ ଅଧିକ ସକଳ ଉପରେ ପ୍ରକା-
 ଶକ ଅବସ୍ଥା ଉପମ ଏକ ଶେଷ ଦର ନଗମ
 ହୋଇଅଛି । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ସ୍ୱାମୀକାର୍ଯ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ-
 ଲାଭିକା କି ୧୦ ୨୦ ଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟରୁ ଏକା ମାତ୍ର
 ମରେ କି ୧୨୫୦ ଶ୍ରୀ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସେହି କଳା-
 ଶ୍ରୀ ଅଧିକ ସମ୍ପାଦକରୁ ସ୍ୱାମୀକାର୍ଯ୍ୟ ଉପ-
 ରାଅଛି ଏକ ବେଳ କି ୨୨୧୧ ଶ୍ରୀ
 ଦତ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ପାଉଅଛନ୍ତି ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ଗବର୍ଣ୍ଣର ସର ଅରଥରଦେବଲକ
ବାହାଦୁର ଚପ୍ପୁ ଚପଲସରେ ଚିନ୍ତାହେଲିନଗ
ରରେ ସୁବାକାଳରେ ସେଠା ଫୁଲମା-ମାନେ
ସେହି ଅଭିନନ୍ଦନପଦ ଦେଇଥିଲେ କହି ଉତ୍ତ-
ରରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ କ ଦକ୍ଷିଣର ସେଲମାନ
ମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟରେ ସରକାର ଅନେକ ସୁଧା
ପ୍ରଦାନ କରିଅଛନ୍ତି । ତାହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣପଲ ଲୋକୀ
ଦେବା କାଳଣ ସେମାନଙ୍କର ସହବାନ୍ ଦେବା
ଉପର । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାପ୍ତ ଅପେକ୍ଷା ମୋନ-
କପୁତ ଅଧିକ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇବା ଅସମ୍ଭବ ।
ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମରେ ଶେଷଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଅଲ୍ପଦାନ କଲେ
ଏକ ଅଭିନନ୍ଦନପଦର ଉତ୍ତରରେ ଏହିପରି
କହିଥିଲେ ।

ମହାମାତ୍ର ଲାଭକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବିପୁର ଦେବାର
ଜଣାଯାଏ । ବମ୍ବେରେ ପୁରୀପୁରୁ ରହିଅଛି
ପୁନାରେ ଜମେ ବୁକ୍ତି ଦେଉଅଛି ଏବଂ ଉତ୍ତର
ପଶ୍ଚିମରେ ଜଳନରକଳର ଶକ୍ତିକରକଳନ ପ୍ରାୟ
ରେ ମଧ୍ୟ ବସୁଅଛି । ସେଗର ସହାର ଲକ୍ଷଣ
ନମନ୍ତେ ସେମାନେ ମର ଦରୁଦିନରେ ପ୍ରକାଶ ଓ ଚୌ-
କତାର ପଦ୍ମ ବସୁଅଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ
ଅନୁଗ୍ରହେ ରଖିବାର ଘର ଓ ଚଳଣାଲୟ
ପ୍ରାୟତଃ ହୋଇଅଛି । କରଦ୍ୱାରରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଜ ୪ ଶ ମନୁଷ୍ୟ ଏବଂ ୧୭ ଟା ମାନଙ୍କୁ ଏହି
ସେଗରେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଅଛନ୍ତି । ପଢ଼ିତ ମାନଙ୍କୁମା-
ନଙ୍କୁ କରୁଥିବା ଅଟକ ରଖାଇବ ଏଥିର ବିପୁର
ଲଗିଅଛି ।

ମର କୁର୍ବୀସ ସମୟରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ରାଜା
ମାନଙ୍କମଧ୍ୟରୁ ବାମଣ୍ଡା ରେଜାଖୋଲ ପାଟଳୀ ଏବଂ
ସମ୍ଭବତଃର ରାଜାମାନେ ଅସଙ୍ଗୀ ସୁନ୍ଦରୁ ସଦ୍ୟ
ରପ୍ରାଣୀ ବଳ କରିଅଛନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ପଢ଼ିତ
ରପ୍ରାଣୀ ଉପରେ ଶିକ୍ଷା ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ନିନବା-
ନର ସୁଜା ନିରଞ୍ଜ ବାଜ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ
ସୋନପୁରରେ ଓଲଟି ବମ୍ବେଠାକର କହି ସୁବିଧା
କରୁଥିଲେ । ଯୋଲିକେ ଏକପ୍ରମାଣେ
ଏଥିର ବିଷୟ ଦେଲେହେଁ କେହି ସଜା
ହସ୍ତରେ କରବାରୁ ଶାନ୍ତି ଦେଲେ ନାହିଁ । ମା-
ନବର ପଦ୍ମମିଶନର ବଦଳି କ ବାଜିଲରେ
କୌଣସି ପ୍ରକାର ହସ୍ତରେ କରବା କରଷଣ-
ତାର ରାଜ୍ୟ ଦେବ ଏବଂ ତହିଁରେ ସୁପରିଚ
ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଗଜମାସ ତା ୨୪ ରାଜ୍ୟରେ ଚକ୍ରପ୍ରାମରେ
ପ୍ରକଳ ଗୋପାଳ ହୋଇଥିଲା । ସେଠା ବଲେ-
କୁର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯେ ସହରର ପ୍ରାୟ ଅଧେ
ଘର ଗୋପିଅଛନ୍ତି । ସରକାରୀ କୋଠାମାନ
ନିରାପଦ ଦେଲେହେଁ ମରୁମର ଅବଶ୍ୟକ । ଗଜ
କାଜିପତ୍ରବାହା ପ୍ରାୟ ମରୁସରକ ବନ ହୋଇ
ଥିଲା । ନଗରେ ଅନେକ ନୌକା ରୁଡ଼ଗଲ ।
ଜ ୩ ଶ ମନୁଷ୍ୟ ମରୁପତ୍ରବା ନିଶାପାଇଅଛି
ସହରର ଗଞ୍ଜବ ଲେକମାନେ ଘର ଗୋପି
ବାକୁ ପଦାରେ ପଢ଼ିଅଛନ୍ତି । ମହାମାନ୍ୟ ଗବ-
ର୍ଣ୍ଣର ଜେନଲଲ ଏ ସମ୍ପାଦ ପାଇ ତୁଣ୍ଡ ଏବଂ
ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ ସକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଗଞ୍ଜବ
ଲେକକର ସାହାଯ୍ୟର ଅବଶ୍ୟକତା ବଜେ-
ସରକୁ ସୁରକ୍ଷା କରାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀମୁଖୁ ଅନନ୍ଦ ଗୁରୁଲକ୍ଷର
ସଦାବର୍ତ୍ତୀ ମଠ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାପ୍ତ ସନ ୧୮୭୩ ସାଲ
ଅ ୨୦ ରନ ସମୋଧନ ବିଷୟର ପାଣ୍ଡୁଲିପି
ସାକାବ ବଜେକର ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସମ୍ଭାରେ ଅବକ
ହୋଇଅଛି କହିଲେ ଘୋର ପ୍ରକାଶ କରବା
କାରଣ ସମାନନପ୍ରାଣୀ ନାମକ ଏକ ବାଜି ଘର-
କର ହୁଏ ମୁସଲମାନ ବୌଦ୍ଧ ପ୍ରକାରକୁ ବିଜ୍ଞାପନ
ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥକୁ ଯେଉଁ-
ମାନେ ସାଧାରଣ ହୁଏ ବା ମୁସଲମାନ ଧର୍ମାର୍ଥ
ମନର ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁଅଛନ୍ତି
ସେମାନେ କଲକତା ରୁଡ଼ିଅଛନ୍ତି ଯେ ଅନେକ
ସ୍ଥଳରେ ସେ ସରୁର କାର୍ଯ୍ୟ ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ
ଗୁରୁ ନାହିଁ ଏବଂ ଅପଦ୍ୟ ଦେଉଅଛି । ଅନନ୍ଦ
ସମୋଧନକର୍ତ୍ତା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ନାହିଁ ଅତଏବ
ପାଣ୍ଡୁଲିପି ରୁକ୍ତିରେ ରୁଥା ଅନୋଳନ ନ କରି
ସହିରେ ଉପର ମତେ ପ୍ରକଳର ଅନନ୍ଦ ସମୋ-
ଧର ଦେବ କହିପାଇଁ ଏକ ଯୋଗରେ ଗବର୍ଣ୍ଣ-
ମେଖକଠାରେ ଅବେଦନ କରବା ଉଚିତ ।

ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମରେ ଶେଷଲକ୍ଷ ସର ଅପୋଳ
ବାହାଦୁରଙ୍କର କୁର୍ବୀସାହାସ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଦେ-
ପ୍ରଦେଶର ଲେକମାନେ ଏମନ୍ତ ସମୁଦ୍ଧ ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି ଯେ ଭଲୁକଦରମାଣେ ଅପାର୍ଣ ବିଷୟର
ମାଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶକରରେ ଭାବକୁ ସମ୍ପାଦ ଦେ-
ଖାଇବା ବାଜଣ ଅପୋଳନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ
ସେ ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଧାନ କରରବାସିମାନେ ତାହାକୁ
ପ୍ରଶଂସା-ସୂଚକ ଅଭିନନ୍ଦନପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ନମନ୍ତେ
ସମ୍ମାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଭଲ ଶାସନକର୍ତ୍ତାଙ୍କର

ପଦୋଦ୍ଧର ଏବଂ ଗ
ମାତ୍ର ଜନସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଏପରି ଏକମତରେ
ପ୍ରଶଂସା ଲାଭ କରିବା ବିଶେଷ କାମ୍ୟ ବଦ
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ସର ମାକଲୋନେଲ ଉ ବାହାଦୁ
ପ୍ରକୃତରେ ସେମନ୍ତ ନ୍ୟାୟବାନ ଓ ଭମନ୍ତ ଦୟା
ବାନ୍ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଅଟନ୍ତି । ସୁ ସମ୍ଭବତଃ
ଦଳିଲାର ଶାସନକର ନେଇ । ଦେବେ
ଅମ୍ବେମାନେ ଅନୁରବଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ରୁଡ଼ିଅଛି
କାତାକର ଏମନ୍ତ ସମ ଲକ ଓ ବା ସ
ନୁଦେ ।

ଗଜ ମଠରେ ଅମ୍ବେମାନେ କଳୀ ପ୍ରତିମା
ମାନଙ୍କର ଦଶହରା ଦେଲେ କାଠଯୋଡ଼ି ବାଜ-
ରେ ବାଜିଲକାର ବିଷୟର ପ୍ରକାଶକରସ୍ୱ ସବ-
ଶେଷ ଲେଖିପାରି ନ ଥିଲା । କର୍ତ୍ତାମାନ ଅମ୍ବେମାନେ
ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ କବସିକଜାରସ୍ୱ ଉପାଦ
ବାଶ୍ୟ ଲାଭ ମଦମଦକ ପୁତ୍ର ମୋକାକତ
ଦୋସେନ ୧ ମ ଶ୍ରେଣୀର ସାହିବ ବରତ-
ପୁରର ନାଗୁମାକାରଣ ୨ ମ ଶ୍ରେଣୀର
ବଜାରସ୍ତ ଅନ୍ୟ ଏକ ବାଜି ମୁ
ଶ୍ରେଣୀର ସାହିବକଟ ପ୍ରାୟ ୬ ମୁ
କିଣ୍ଡପନରେ ଯେପରି କରୁଅପ୍ରକର ବାଜ କମନ୍ତେ
ଲକ୍ଷ ସାହିବକଟ ଦେବୁର ପ୍ରକାଶ କରୁ ଦେ-
ଇଥିଲେ ସେପରି କାର୍ଯ୍ୟ ନ ହୋଇ ସାଧାରଣରେ
୧୨ ୨୪ ଓ ୩୪ ଶ୍ରେଣୀର ସାହିବକଟ ଦୟା
ହୋଇଥିଲା । ଅମ୍ବେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ସୁଗରସହର
ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଉଅଛୁଁ ଦେ ମୋକାକତ
ଦୋସେନ ୧୨ ଶ୍ରେଣୀର ସାହିବକଟ ପାଇବା
ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ପତ୍ର ବଳାୟ ରଖିଅଛନ୍ତି
ଏ ଜଣେ ସୁବକ ଅଟନ୍ତି । କାରଣର କାର୍ଯ୍ୟ-
ପ୍ରତି ଏହାକର ବିଶେଷ ମନୋଯୋଗ ଅଛି
ଅମ୍ବେମାନେ ଅପା କରୁଁ ଏହାକୁ ସାଧାରଣ
ରୁପସାଦ ଦେବା ନମନ୍ତେ ରୁଣ୍ଡିର ଦେବେ
ନାହିଁ ।

ପାସାକୁ ସମର ଶୁଷଣରୁପ ଧାରଣ କରବାକୁ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖକର ସାମାନ୍ତରିକ ସଫଳ ସୁକଳର
କଲରେ ବିଶି ଲେକକର ମନୋଯୋଗ ଥାଲ-
କଣ କରୁଅଛି । ଉଲ୍ଲଖଣୀଲ ଦଳର ଏକଜଣ
ନେତା ଜତମରଲି ସାହେବ ଏକ ନକ୍ସାରେ
କହିଅଛନ୍ତି କି "ଲ୍ଲଖଣର ସାମାନ୍ତରିକ କରୁଥିଲେ
ପ୍ରକଳ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ଦେବ । ଲକ୍ଷ-
ଲକ୍ଷେନ୍ତୁ ଶେଷୁ ମତ ଅବଶ୍ୟକ ଦେଖିଲେ

ଦଳ ବାଦୀ ଯାଏନେ । ତାହାର ବ
 ୨ ଦଶକ କରୁଥିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକକ ନାହିଁ ।
 ସି ଲଭିବେପାସୁ ସୁକ ସୁକି ଲଭିବେ ଅନୁକ
 କରେ ଅବା ଲାଭିବେପାସୁ କହୋସୁ
 ମାରି ତେଣୁ କଲେ କିମ୍ପା କିପଦ କିଛିକ
 କେବେ ଅପଣା ସୀମା ଲଭିବେ ଅନୁମାନେ
 ଆନୁମାନକର ସୁକି ଅନୁକ କର ସେବ୍ୟନଗର
 ସୁକିକିତ କର ରଖିବୁ, ଲାଭିବେ ଚଳିଥାଆଇବକ
 ସନୁକ କର ସେମାନ କର ଅନ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କର
 ପାରିବୁ ଏବ ସହିରେ ଲାଭିବେପାସୀ ବହୋସୁ
 କେବେ ଏମନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କିଛି ନ କରୁଛି କେବେ
 ଅନୁମାନେ ଲାଭିବେ ନିଶ୍ଚୟକରେ କରୁ
 ଶୁଣୁ” । ଏ କଥା ସଥାର୍ଥ ମାତ୍ର କହୁଥିଲେ
 କଲ ଲୋକ ଏକା ମାନ କଦମ୍ବପାରେ କାର୍ଯ୍ୟ
 କରୁଥିଲେ କେବେ କି ? ମାଲିକମେଖ
 କିଲେ ଏ ବିଷୟର ଅନୁମାନ କେବ ଏବ
 କହିବ ପଲ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

ମନୁସମ୍ବନ୍ଧ ହିତୈଷିଣୀର ଜଣେ ପଦ୍ମପୁରକ
 ଶୁଣି ଅଛନ୍ତି କି ପତ୍ରିକାସମ୍ପାଦକପ୍ରସ୍ତୁତର ତାକ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓକନ ଅନୁସାରେ ୫୦ / ପୁଲେ ୫୦ /
 ମାତ୍ର କି ନିୟମାବ । ଅଧିକା ଏକଅଣା ମଧୁର
 ଲାଭିବେପାସୁ କରୁଛି (posting certificate)
 ତାହା କାଳକରେ କହୁଥାଏ । ତାହା କ
 ଶିରେ ପ୍ରାଦାନକ ସୁସ୍ତୁତ ତାକରେ ପଠାଉ
 ଶୁ । ବାକୀ ଦୁଇପଇସା ପକେଟ ବାଜିକା ଓ
 କାହାରୁ ବୋହୁକା ଲଭିବେ ଶୁଣିବେ ଅଟେ ।
 କହୁଥିବେ ମନେ କରୁଅଛନ୍ତି ମେ ମନୁ ବୁଝୁକ
 କରେ ସାଏ କଥାର ଅନୁକର ଟକା କର
 କର । ମାତ୍ର ସେ କାହାକୁ ନାହିଁ ସେ ଅଧିକା
 କରେ କାହାକଠାରୁ କଲ କେପାକ ଜାଣନ୍ତି
 କ ସୁସୁ ଅଥବା କରୁକାକବଦ୍ଧାରା ପ୍ରସ୍ତୁକ
 କରୁଥାନ୍ତି । ଏମନ୍ତକ ଅଳ ସୁକା ବାହାର
 କରୁଥା ଦୁଇହଜାର ପ୍ରସ୍ତୁକ ମଧୁର କେବଳ
 କରୁଅଛନ୍ତି କେବେ ତାକମାସୁଲ ପଠାଉକା
 ବା ନେଇଅଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ନ୍ୟାସୁରେ ପାନଟ
 କରା ତାକରେ ପଦ୍ମସାଲବା ଲଭିବେକରୁ
 କାହାକର ସହବା ରବୁ କୋଲ ସେ ଲେଖି
 କି ସେହି ନ୍ୟାସୁରେ ତାକମାସୁଲ ଶୁକ୍ରପାଦ
 କରା ସେ ଲେଖି କାହାକୁ ଏକକ କାହା
 ଅନୁକ୍ରମ । ପୁ ୩୮୦ ଫାଇ ଶ ୩୦୦ ଗ
 କ । ମୁ ଦୁଇକ କ୍ୟୁ ପାସୁ ୫ ୮୭୯୯

ଅନୁମାନ କର ସେ ଅଧିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କୁଦମ୍ବପା
 ପରକର ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସେ ଶୁଣି ଅଧିକ
 ଦେବେ ସେ କେବଳ କାହାର ମଧ୍ୟ ୫୫୨୦
 କାରୁ ଉକ୍ତ ଅଟେ ।

ଏ ଜଗରର ମିତ୍ରକିମିତ୍ରୀର ତେଜସ୍ବୀକ
 ଜାଣିଲେ ଯୋଗୁକ ସାହେବକମ୍ପାସୁ କରୁଥିବ
 ଅନେକ ଉକ୍ତ ଦୋଇ ସୁକାର ଅନୁମାନେ
 ଅନେକ ବାର ସ୍ବାକାର କରୁଅଛି । ତାହାକର
 ସେହି ଉକ୍ତ ସାଧକ ତେଣୁର କିମ୍ପା ନାହିଁ ।
 ମତ୍ର ସେ ଉକ୍ତ ସାଧକପ୍ରତ ସେମନ୍ତ ମନୋ
 ଶ୍ରୋଣୀ ଅଭିନାନସାରେ ସୁଖେଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟ
 କରୁଥିବା ଏବ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରମରେ କରୁଥିବା
 କେମନ୍ତ ସକଳ କୁହନ୍ତି । ଅଧିକମରେ କେତେ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାର ଗୁଣା ଅନୁମାନେ କୁଣିକାକୁ
 କୁଣିକାକିତ ଧାରଣା କୋଇଅଛି । ସେ
 ଗୁଣାସୁ ଏହି କି କେତେକ ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ କମି
 ଶନରମାନେ ମଧୁର କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ମନୁ ଅଧିକ
 ଅଧିକ ଦୋଇ ନାହିଁ, ଯେତେ ପଦ୍ମା ସହକର
 ମଧୁର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭିବେ କହି ମଧୁର ଅବଧ
 କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସେବ ଦୋଇ ନାହିଁ । ଅଥଚ
 କରୁଅଛନ୍ତି ମାନକର ଜିନା ମଧୁରରେ କେବେ
 ପଦ୍ମା ସହକ କମିଶ କେଉଅଛି । ଏସ୍ବର କିମ୍ପା
 କରୁଥିବା ସୁରୁକ ଦାହା ଯୋଗୁ, କାଠକଦା ସାଜ
 ସଜକ ଏବ କେଳାସ ବାକୁ ମାନର ଏବ ଅଂଶ
 ପ୍ରକାଶିତ କୋଇଅଛି । ସେ ପୁଲେ ଅଧିକରେ
 ଶୁଣୁ କିମ୍ପା ଅଛି କି କମିଶନରମାନକର ମଧୁର
 ବିନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ ସେ ପୁଲେ
 ମନୋକ ମତେ କେହି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ତାହାର
 ଶାସକ କରବା ଅଧିକ ଦେଅରମାନକର କର୍ତ୍ତ
 ବ୍ୟ ଅଟେ ଏବ ତାହା କି ଦେବା କୁଣିକାର
 ପରକର ଏସ୍ବରେ ସେଇକ ନାହିଁ ।
 ଅନୁମାନେ ଅଣା କରୁ କେଅରମାନ ମନୋ
 କରୁ ଏକା ନକାରଣ କରୁବେ । ମିତ୍ରକିମିତ୍ରୀ
 ସମ୍ବନ୍ଧେ କେଅରମାନକୁ ଅଧିକର କାର୍ଯ୍ୟ
 ସମ୍ବନ୍ଧେ କମିଶନରମାନକର ପ୍ରଶ୍ନ କରୁବାର
 ଉକ୍ତ ତାହା କେଲେ କହିପ୍ରତ କାହାକ ମନୋ
 ଶ୍ରୋଣ ଅକୃଷ୍ଣ ଦେବ ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅଦାସୁ କିଷ ।
 ବାଲେଶ୍ବର ଜାଗସୁମିତ୍ରୀ ଏବ ସେପ୍ଟେମ୍ବର
 ମାସରେ ଯେଉଁ ଉକ୍ତଗ୍ର ଅବେଦନ ପ୍ର

କଲେ ଶରକ ମର୍ମାପକ ପଠାଇଥିଲେ ତହିଁ ମଧୁର
 ଦୁଇଖଣ୍ଡର କିମ୍ପା ପଠାମାନକ ଜଣାଇଅଛି ।
 ସେବଖଣ୍ଡର ପ୍ରାର୍ଥନା ଏକକ ସରକାର ପାଠୁଣୀ
 ଅଦାସୁକମ୍ପାସୁ ସାହାଯିକଟ କଥର ଅଧିକାର
 କିମ୍ପାକରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଅଧିକମରେ ଦୟାକାର
 ଏବ ବାକୀ ସୁକମ୍ପା ଅଦାସୁକମ୍ପା ନିଶ୍ଚୟ
 ଯେଉଁ କିଷ ଅଛି ତାହା ଶିଥିଲକର ସରକାର
 ପ୍ରତିମତ କୋଟର ଦରରେ ସୁକ ସହକ କରୁଥିବ
 ଦନରେ ସୁକମ୍ପା ଅଦାସୁ କରୁବାର କିମ୍ପା ପ୍ରକ
 ଲତ ଦେଉ । ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରକାସରୁ ଅଧିକ
 ଅନୁମାନେ ସହର ଲିପି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଇଅଛି ସେ
 ଠାରେ କାଳକରୀ ମାହାଲର ମାନେକରମାନକୁ
 ସାହାଯିକଟ ଅଭିନୟ କିଷ ଅଧିକରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ
 ଅଦାସୁ କରୁବାର ସମତା ଦୟାକାରଅଛି ।
 ଓକିଶାସ ବର୍ତ୍ତମାନ କନୋବପୁରେ ସେପୁଲେ
 ସହାୟିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଇଅଛି ଏବ କୌଣସି
 ପ୍ରକାର କମିଶନରମାନକେ ଅଧିକ କିମ୍ପା ମନେକ
 ନାହିଁ ସେପୁଲେ ସାହାଯିକଟ କାହାହାସୁ ପ୍ରକା
 ଠାରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଅଦାସୁ କରୁବାର ସୁକା କମି
 ବାରକୁ ଦେବେ ତାହା ଅସାଧାରୁଣେ କ୍ୟବ
 କାର କେବଳ କୌଣସି ମନେକ କୋଇ ନ
 ପାରେ । ଅନୁମାନକ କେବେକାରେ ବିଚିତ୍ରକ
 ପ୍ରାର୍ଥନା କାହାକୁ ଅଧିକର ନୁହେ । ଅଥଚ
 ମନେକମେଧୁର ସୁକିକରେ ସେଇ ଅଧିକାର
 କମିକାରକୁ ଦେବା ଅଧିକ କେବେକେ ଦେଲେ
 ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ କିମ୍ପାଲ ଅଧିକ କିଷ ସହକ କୁଣାସୁ କର
 ଦେବା କୁଣିକ । ପୁଲେ କିଷଅଧିକର ଯାଠାକ
 କେବୁ ପ୍ରକାର ଯାହାକିଷ କିଷ ପ୍ରକା
 ପ୍ରକାସରୁ ଅଧିକକୁ ତାହା କୁଠିକାରୁ ତାହା
 ସୁକା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଯାଉଅଛି । କମିକାର କରୁଥିବ
 କାହାକରେ ସୁକମ୍ପା ନ ଦେଲେ ନିଶ୍ଚୟକାର
 କାହାଠାରୁ କମିକାର କାକି କିଷାସିକ ଶାଜ ପ୍ରକା
 ସୁକମ୍ପା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ କେବାରୁ କୁଠି କଲେସୁକା କମି
 ଦାର କେବଳ ନାଲି ଓ ଉକ୍ତାକାର କରୁଥିବ
 ମାତ୍ର କାହାଠାରୁ କମି କିଷାକାର କାହିଁ ।
 ଏକା ସମକର୍ମିକା ନୁହେ । ଉକ୍ତକରୁଣିକ
 ଯା ଠା ଶୁ କିଷାକ ପ୍ରକାସରୁ ଅଧିକରେ ପ୍ରାକ
 ପାଲିଲେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଅଦାସୁର ଅନେକ ସୁକିଷା
 ଦେବ ଏବ ଅଣା କରୁ ମନେକମେଧୁର ଏସ୍ବର
 ସହକର କରୁବେ ।

Within the last decade of the last century Egypt was conquered by Napoleon.

It is now to all practical purposes a part of the British Empire under the Anglo-Turkish convention. English civilization and English influence were introduced into the country only twelve years ago, and the change that has come over the country, and the habits and mode of life of the Arab is no less remarkable than interesting. The electric lights in the streets, the electric tram cars, the well-paved streets, the improved sanitation, the introduction of European furniture into the houses, the existence of Cafés, restaurants, hotels are the results of English influence, and the Arab values them very much. The Arab is full of praises for the English nation. The Arabs in Cairo and Alexandria, and even those in the out of the way places have adopted the English costume, with the exception of the head dress. They show an admirable natural aptitude for learning languages. In Cairo every one almost talks English. I have met shop keepers and tourists, and girls, who can talk any and all the languages of Europe, without knowing the alphabet of any. They seem to have a partiality for the French language. On going to a hotel the first man you meet is a Arab waiter (generally very dark, but occasionally as fair as a European,) who accosts you "vous parley France monsieur" which means do you speak French. If you answer "no, I talk English" you will find the man quite up to it as well. Respectable Arab ladies are beginning to appreciate female liberty. At Cairo I noticed ladies going out for a drive in open carriages. Nothing except the two eyes was visible, the rest of the face being veiled. I think I have already written to you a long letter, especially as the subject matter is of doubtful interest to newspaper readers; I shall close this letter with a brief notice of one or two things of special interest in and around Cairo. The country is teeming with interest for the student of the Bible and the Koran. Within an hour's drive from Cairo stands the village of Matareesah, where the cele-

brated balm of Gilead was produced after the balsams had been transplanted by Cleopatra. On his way the traveller sees what is known as the Virgin Mary tree. It is a sycamore tree (ଅମୃତ) under which Joseph and Mary rested in their flight to Egypt. I had been told by several German and American travellers that it was a magnificent tree and was well worth the excursion. I confess I saw nothing magnificent in the tree. It is no doubt a very old tree. On enquiry I learnt that the original tree died in about 1550 when the present tree was planted on the site. The last fragments of the original tree are preserved in a convent at Jairo. I have serious doubts about the truth of either version of the story, but I have no doubt that the family rested there under a sycamore tree. The tree shows thousand of names cut into it by visitors. I spent a long time in examining these cruel engravings and they were exclusively the names and initials of Western nations, as was clear from the use of the Roman alphabet. Not a single letter of any of the Eastern alphabets is to be found there. The religious side of human nature I think, gravitates towards superstition. Idolatry and superstition are synonymous. Idolatry clothes the object of worship with material things. It is the same hand of idolatry which paints with bright colors the goals of spiritual aspirations and wishes. Idolatry is the admixture of things gross with things spiritual, of things immaterial with things material. Milton was an idolator if he believed that heaven and hell were really as he described them. Europe is now in the "fin de seacle" of a materialistic age, and religious thought also runs in that direction. The Europeans and especially English men will stoutly deny any relapse into idolatrous tendencies during recent years, but the following facts have to be explained viz the annually increasing pilgrimage to Palestine, the increasing number of visitors to the room opposite the Roman Forum where St. Paul and St. Peter were im-

prisoned, the recent alterations in the furniture and arrangement of St. Paul and St. Peters (the Cathedrals) in Rome, the collection of Jewellery and massive gold, ivory, and silver furniture, which have been received in the treasury of the Cathedral at Milan within the last forty years, the danger to which the big toe of St. Peters Statue (a modern one) is exposed owing to the continual hard kissing by the visitors;—in a living man it would have set in inflammation, but in a statue the toe is worn out to half its original size—the erection of figures of Christ with the Cross in every part of the villages in Germany—in the open fields, under shade-trees. These facts and many more must be explained before one should accept the assertion that the materialistic tendency of the age has made no impression, on popular religious thought. The age has, if I may use such an expression, materialized and localized religious beliefs and aspirations. The ulterior effect of this must promote the stability of religion and not its eradication—an effect the materialistic atheist and agnostic will very much deplore. If nearly eighteen hundred years of life under the influence of a religion, which teaches "God is a spirit and they that worship Him must worship him in spirit and in truth" have not been successful in eradicating superstition from Europe, if England which in some respects is the most progressive country in Europe has not got rid of meaningless customs, the relics of barbarous times, and these are to be seen even in the Houses of Parliament, why should the christian missionary and the European educationalist in India wonder at the tenacity with which we cling to some of our ideas and customs—the legacies of our ancestors. I fear some Englishmen out in India start with resolution to condemn every thing that is Indian. The reason for this it is very difficult to assign. In Egypt the Englishman does away with his national headdress and takes to the Turkish fircaap, he smokes the hooka at the restaurants. But you will never come across a respectable

English man who would tolerate the *hookas* in India, though Warren Hastings used the *hookas*, and in an invitation to dinner issued from the Government house, there is *nota nota bene* "Ladies and Gentle men to bring their *hookas*."

Cairo contains several mosques of great interest notably the one built by Toplooon. It is a copy of the Kasba at Mecca. Then there is the mosque of Sultan Hasan with its superb ornamentation and elegant architecture. The mosque built by Mohamed Ali with its vast Cupula, surrounded by four demi cupulas and its costly works of ornamentation on alabaster stone is certainly worth a visit. Those of our Indian mahomedans who are very liberal in their praise of the mosques in the N. W. Provinces should visit these mosques which are infinitely superior pieces of architecture to any thing (except the Taj) in India. Here I must stop. If I knew letters of this nature would be acceptable to your readers I should be very happy to jot down my impression of the places I have visited. This letter will reach India on the 25th October. I may reach Bombay on the same day if I can catch S. S. Caledonia at Suez. Before I return to Cuttack I intend to visit the N. W. Provinces, Bengal and probably Madras with a view to meet the native Christian population in these parts and talk to them of the proposed change in the Legislation of which I wrote to you some time ago. My idea is to have if possible a concensus of opinion on the subject, and then present the thing to the Indian Council some what after the procedure of a private Bill in the House of Commons, and ask the Council to give it the force of law on the principle of Abram versus Abraham. I have another object in visiting the N. W. rovinces and that is a very painful one to me. There is some likelihood of my getting a relapse of my old

ailments when I return to Cuttack. Should this happen I have been advised to remove for good from the place. It breaks my heart to think of this banishment from my native land and the separation from my race who have always been so kind to me. During my travel in the N. W. Provinces I wish to select a place where I could settle down should my health necessitate a removal.

The Pyramid of Ghizeh. Yours truly
11-10-97. An Uriya.

ମୁଲ୍ୟପତ୍ର ।

କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ୧୯୦୭
 .. ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ନଗର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମିତି
 .. ଅଭିମତ ପ୍ରକାଶନାଳୟ ଗାନ୍ଧୀ ପୁସ୍ତକାଳୟ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ନୂତନ ପୁସ୍ତକ ।

(ସର୍ବ ଶ୍ରେଣୀରୁ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଳକମାନଙ୍କ
 ବିଶେଷଯୋଗ୍ୟ)

ସୁଲୁ ଶ୍ରୀମାତା ଶିକ୍ଷା ।

ପ୍ରଥମସ୍କନ୍ଧ

ଶ୍ରୀ ରାମକାନ୍ତଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ପ୍ରଣୀତ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ରାମାୟଣ ଶତସାହସ୍ରାଦି, କାର୍ତ୍ତିକ ପ୍ରଥମ
 ପ୍ରସ୍ତାନ ମୁଖ୍ୟୋପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଦେବାନାଥ ଓ ପ୍ରଣେତାଙ୍କ
 ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇ ବସନ୍ତ, ଗୋବିନ୍ଦ,
 ବନାର ଚନ୍ଦ୍ରବେଳେ ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ । ମୂଲ୍ୟ ଚାଳିଶପା ।

NOTICE.

Wanted a teacher for the Cuttack Town School. Salary Rs. 20 per mensem. Applications

will be received by the undersigned up to the 25th instant.

Cuttack, }
4-11-97. }
Vijaynath Kar
Head Master
For Secretary.

AKHOYAPADA JAJPUR DIVISION.

GOVERNMENT TRANSPORT SERVICE.

Notice is hereby given that owing to the lowering of the Brahmini River, the service between Jenapur and Bhadrak and between Malandpur and Jajpur will be temporarily suspended from the 15th to the 26th November, both days inclusive. The steamer will continue to run between Jobra and Jenapur as usual.

DATED AKHOYAPADA, } J. C. HEWITT,
The 17th October 1897 } Executive Engineer
Akhoypada Jajpur Division

ବନାରସି ମାଳ ।

ବନାରସିରେ ଅମୃତ ବୋଟିଏ ବାଡ଼ିକା
 ଚୋଟି ଅଛି । ଚଳିତ ମୂଲ୍ୟରେ ସର୍ବସାଧାରଣ
 ଶୁଦ୍ଧ ବନାରସି ମାଳ ଯୋଗାଇବା ଅମୃତ ବାଡ଼ିକା
 ଅମୃତ ଲୁଗାଚର ନାନାପ୍ରାକାରୀ ଗୁଣା, ଚା
 ପାଳମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତମପ୍ରକାରରେ ବହୁତାଳ
 ଯୋଗାଇ ଅସୁଅଛି । ଅମୃତ ସହଜ କାରିବ
 କଲେ ବେତୁ ବୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାଶ
 ଦେବାକୁ ବହୁମାତ୍ର ଅଶକ୍ୟ ନାହିଁ । ବାମନ
 ବେନୁହର, ଗାନ୍ଧୀ, ଅଠମହେବ, ସୁସମସ୍ତ
 ସଚେତନଦେବୀ ପ୍ରଭୃତି ସୁଧ୍ୟର ମହାଶୟକ,
 ବାହାଦୁରମାନଙ୍କ ଉପକ୍ରମେ ଚଳୁ କଲେ ଅମୃତ
 ବଥା ପ୍ରକୃତ ଶୁଦ୍ଧକାର ଜଣା ପଡ଼ିବ ଶାନ୍ତକାର
 ଯେ ବହୁ ଦୁର୍ବ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ହେବ ତେଣି ପ୍ରକା
 ଲରେ ପ୍ରକାଶନେ ରେଳପଥରେ ପାର୍ଶ୍ୱରେ
 ପଠାଇ ଦୟା ସିଦ୍ଧ । ମାଳ ମନୋମାନ କହେବେ
 ବା ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ବୋଧ ହେଲେ ଅଧିକ ମାଳ
 ବଦଳାଇ ଦିଅ ସିଦ୍ଧ ବା ଶକା ଯେଉଁ ବ୍ୟୟଦ
 ଉଚ୍ଚ ମାଲର ମାମୁଲ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
 ଅମୃତ ବାଣିଜ୍ୟ ବେଳିରେ ଉତ୍ତମପ୍ରକାର
 ପ୍ରକାଶମାନ ବହୁମୁ ସବାଶେ ସଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ଅଥ । ପ୍ରଥମ ବନାରସି ଉତ୍ତମକାର ଶାନ୍ତା, ଯୋଗ
 ଚନ୍ଦ୍ର, ଛୋଟି, ବୋଟ, ଖେଳା, ବଂଶୀ
 ବାସ୍ତା, ସର୍ବା ବୋପଟା ମଇଲ, ପିଲକେ ବାଜି

୧, ରୁମାଳ, ସାଲ ଏବଂ ନାନାପ୍ରକାର
କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଭାଙ୍ଗା ସୁନା ରୂପାର ବାସନ, ସୁନା
ଗିଲ୍ଡି କରା ହାତୀର ହାତୁଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି
କରତ ଅନୁସାରେ ବସ୍ତ୍ରର କରମି
। ବସ୍ତ୍ରର ଦେବାବେଳେ ଗାନ୍ଧୁମାଳକ
ଚର୍ଚ୍ଚାଂଶ ଅତିମ ଦେବାକୁ ଦେବ ।
ଦେଖା ମାଲ କପୁ କରବାର ଚିତ୍ରା କର
ଲେଖିଲେ ଅମୃତ ବର୍ଷପୁଷ୍ପ ବୋଧ ଅପ୍ରେ
ମାଲ ପାରିବୁ ।
କରେ ପକ୍ଷ ପଠାଇ ପଦାର୍ଥ ମଗାଇ-
ଲି କେଉଁ ଠିକଣାରେ କି ହସାସୁରେ
କି ଛାକରେ କି ଭେଲରେ) ପଠାଇ-
ଦେବ ଲେଖିବା ଅବଶ୍ୟକ । ଉତ୍କଳରେ
କାରବାର ଥିବାରୁ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ
ବିର ଗଣିତାଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଆରେ ପଠି
ଲେ ଜଦନୁସାରେ ଦାୟା କରି ପାରିବୁ ।
କମାଗା (ବହୁଶବ୍ଦର) ଉପରେ
ନାମ ଓ ଠିକଣା ହୁଇ ବା ଇଂରାଜୀରେ
କଲ ଶୀତ୍ର ଅଥଚ ଶ୍ରେୟସରେ ଅମୃତ
ଦେବ ।

ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତିମାଳ ଭୋଗାଦପ
ଉତ୍କଳର ପାଟଣା କଲକତ୍ତା ସିଟି

NOTICE.

*Revision with Additions to 1896.
Crown 8vo, cloth. Rs 1-8.*

HOUKIDARI MANUAL

BEING

ACT VI, B. O. OF 1870.

AS AMENDED BY

L. B. C., OF 1871, 1896, & 1897.

*is Code of Criminal Procedure and
S. 21 Regulation A.X of 1897.*

WITH

**S. RULES, GOVERNMENT
S. AND INSPECTION NOTES.**

BY **G. TOYNBEE Esq.**

Magistrate of Hoogly.

Third Edition.

**ACKER SPINK & Co.
CALCUTTA.**

କାଳିକାଳିକାର ।

ପୁସ୍ତକ କୋଷାଳିକାର ।

କୋଷାଳିକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକର ମନୋଜ
କରକର ମୂଳ ସଂସ୍କୃତ ଓ ପଦ୍ୟାଳିକାର

ସହକ ପୁସ୍ତକାଳିକାରରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ କଟକ
ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନୀରେ ପୁସ୍ତକାଳିକାରରେ
ପୁସ୍ତକ ଅଛି ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦। ଚାରିଅଣା ମାତ୍ର ।

The Wonder of the Century

ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚ୍ୟୁପାର ।

ଅର୍ଦ୍ଧ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ।

କେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର
କଲଗୁଆ ଅର୍ଦ୍ଧମୂଲ୍ୟ ଟ ୪୫/୪
ଏବଂ ବର୍ଷକୋ ଗୋ ୨ ଟା
ପୁରସ୍କାର ଅଛି । ଦକ୍ଷାଟି ଗୁଣ
ସମ୍ମାନ, ଟାଣ ଖୋଲ, ଛୋଟ
ଅକୃତି, ମିନାର ଘଣ୍ଟାପତ୍ର ମନୁଷ୍ୟ, ଠିକ
ସମସ୍ତ ରଖି ଏକ ଦମରେ ଗ ୪୦ ଖା ଗୁଲିକ ।
କ ୨ ବର୍ଷ ଗାରେଖି । ପୁରସ୍କାର କରଇଣ ।
ଏହି କଲଗୁଆର ଶୁଭଦତ୍ତାରମାନେ କିନା
ମୂଲ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୋ ୨ ଟି ପୁରସ୍କାର
ପାଇବେ ଯଥା ୧—ଗୁଣାସୁନକ ସୁନାର ଜଞ୍ଜିର
୨—କଦର୍ଦ୍ଦିନସୁନ୍ଦ୍ର ପଦର, ୩—ରେସମି
ରୁମାଲ ୪—ଏକସାଲ ବୋତାମ ୫—ଗୋଟିଏ
ରୁସିମ ଗୁରୁକ ଲାପିସ୍ତା ଅର୍ଦ୍ଧ ୬—ଉଣ୍ଡିଏ
ଠିକେସୁର ଜକଦନାହି ।

ପାକଟ କରବା ଶରଣ ତାବମାସୁର ଏବଂ
ଭ, ପି, କମିସନ ମୁଖକ ଦେବାରୁ ଦେବ ।

ଗୁଣକାଳି ଆକୃତିକ ଶୋଭରେ କର୍ତ୍ତୃ
କଲଗୁଆ ଟ ୧୦
ଗୁଣକାଳି ଖାଟି ରୂପାର ଦର୍ ୩ ଟ ୧୫
" " ମୁସ୍ତଫିଂହାର କଲଗୁଆ ଟ ୧୫
କେଲିଓଏ ରେଗୁଲେଟର ପିନ ସୁନ୍ଦ୍ର " ଟ ୫
ଗ୍ରାହକମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାରେ ପଠି
ଲେଖିବେ ।

The East coast Watch Co.
4 Dwarkanath Tagore's street
Calcutta.

ଉଷ୍ଣକୋଷ୍ଠ ଉତ୍କଳ ବନ୍ଧନ
ନି ୪ ମୂର ହାରିକାନାଥ ଠାକୁରଙ୍କ ଗୃହ
କଲକତା

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କାଳକର, ବର୍ଷାକାଳର ଅପତ୍ରମାନମେ
ଓ ନିମ୍ନ ପ୍ରାଧିକାରମାନଙ୍କ ଉପକ୍ରମ, ଓଡ଼ିଆ
ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ଉତ୍କଳ ଦ୍ୟାୟା, ଓ ଅଟକର,
ଓପାଲମେ ପ୍ରଭୃତି ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ କଟକ
କଲକତ୍ତା ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନୀରେ ପୁସ୍ତକ ଦୋକା-

କରେ ବନ୍ଦୁ ଦେଲୁଅଛି ସୁଲଭ ଶୁଣ ଓ
ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ପାଠପାଠକୋ

ବିଚାରଣା ! ବିଚାରଣା ! ବିଚାରଣା !

ପଶ୍ଚିତ ସର୍ବସ୍ୱ ।

ମାନବର ଶସ୍ତ୍ରକୁ ଅଠମଣ୍ଡାଳିକ ମହାଶୟାକର
ଅଦେଶ ଅନୁସାରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନୀ
ସଂଚାଳନାରେ ଅମୃତାସ ଦେଲୁଅଛି । ଅଦେଶ-
ନକାରମାନେ ଅପଣାମ ନାମ ବ୍ୟବସାୟ ଓ
ଠିକଣା ସଂଖ୍ୟା କର ଲେଖିବେ ଦେବଲ ଯେଉଁ
ମାନେ ଏ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ି ଦୂରପାଠକର ଯୋଗ୍ୟ
କବେଳତ ଦେବେ ସେହିମାନେ ଏକାପାଠକର
ଅଧିକାରୀ ଅଧିକ ପଞ୍ଚିତ, ବିଶ୍ୱକୋଷାଳିକାର
ପଞ୍ଚାଶୋଡ଼ାଶିଶୁକ, ସୁଲ ଶିକ୍ଷକ, ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ଓ
ପଞ୍ଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରାଣିକାସନ ଓ ଟ ୦
ତାକମାସୁଲ ପଠାଇଲେ ତାକପୋରେ ପାଠିଆ
କରିବେ ଅପରଲୋକ ସ୍ୱପ୍ନ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
ଶୋଭାକାର ପରିଚୟ ଦେଇ ପାଇବେ ।

ପ୍ରକାଶ ଆଉ କି ମହାଶୟାକ ନକଟକୁ ଦେଖି
ପଢ଼ି ପଠାଇବେ ନାହିଁ । ପଠାଇଲେ ସେଠାକୁ
ପୁସ୍ତକ ପାଲ ପାରିବେ ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀ ଗୌରୀନାଥ ଶସ୍ତ୍ର
ସେକ୍ରେଟରୀ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଭାରତବର୍ଷୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ । ମୁଦ୍ରାକର
କବସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତି ଅଇନରେ ଯେଉଁସବୁ ସମ୍ଭ-
ବର୍ତ୍ତନ ଭଣିଅଛି, ତାହା ସବୁ ବେଶିତ ହୋଇଅଛି ।
ସୁଲ ବିଶେଷରେ ଟୀକା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ଏବଂ
କୋଡ଼ିକାର କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇନ ଦାବମାର ଶୋ-
କବା କଷ୍ଟ ପରିହାର କରବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅପ-
ରାଧ ଯୋଗିଷ୍ଠର ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିଲା, ପୁଅମେ ସମନ କି
ଉତ୍ତରଣ ଦାହାର, ଦାନର ଜାମିନ ନିଆଯାଇ
ପାରିବ କି ନାହିଁ ଓ କେଉଁ ଅଦାଲତରେ
ମୋକଦ୍ଦମାର କରୁର ଦେବ, ତାହା ସବୁ ଅପର-
ଧର ଦମାର ନିମ୍ନଗୁଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ
ଅଛି । ଏହି ଆଇନର ଶେଷ ଭାଗରେ ବେଶା-
ଦାତ ବସ୍ତୁକ ଆଇନ ଓ ମାଧ୍ୟମ ବିଷୟକ
ଆଇନ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଖଣ୍ଡକୁ ଟ ୧୫ କା
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂକମ୍ପାନୀରେ ପଞ୍ଚାଳୟ ଦର୍ଦ୍ଦା-
ବକାରରେ ବନ୍ଦୁ ଦେଲୁଅଛି ।

ଦେବୀନ ପଞ୍ଚଦିଂଶିକା ।

ସମସ୍ତ

ଉତ୍କଳୀୟ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତି ପୂଜା ଓ ୧୯୧୭
କଟକ ପ୍ରିଂସିପାଲଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଉତ୍କଳ
ଦେଉଥିବୁ ।

(ବିଶେଷ ସମ୍ବନ୍ଧ)

ସାଧର ଅବ୍ୟଥ ମହୋଷଧି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଚିକା ୫୦ । ୧୪ ଅଧିକା ମାତ୍ର ।
ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୁଃଖ ଶ୍ରେଣୀ ଅଭେଦ୍ୟ କରିବା
ପ୍ରକାରେ ଏହାର ଅପାରାଧ ଗୁଣ ଅଛି ।
ସାଧୁଗୁଣର ଏମନ୍ତ ଅଗୁ ପଲଦାୟକ, ଅଧିକ
କୃତ୍ତିମ ଯଦୁରୀ ଗୁଣ ଉପରେ ଅତି ଦୁର୍ଗୁଣ ଦେଖା
ଯାଏ ନାହିଁ । ଯେତେ କଠିନ, ଯେତେ ଗର୍ଭ-
କାଳର ଯେପରି ସ୍ତେନ ଦେଉ ନା କାହିଁ,
ଉତ୍କଳୀୟର ନିଗାଧରେ ସ୍ତେନ ରହି ହୋଇ
ଶୁଦ୍ଧ । ପରେ ରହି ହେଲେ ସେ ଗୁଣରେ
ଅଛି କେବେ ଦେବ ନାହିଁ । ଏହି ଉଷଧି
କ୍ୟବଦାନ କର ସବୁପ୍ରକାର ଦୁଃଖ ଅଭେଦ୍ୟ ଲବ-
କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନେକ କ୍ରିୟା ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାର ଶ୍ରେଣୀ ଅଭେଦ୍ୟକାରୀ ଗୁଣର
ପ୍ରସଂଶା କରି ପକି ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେଉଁ-
ମାନେ ଏହାର ଗୁଣ ବିଶେଷରୂପେ ଅବଗତ
ହୋଇ ପଠ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର
କେତେକ ଗୁଣର ସଫଳ ମର୍ତ୍ତ ମାନ ନିମ୍ନରେ
ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।

ମହାଶୟ,
ଅପଣକ ନିକଟରୁ ସାଧୁ ଶ୍ରେଣୀର ଅବ୍ୟଥ
ମହୋଷଧି ଅନେକ ଗୁଣି ଉପାଦାନ ଅନେକ
ଲୋକଙ୍କୁ ଅଭେଦ୍ୟ କରିଅଛି । * ୧୫୫୭
କରମ୍ଭର ବାସରସ୍ତ କର ।
କରମ୍ଭର । କବା ପୋଷ ଥା ପୁଷ୍ପ

ମହାଶୟ,
ଅପଣକ ସାଧୁ ଉଷଧିରୁ ଅନେକେ
ଅଭେଦ୍ୟ ଲବ ରହିଅଛନ୍ତି । କରମ୍ଭର ନିକ-
ଟରେ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ, ଅପଣକ ଅମୃତକପ୍ତ-
ହାସ ଅଧିକ ଉତ୍କଳ ବେମାରର ଉଷଧି ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରନ୍ତୁ । * ୧୫୫୭

ଶ୍ରୀ ଗାର୍ଦ୍ଧନ ମହାପାତ୍ର
ମୁଁ ନିବେଦନପୁର ସେଟଲମେଣ୍ଟ ଅଧିକ
କେନ୍ଦ୍ରାକୋଡ଼ା ପୋଷ କଟକ

ମହାଶୟ,
ବୁଦ୍ଧ ଦମ୍ଭାରେ ୮ ଗୋଟି ଉପା ଅଗୀର
କ ୧୫ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେଶା ବ୍ୟବହାର କରି ବୁଦ୍ଧ
ହୋଇ ପୁଣି ନବରେ ଅଧ୍ୟାୟକ ହୋଇ-
ଅଛନ୍ତି । ଅବିଳମ୍ବେ, ଅତି ଉଷଧି ପଠାଇବେ । *
୧୫୫୭ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିପାତ୍ର ।
ଉତ୍କଳଶ୍ରେଣୀର ଦେଉଳୀ ଦୁଇ ଦେଖ ମାତ୍ରର
ପିଠିଲି ପୋଷ ଥା ପୁଷ୍ପ

ମହାଶୟ,
ଅପଣକ ସାଧୁ ଉଷଧି ଏକଦିବା ସାର
ପଠାଉ ଦନ୍ତ ଶ୍ରେଣୀରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଅଛି । *
୧୫୫୭ ଶ୍ରୀ ରାମା ବନ୍ଦୁନାଥ ପାତ୍ର
ଗଞ୍ଜାମ — ଦୁମସର

ମହାଶୟ,
ମୋର ବ ୧୫ ଶ୍ରୀ ଅଧ୍ୟାୟ କଠିନ ସାଧୁ
ଅପଣକ ଉଷଧି ଯୋଗେ ଏକାଦେଶକେ
ରହି ହୋଇ ଯାଇଅଛି । ମୁଁ ଅନେକ ଉଷଧି
କ୍ୟବଦାନ କରୁଥିଲି ତନ୍ତ୍ର ଏମନ୍ତ ଉତ୍କଳ ଏବଂ
କୃତ୍ତିମ ଯଦୁରୀ ଉଷଧି ଉପରେ ମୁଁ କାଣି
ନ ପୁଲି । * ୧୫୫୭
ଶ୍ରୀ ଉଦ୍‌ଗାମଣି ଦଲେଇ
କୃତ୍ୟ — ଶ୍ରୋତ୍ରୀ ।

ଅଗୀବୀଦ ବିଶେଷ,
ଉତ୍କଳ ସାଧୁଗୁଣ ଅନେକ ଦିନ ଅଧ୍ୟୟନ
କରିଥିଲି ନାନା ଉପାୟ କରି ଅଭେଦ୍ୟ ହୋଇ
ପାରି ନ ଥିଲି — ଦୁମ୍ଭର ଉଷଧି ମୋର
ସାଧୁରେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ପର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଉତ୍କଳ ନିକଟରେ ଉତ୍କଳ କୁଣ୍ଡଳ ବାମନା
କରୁଅଛି । ଅତି ଗୋଟିଏ କଥା ଯେଉଁମାନେ
ଏହି ବ୍ୟାଧିରେ ପୀଡ଼ିତ ମୋର ବିଷୟ ଏହି
ଉଷଧି ସେଥିର ଏକମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ଉଷଧି
ଅଟେ । ଲଭ । ୧୫୫୭

କରିବାର ଶ୍ରୀ ଦେବ୍ୟନାଥ ପଣ୍ଡା
ବାଲେଶ୍ଵର ।
ଏହା ଉତ୍କଳୀୟ ଅନେକ ପଠ ରହିଅଛି ।
ପ୍ରକାଶଣୀମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସ୍ଵ ସ୍ଵ ନାମ, ଧାର,
କାଳଘର, ଜାଲି ଏବଂ କାଳର କେତେକ ଉପା
ଅବଶ୍ୟକ ବାବା ଲେଖିବାମାତ୍ର ଉଷଧି ଓ
କ୍ୟବଦାନ ପଠ ପଠାଯିବ ।

ଶ୍ରୀ ରାମଚାରଣ ସେନ ।
ଦେବ ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ: ବାଲେଶ୍ଵର

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉତ୍କଳପାଠକ ବ୍ୟାଞ୍ଜନା ମୂଲ୍ୟ ୫୦ ।
କୈମ୍ୟାମଣିଉତ୍କଳୀ ଓ ବାରସିଦ୍ଧ
ଉତ୍କଳୀୟ ମୂଲ୍ୟ ୫୦ ।
ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ପାଶାକୀର୍ତ୍ତୀ ଓ ଦ୍ରୋପଦୀଙ୍କ
ବହୁଦରଶ ମୂଲ୍ୟ ୫୦ ।
ଶରୀରରେ ବା ବୁଦ୍ଧଶାଳି ଉତ୍କଳୀୟା ୫୦ ।
ରସରସ୍ୟା ଉତ୍କଳୀୟା ୫୦ ।
ଉତ୍କଳସାମାଜିକା ପ୍ରଥମଭାଗ ୫୦ ।
କଟକ ପ୍ରିଂସିପାଲଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବୀନପରେ
କରମ୍ଭ ଦେଉଥିବୁ ।

ପୁରାସିଦ୍ଧାଦିକାରୀ ବିକ୍ରୟ ।

ଉତ୍କଳଶ୍ରେଣୀର ସୁଦୀର୍ଘ ଭେଦ ପ୍ରକାଶ କଟକ
ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତଦେବୀନପରେ କରମ୍ଭ
ଦେଉଥିବୁ ମୋଟସରର ଗ୍ରାହକମାନେ କରମ୍ଭ
ଟିକା ପଠାଇବେ । ଉ, ପି ଏ ଦୁର୍ବ୍ୟମାନ ଉ-
ପିଦ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳ ନମନ୍ତେ ୫୦ । ୧୫୫୭
ପଠାଇବାକୁ ଦେବ ।
ସୁଦୀର୍ଘ ଉତ୍କଳୀୟ ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ
ଗୋଲଗଜକ
ଲିଖାବେଶ୍ଵର ଓ ଉତ୍କଳୀୟ ଦକ୍ଷିଣ
ଏକମ୍ଭ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭
ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ୫୦ । ୧୫୫୭

ଉତ୍କଳଗଣପିତାର ବିଜ୍ଞାପନ ଉପାଦାନର ଶ୍ରୀ
ଉତ୍କଳଶ୍ରେଣୀରୁ ଉପେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି, ଯଥା—
ପ୍ରଥମଥର ମହାଶୟ
ଆତ୍ମାପତ୍ରେ ୫୦ ।
ଅଧ୍ୟୟନ ୫୦ ।
ପୁଣି ଏବଂ ସମ୍ଭବ ୫୦ ।
ମାତ୍ର ଦୌର୍ଗଣ୍ଡିତ୍ୟରୁ ଏହାରେ ଉତ୍କଳୀୟ
ଉତ୍କଳ ଶ୍ରୀ ୫୦ । ଉତ୍କଳୀୟ ଦେବ ଶ୍ରୀ ।
କୃତ୍ୟ ଓ ଉତ୍କଳୀୟର ପଠାକେ ଉତ୍କଳୀୟ
ପଠାଇ ଦେବା ଓ ବୁଦ୍ଧଶାଳି ଉତ୍କଳୀୟ ଦେବ ।
ସମ୍ଭବ ଦେବ ସଦାହେ ପୁଲି ଉତ୍କଳୀୟ
ହୋଇଅଛନ୍ତି
ଉତ୍କଳୀୟ ମୂଲ୍ୟ ୫୦ । ଉତ୍କଳୀୟ
ବାକୁ ଦେବ ।
ଏହି ପ୍ରକାରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଉତ୍କଳୀୟ ଉତ୍କଳୀୟ
ଉତ୍କଳୀୟ ଉତ୍କଳୀୟ ୫୦ । ୧୫୫୭

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାହିତ୍ୟିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ପ୍ରଥମ ଅଂଶ ୧୯୧୩ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯ ତାରିଖ ସପ୍ତ ୧୯୦୫ ଶାଳ ପତ୍ରଦ୍ୱାରା ।

ଅଂଶ ୧ ୩୯

ପୃଷ୍ଠା ୧୨

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସନ ୧୯୧୩ରେ ମସିହା ଏବଂ

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ୧୯୦୫ ମସିହାରେ

ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମୀ ଶୋଭା, ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ଭାଗମାସ ୧୦ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୧୨ । ୧୩ । ୧୪ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୧୫ । ୧୬ । ୧୭ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୧୮ । ୧୯ । ୨୦ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୨୧ । ୨୨ । ୨୩ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୨୪ । ୨୫ । ୨୬ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୨୭ । ୨୮ । ୨୯ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୩୦ । ୩୧ । ୩୨ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୩୩ । ୩୪ । ୩୫ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୩୬ । ୩୭ । ୩୮ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୩୯ । ୪୦ । ୪୧ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୪୨ । ୪୩ । ୪୪ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୪୫ । ୪୬ । ୪୭ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୪୮ । ୪୯ । ୫୦ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୫୧ । ୫୨ । ୫୩ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୫୪ । ୫୫ । ୫୬ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୫୭ । ୫୮ । ୫୯ ।

ଉତ୍କଳ ପଞ୍ଜିକା ୧୦ । ୬୦ । ୬୧ । ୬୨ ।

ଅନୁମାନଙ୍କର ମାନମାୟ ଉପରେ ଓ ଗତକାଳ ବିଭବର ସୁସମନ୍ୱେଷଣେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ କୁମ୍ଭ ସାହେବ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ଓ ଉତ୍କଳରେ ଗତକାଳ ଗସ୍ତରେ ବାହାରିବେ । ମସ୍ତ ସହି ମନସକୁ ହେବ । ଅଠମତ୍ର, ଚୋରାଚାଳ, ହିନୋଳ, ଅନଗୁଳ, ଚାଳଚେର, ବୌଦ୍ଧ, ଅଠମହିତ, ରତ୍ନମାଳ ଇତ୍ୟାଦି ଗତକାଳମାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବ ।

—*—

ବାଲେଶ୍ୱରର ଚିତ୍ରକୁ ରଞ୍ଜିତସୁର ବାବୁ ବିଶୋଭାମୋହନ ମୁଖର୍ଯ୍ୟା ଅଧିକ ବେତନରେ ମରମନ ସେବକ ଭଣ୍ଡାରୁ ଲଞ୍ଜିମାସୁର ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଥିବାରୁ ବାବୁ ବାଲେଶ୍ୱର ସରସ୍ୱ ବେତେକ ଉତ୍ସୁକତା ସଦାସୁ ଭୋଜ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ଏଥକୁ ଶେଠା ସହଯୋଗୀ ହୁଏକ ବିଭବମତ ଦେଖି ଅନୁମୋଦନ କରୁ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ।

—*—

ଗତମାସ ତା ୨୧ ରଖରେ ବୋମ୍ବାରର ଗବ ଶୁଭ ସମାଜକୁ ମହାମାଣୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଚିକିତ୍ସାକମ୍ଭ ସମ୍ମାନ କରାବାରୁ ଯାଇଥିଲେ । ଶେଠା ଚିକିତ୍ସାକମ୍ଭ ଗୋଟିଏ ସହରପରି ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଚିକିତ୍ସାକମ୍ଭର ଉତ୍ସାହ ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦ ଟଙ୍କା ଲୋକ ଶେଠାରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳୀୟ ଦୁଇଥାଣ୍ଡ ହୋଇ କର୍ମିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଦୁଇଥାଣ୍ଡର ମେଲନରେ ସଞ୍ଜ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ରହି-

ରେ ଅଳ୍ପ ଅଞ୍ଜାୟାଅଛି । ଶେଠା ବନୋ-ବସୁ ଦେଖି ଗବଶୁଭ ମହୋତସ୍ତ ସମୁଦ୍ଧ ହୋଇ-ଥିବାର କଥର ହୁଏ ।

—*—

ଏ ସପ୍ତାହରେ ଗତ ଉତ୍କଳର ଦଳଠାରୁ ମେଘ ବାହାର ଏ ନଗରରେ ସୋମବାର ଓ ମଙ୍ଗଳବାର ଉତ୍ତମ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ମଙ୍ଗଳ-ବାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅକାଶର ଗତ ଦେଖି ମେଘ ଶ୍ରତସିବାର ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର କିଛି ଅରବଳ ରୁଧବାର ସକାଳ ପୁଣି ମେଘ ବହାରି ସମସ୍ତ ଦଳମାନ ଓ ଶୁକ୍ର ବୁଲପୁହ-ପମାନ୍ତ ପୂର୍ବ ଦଳମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଜଳ ଭୁଲିଥିଲା । ବିଳା ସବନରେ ଏ ବୃଷ୍ଟି ହୋଇ-ଥିବାରୁ ଧାନପତ୍ତରେ ଅକାଶ ଉପକାଶ ହୋଇ ଅଛି । ରବିସଂକ୍ରମଣ ଏହା କେତେକ ବାଧା ଜନ୍ମାଇବ ।

—*—

ପୋଲିସ ସଂକଳନଶେଷ୍ଟରୁ ପଞ୍ଚମା ଅଗାମୀ ଉତ୍ତମର ମାସ ତା ୨ ଓ ୨ ରଖରେ ବୃଷ୍ଟି ହେବ । ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚମାଣୀକ ନିମନ୍ତେ କଟକ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥିର ହୋଇଅଛି । କୁରବାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଶାନ୍ତ-ଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କଟକ ସବାଶେ ବିକଳୋଟି ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ । କେତେକ ଦର୍ଶ ହେଲେ ପଞ୍ଚ-ମାଣୀ ସଂକଳନ ନୂତନ ହେଉଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶା ନିମନ୍ତେ ସେହି ବାର୍ଯ୍ୟ ଖାଲି ଆସି-ବାସିମାନେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇପାରୁ ନାବା-

ଅବଶ୍ୟ ଦୁଃଖର ଶତପଥ ଅଟେ । ଆମ୍ଭେ ମାନେ
ଅଶା କରୁଁ ଏଥର ପଦସା ସୁଲଭେ ବହୁସଂ-
ଖ୍ୟକ ପଦ୍ମାକ୍ଷୀ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବେ ।

ରେଳପଥର ପାଖ ରେ ଠାକେ ଏକପା-
ଖରୁ ଅନ୍ୟପାଖକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମିତା କାରଣ
ପାଟକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରଦ-
ତ୍ତ ଶୋଭାପାଉଅଛି । ଗଡ଼ଜାତ ତା ୨ ରିଖରେ
ବଜ୍ରଲୀଅକ୍ଷର ଯେଉଁଜାୟଲିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଶକଟ
ରେଳବାଟର ଏକପାଖରୁ ଅନ୍ୟପାଖକୁ ମିତା
ସମୟରେ କଠାବ ଚେଲଗାଡ଼ି ଚଢ଼ି ଉଠିବେ
ତଳମିତାରୁ ଶକଟ ଚାଲିବୁତ ହୋଇଯାଇଅଛି
ଏବଂ ତଳଦ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ଥିଲେ । ଶାନ୍ତିବାଣ
ଏମନ୍ତ କଠିତ ମିତା ପାଇଅଛୁ ଯେ ତାହାର
ବହୁକାର ଅଶା ନାହିଁ । ପାଟକର ପ୍ରଦତ୍ତ-
ନାମରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ଅଦାଲତରେ ମୋକଦ୍ଦମା
ପଞ୍ଜୀ ମାରି ବନୋବସ୍ତୁ ଲାଗିଅଛି ।

ଧବଳେଶ୍ଵର ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ପିଠା ଯାତ୍ରା ନିମନ୍ତେ
ସାକ୍ଷୀ ସଂଖ୍ୟା ରବିବାର ଦିବସ ଅଧିକ ହୋଇ-
ଥିଲେବେଳେ ସୋମବାର ଦିବସ ଭେଦେ ପରମା-
ଶରେ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ବୁଝୁ ହେତୁ ସୋମ-
ବାର ଦିବସ ଅଧିକ ଲେଖେ ଯାଇପାରି ନ
ଥିଲେ । ଯାତ୍ରା ନିର୍ଦ୍ଦୟରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲେ ।
ମାତ୍ର ଦେଉଳଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଯାତ୍ରାମାନଙ୍କଠାରୁ
ମାଗୁଲ ଉତ୍ସୁକ ଦାନ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଏହି
ମାଗୁଲ ଉତ୍ସୁକ ରାଜାଙ୍କ ଅନୁମତ୍ୟନୁସାରେ
ହେଉଥିଲେ ଅନୁମାନଙ୍କ ନିୟମରେ ଏହା
ସୁଚୋଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ ନାହିଁ । ଯଦ୍ୟଦି
ସୁନାଙ୍କ ନିନାଦୁମ୍ଭରେ ହେଉଥାଏ ଆମ୍ଭେ
ମାନେ ଧାରା ତରୁ ରକ୍ଷଣକରେ ଏହି ଅନ୍ୟାୟ
କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜାମହୋଦୟ
କହିତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ।

ପୁନା ହିନ୍ଦୀକାଣ୍ଡାଧିକରେ ଧୂତ ହୋଇଥିବା
ଦାମୋଦର ବୃଦ୍ଧିକାରିନିରୁଦ୍ଧରେ କେତେକ
ସାକ୍ଷିକ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଚଳତମାସ ତା ୩ ଓ ୪ ରିଖରେ
ସୁନାର ମାକ୍ଷେଟ୍ଟି ବୋନୁ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟରେ
ସୁସ୍ଵର ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିକାର ଅବସ୍ଥା ଧୂତ
ହୋଇ ନାହିଁ । ସୁପ୍ରନାମକ ଜଗେ ବୃଦ୍ଧିକାରର
ମାତ୍ରା ଦେଖି ପୁନଃ ଗୋଟିଅଛନ୍ତି । ସେ ସୁକ-
ତର ହିନ ଚଳେ ବରଦା ସୁଧ୍ୟକୁ ସାଧ-
କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହାର ସମାନ

ମିଳୁ ନାହିଁ । ସେ ହିନ୍ଦୀ କାଣ୍ଡରେ ଲୁପ୍ତ ଥିବାର
ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ତଥାପି ରାଜା-
ଠାରୁ କେତେକ ସମ୍ଭାନ ମିଳିପାରିବ । ସରକାର
ଓକଲଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ମତେ ମୋକଦ୍ଦମା ଅଧିକ
ତଦାବଶ ନିମନ୍ତେ ଦ ୧୫ ନ ପ୍ରକଟ ରଖାଯାଇ
ଦାମୋଦର ହାଜରରେ ଅଛି ।

ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ତା ୧୭ ରାଜରେ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ
ଓଷ୍ଠକସେଇ ଜାତିମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷ ଲେଖମାନେ
ଅଧିକଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ବି-
ଷୟ ଅଧିକ ଲଂସକଙ୍କ ଏଲେଖକୁ ମ୍ୟାଦ
ହୋଇଥିଲେ ଓ ସେମାନେ ସ୍ଵତ ଓ ପରତପିତ
ଦେବା ବିଷୟ ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଲଂସକ ଗ-
ଣ୍ଡିମେଣ୍ଡକୁ କ୍ଷମା ନଦେବନ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା
କରିଥିଲେ ଓ କ୍ଷମାର ପରତ ବୁଝିବାର ମଧ୍ୟ
ଅଭିଳାଷ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । କୌଣସି ପ୍ରକାର
ମହତ୍ତା ଚଳିପାରେ ବ ନା ଏଲେଖକୁ ବୁଝିବା
ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ ଓ ଅଧିକ ଲଂ-
ସକ ଗବଣ୍ଡିମେଣ୍ଡ ସହଜ ତାଙ୍କର ଅଭିଳା କଳ୍ପଣା
ଥିବା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ର-
କାରେ ଅଧିକ ହାତୀମୁଲକୁ ପ୍ରେସ୍ତାଇ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଉଥିବା ଲେଖିଥିଲେ । ଅଧିକ ଉତ୍ତର
ସ୍ଵରୂପ ଉପସ୍ଥିତୁ ବନ୍ଦୀପତ୍ର ନିମନ୍ତେ ଧନ-
କାକ ପାତ୍ର ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ନେକେଇଲ ଲଦ-
ହାର୍ଟଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀପତ୍ର ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ମାକାଜର ମହାମାନ୍ୟ ଗବଣ୍ଡିର ବାହାଦୁର
ମତ୍ର ଉପଲକ୍ଷରେ କୋଚିନ ନଗରରେ ଉପସ୍ଥିତ
ହେବାକୁ ସେଠା ନଲେଜର ସୁରସ୍ଵାର କରଣ
ସଲରେ ସରାପତର ଅସନ ପ୍ରଦତ୍ତ କରିଥିଲେ ।
ସେଠାରେ ସେ ଯେଉଁ କଳ୍ପଣା ପ୍ରଦାନ କରି
ଥିଲେ ତହିଁରେ କହୁଥିଲେ ବ ତାହାଙ୍କ ହିନ୍ଦ-
ତନାରେ ମାନୁଜ ପ୍ରଦେଶରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ
କରି ଅଭିପ୍ରାଣ ସୁବରେ ବସୁ ଯାଇଅଛି ।
ଯେବେ ଶିକ୍ଷାଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବମୁକ୍ତ ସେ
କରିଥାନ୍ତେ ତେବେ ସେ ସୁକୁଣୀ ଭାରି ଉପଦେ-
ଏମନ୍ତ ବଢ଼ିଥାନ୍ତେ ସେ ପ୍ରାଚ୍ୟ ସୁବମାନ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଓ ଉତ୍ତର ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବଂ ତାହା ବଳଷ୍ଟ
ହୋଇ ପାଷ୍ଟାନ୍ତ ଲବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସେ ସ୍ଥାନ
ଧୂଳି କର ନ ଥାନ୍ତା ଗୋଟିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପ ନୂତନ
ପ୍ରକାରର ପ୍ରକାଶ ବସାଇବାଠାରୁ ଉଲ୍ଲସ୍ଵବା
ପ୍ରକାଶକୁ ଉତ୍ତର ଏବଂ ଉତ୍ତର କରିବାକୁ ସେ
ହୁଣ୍ଡ ଯାଇଥାନ୍ତେ । ମାତ୍ର ଯାତ୍ରା ହୋଇଯାଇ ଅଛି

ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ଫେରି ନ ଯାରେ ତେବେ ଏଣି-
କ ସାକ୍ଷମତେ ସଜାଡ଼ିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ
ହେବ । କରସା କରୁଁ ମହାମାନ୍ୟ ମହୋଦୟ
ଅପଣା ଅଭିପ୍ରାଣ ସମ୍ଭଳ କତଦା ବାରିମ ବସ୍ତା-
ରତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଲାଗିଅ ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ
ଉପସ୍ଥିତ କରିବେ ।

ଗଣ୍ଡିକୋସର୍ଦ୍ଦାର ସେଟଲମେଣ୍ଡ ଅଧିକ ମହା-
ପିକ୍ଷାଳାରେ ପଦରପ୍ରଗଳାର କାଗଜ ଥିବାକୁ
ତହିଁରେ ନିମାବନ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବାର ସରୁର
ଥିବାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଗଣାକୁ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକ-
ରମାନେ ବନ୍ଦୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।—

- ତପସିଲ ।
- ବାବୁ ଶାନ୍ତିପଦମ୍ବର ସରକାର ଆଃ ସେଃ
- ଅଧିକର । ପ୍ର । ଶଙ୍କର
- ବାବୁ ବେବେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ବସୁ ଆଃ ସେଃ
- ଅଧିକର । ପ୍ର । ବରଦାସପୁର
- ବାବୁ ଶାମାଚରଣସେନ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକର
- । ପ୍ର । ଅଶୀଅବର୍ତ୍ତକ । ପ୍ର । ବାରପଲ । ପ୍ର ।
- ଅବର୍ତ୍ତକ
- ବାବୁ ସଜାତ୍ର ମୋକଦ୍ଦମିଆ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକର
- । ପ୍ର । କେର୍ତ୍ତକ
- ବାବୁ ସମାପତନୁମତ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକ
- ପ୍ର । ବାଟ
- । ବାବୁ ବାଳମୁକ୍ତ ବାନୁନୋ ଆଃ ସେଃ
- ଅଧିକର । ପ୍ର । ଗରଣ
- ବାବୁ ପଶାନ୍ତକାଥ ମୁଖ୍ୟୀ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକର
- । ପ୍ର । ଶଶି ଓ । ପ୍ର । ଅଧିକ
- ଶାନ୍ତି ସମତନୁ ବୋଷ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକର
- । ପ୍ର । ପଶ୍ଚିମୋର୍ତ୍ତ । ପ୍ର । ସାଇସର, ବାବା । ପ୍ର
- କେଶାବାର । ପ୍ର । ବୋଇଶିଆଁ ଏ ଦୁଇପ୍ରଗଣ
- ସଦାସେ ସେଟଲମେଣ୍ଡ ଅଧିକର ଅଦା
- ବାହାଉକୁ ବରଦା କରବାହାନ୍ତି ବା
- ଅବସ୍ତୁମାନ ସେନ ଆଃ ସେଃ ଅଧିକ
- ମହୋଦୟକୁ ଗଣ୍ଡିକୋ ସର୍ଦ୍ଦାର ପ୍ରାଣ ଓ ଚର୍ଚ୍ଚ
- ରମାନେ ଅବସ୍ତ ବସୁଇଣ ହୋଇ ଗାହାନ୍ତି ।

ଦେବୀନା ଅମାହାସ୍ୟାର ଦୁଇବଦପ୍ରବରୁ
ମେଘ ପ୍ରତିପାଦଥିବାକୁ ଦେବୀନା ଯଦ୍ୟୁକ୍ତେ
ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅବଶର ପତ
ଦେଖି ଚୁଷ୍ଟିମା ପଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସକ୍ଷରେ ଅଧିକାର
ହେବାର ଅଶା ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଗତ ରା-
ବାର ବନ୍ଦକୁ ଅବଶରେ ମେଘମାନ ଉତ୍ତର
ହୋଇ ମୋକଦ୍ଦମର କାଦାପ୍ରାଣକେରୁଷ୍ଟି ଅଧିକ

ଏ ନିମ୍ନରେ ସୋମବାର ଦିନ ବୃଷ୍ଟି
 ସ୍ୱପ୍ନ ପ୍ରାୟ ଚିନ୍ତାପ୍ରାୟମୟକୁ କହିଲେ
 ବାବୁ ଲେଖେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପ୍ରାୟମାନ
 । ମଙ୍ଗଳବାର ସକାଳକୁ ମେଘ ଉତ୍ତମ-
 ଶୁଭ୍ରମାନ୍ଦ ଅକାଶ ପରିଷ୍କାର ହେବାକୁ
 ଦେଲେ ଓ ପୂର୍ବ୍ୟ ଦେବଙ୍କ କରୁଣକାଳ
 ତ ଦୋଇ ଅର୍ପିଲେ । ଏହା ଦେଖି ସମସ୍ତେ
 ଶାନ୍ତା ସୁଖ ଶ୍ରେଣୀ କରିବାର ଅଭିଳାଷ
 ଅନନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ବେଳ
 ତ ସମୟକୁ ପୁଣି ବୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ବେବାକୁ
 ଦୋଇ ପ୍ରାୟ ଦିନମାନ ବୃଷ୍ଟି ହେବାରୁ
 ନିମନେ ବାଲିଯାତ୍ରା ସ୍ଥାନରୁ ପଳାଇ
 ଲ । ଅଳ୍ପ ଦୋକାନ ରହିଯାଇଥିଲା ଯେ
 ଉକାଳରେ କହିଲେ ମେଘ ଶୁଭସିଦ୍ଧିରୁ
 ଦୁଇଦିନପତ ଲେଖେ ଯାତ୍ରାସ୍ଥାନରେ
 ପଦ୍ମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାଳନ କରି ଅର୍ପିଲେ । ରାସ୍ତା
 ଯୋମହାର ପଡ଼ିବାରୁ ଅଦାଲତକଚେଷ୍ଟା
 ଦିନକ ବନ୍ଦ ଥିଲା ମାତ୍ର ମଙ୍ଗଳବାର
 ଶାନ୍ତା ଥିବାରୁ ଏଠା ଓଢ଼ାଲମାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥ-
 ନା କିଛି ସାହେବ ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନ
 ହସ୍ତକ୍ତ କଚେଷ୍ଟା ବନ୍ଦ କରାଯାଇ
 ଦବଦା ଯେ ବାଧା ଲେଖ କରାକୁ ନ
 ସମୟକୁ ଘରେ ଅଟିବାରୁ ଚଳେ
 ଏ ଦର୍ବ ବାଲିଯାତ୍ରା ଅର୍ପଣ ହୋଇ ନାହିଁ
 ଲେ ଅର୍ପଣ ଦେବ ନାହିଁ । ଦୋକାନୀ ଓ
 ରମାଜଦର ବିଶେଷ ସିଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।

ରାଜା ନବମ୍ବର ମିତ୍ର ଡାକ୍ତରଖାନା ।
 ପୁଣ୍ୟରେ ସୁଯୋଗ୍ୟ ନାୟକ ବାବୁ ଯୋ-
 ଶା ପୁଣ୍ୟରୀକ ଯତ୍ନ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ମନିବ
 ମାନକ ବିଶେଷ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେଠାରେ
 ଡାକ୍ତରଖାନା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି । ସେହି
 ଖାନାର କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ ଉପଲକ୍ଷରେ
 ମାମବାର ଅପରୂପରେ ସେଠାରେ ଗୋ-
 ଠା ହୋଇଥିଲା । ନାୟକ ମହାଶୟ କଟକ
 କଳାସକ୍ତାର ଅନେକ ଇଂରାଜୀ ଏବଂ
 ବିଦ୍ୱାନ୍ମାନଙ୍କୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ ହେ-
 ତେ । ବା ଅସୁବିଧା ହେଲୁ କଟକରୁ କେହି
 ଲେ ନାହିଁ ମାତ୍ର କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସବୁଜି-
 ବାର ପ୍ରାପ୍ତ ଡେପୁଟି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ
 କର୍ମଚାରୀ ଓ ବାବୁ ବାଲସମୟମନ୍ଦର
 ନିମିତ୍ତମାନେ ଏବଂ କେତେକ ଉତ୍କଳ
 ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶୀୟ ଉପଲୋକ

ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ଇଂରାଜୀମଧ୍ୟରେ
 କେବଳ କଟକର କଲେକଟର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ
 ଗ୍ରାହ୍ୟ ସାହେବ ଏବଂ ଡିପ୍ଟି କୁ ଲିଜିମାୟର ଉପା-
 ଟେଲିଟ ସାହେବ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଡାକ୍ତରଖାନା
 ହବାରେ ସୁରୁଜି ତ ସମ୍ଭ ମସ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ
 ଥିଲା । ମାତ୍ର ବୃଷ୍ଟି ହେବୁ ସେଠାରେ ବସିବାର
 ଅର୍ପଣ ସୁବିଧା ଦେଲ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଡାକ୍ତ-
 ରଖାନା ଘର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭ ଦେଲା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ
 କଲେକଟର ସାହେବ ସମ୍ଭପତିର ଅସନ ଯାହା
 କରନ୍ତେ ବାବୁ ଯୋଗେନାଥ ମୁଖ୍ୟରୀ ଏହି ଚି-
 ଶ୍ରୀଲୟର ବିବରଣ ଏହିପରି ଜଣାଇ ଦେଲେ
 କ ଚିନ୍ତାବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପ୍ରଜାମାତ୍ରଙ୍କ ଚିତ୍ରପାଳ
 ଦନୋବସ୍ତ ନିମନ୍ତେ ସେ ନିମିତ୍ତମାନଙ୍କୁ
 ଜଣାଇବାରେ ସେମାନେ ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ହୋମି-
 ଓପାଥୁ ଡାକ୍ତର ଔଷଧ ସବୁ ପଠାଇଲେ । ଏବଂ
 ଏକବର୍ଷ ପରାସାହାସ ତାହା ସଫଳ ନ ହେବା-
 ର ଦେଖାଯିବାରୁ ଏଲୋପାଥୁ ଅର୍ଥରୁ ସାଧାରଣ
 ଇଂରାଜୀ ଚିକିତ୍ସାର ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଅର୍ପଣ ଦୁଇ-
 ବର୍ଷ ଚିକିତ୍ସା କରିବାରେ ଲୋକଙ୍କର ଅନେକ
 ଉପକାର ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ଏହି
 ସମୟରେ ଉପାହତ ହୋଇ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ସବୁଜିକଟକ ଡେପୁଟି ସମ୍ଭର୍ଷ ଅନୁସାରେ
 ନାଏକ ମହାଶୟ ଉପୋଷ୍ଠି କରୁ ନିମିତ୍ତର
 ମାନେ ଅନେକ କଲେ କ ଯେବେ ଜିଲ୍ଲାବୋ-
 ରଡ଼ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ତେବେ ନିଦାରିମାନେ
 ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷା ଡାକ୍ତରଖାନା ଓ ଚର୍ଚ୍ଚର ନିମି-
 ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦାନ କରିବେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଟ ୩୨୦୯
 ଶରଣୁ ଦେବେ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଲୟର ନାମ ରାଜା
 ଦିନମ୍ବର ମିତ୍ର ଡାକ୍ତରଖାନା ହସ୍ତାନ୍ତର ।
 ବୋରଡ଼ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେବାର ଡାକ୍ତରଖାନା
 ଘର ନିର୍ମାଣ ଓ ତତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରାକ୍ତର ନିୟମ ହୋଇ
 ବଚ ଅନୁବର ମାତ୍ର ତା ୧୦ ରଖିବୁ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ
 ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏହି ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ଦୈନିକ
 ସ୍ତ୍ରୋଣୀ ସଖ୍ୟା ହଇଦରରେ କି ୪୫ ଶ ହୋଇ-
 ଅଛି । ଏଣିକ ଏକ ମାତ୍ର ପ୍ରାୟ କ ୮୦ ଶ
 ଆସୁଅଛନ୍ତି । କଲେକଟର ସାହେବ ଜିଲ୍ଲା ବୋର-
 ଡର ସମ୍ଭପତି ସୁରୁପ ବାବାମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ସଫଳ କରିବା ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରି
 ଅନ୍ୟ ତାହା ପ୍ରକୃଷ୍ଟ କରିବାରୁ ତାହାଙ୍କୁ ବିଶେଷ
 ସାଧ୍ୟବାଦ ଦେଇ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱେ ଜିବା-
 ରଣ ବିଷୟରେ ତାହାଙ୍କର ବିଶେଷ ମନୋ-
 ହୋସ ଓ ସହର ପ୍ରଶଂସା କରି କଳ୍ପତା ଶେଷ
 କଲେ । ତହିଁ ଉତ୍ତରୁ ସମ୍ଭପତି ମହୋଦୟ

ଡାକ୍ତରଖାନାର ସୁନ୍ଦର ଘର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଏଡ଼େ ପ୍ରାଣିକର ହେବାର କହି
 ଅନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସେ ଏହି ଡାକ୍ତରଖାନା
 ବିଧିମତ୍ତ ପିଟିବାର ଘୋଷଣା କରି କହିଲେ ଯେ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଏହିପରି ଡାକ୍ତରଖାନାମାନ
 ପିଟିଲେ ସେ ଦେଖି ବଡ଼ ଅନନ୍ତ ହେବେ ।
 କିନ୍ତୁ ଅନୁକମ୍ପରେ ସେ ଲୋକଙ୍କର ସଂଯୋଗିତ
 ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ବିଷୟ ନାଏକ ମହାଶୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 କରିଥିବାରୁ ତହିଁ ଉତ୍ତରରେ ସାହେବ ମହୋ-
 ଦୟ କହିଲେ କ ଲୋକଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଅବସ୍ଥା
 ଗତ ବ ୩୦ ବର୍ଷରେ ଅର୍ଥାତ୍ ସନ ୧୮୬୭ ସାଲର
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଭୁଲନାରେ ଅନେକ ଉନ୍ନତ ହୋଇ
 ଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅନୁକମ୍ପର ଦାୟ ସମ୍ଭାଳ-
 ବାକୁ ସକଳରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ
 ଅତି ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ
 ହୋଇଅଛି । ପରିଶେଷରେ ସବୁଜିକଟକ ଅତି-
 ସର ମହାଶୟ ଉପସ୍ଥିତ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ
 ସମ୍ଭପତି ଏବଂ ନାଏକ ମହାଶୟଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ
 ଦେଲେ ଏବଂ ସମ୍ଭ ଭଙ୍ଗ ଦେଲା । ଅପ୍ରେମାନେ
 ଅଶ୍ରୁ କରୁ କ ସାଧାରଣ ଡାକ୍ତରଖାନା ନ ଥିବା
 ସ୍ଥାନର ସଙ୍ଗଠିତ୍ୟ ନିମିତ୍ତମାନେ ଏହି ସମ୍ଭର
 ପ୍ରତିଦର ବିବରଣ ପାଠ କରି ଆପଣା ପ୍ରଜାଙ୍କୁ
 ସେବର ସଭାଗାରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାର ସତ୍ତ୍ୱପ୍ରାୟ
 ଅବଲମ୍ବନ କରିବାରୁ ସହବାନ୍ଦ ହେବେ ।

ଲବଣକର

ଦିନ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର କିଛି ଲବଣ
 ରଜସ୍ୱ ସନ ୧୮୯୩୧୭ ସାଲରେ ୪୬୪୭୮-
 ୪୪୧୯ କ୍ରା ଏବଂ ସନ ୧୮୯୬୧୭ ରେ
 ୪୪୭୭୭୭୦୧୯ କ୍ରା ହୋଇଥିଲା । ସୁରୁ-
 ଶେଷବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ୧୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି
 ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତାହା ଅନୁବୃଦ୍ଧି ଓ ବ୍ୟୟ
 ଦ୍ରାସ ଉତ୍ତମ୍ପ୍ରକାରେ ଘଟିଅଛି । ସମସ୍ତ ଦିନପ୍ର-
 ଦେଶରେ କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ସାମାନ୍ୟରେ
 ଲବଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅଇ । ବର୍ଷିତ ବର୍ଷରେ ତାହା-
 ସୁଦ୍ଧା ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧା ଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ
 ଲବଣ ପ୍ରାୟ କଦେଶରୁ ଆସିଥିଲା । କଦେଶୀ
 ଲବଣ୍ୟରେ କଲ୍ଲତା ଲଭିଲପଲ ଲବଣ
 ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ଦାମବର୍ତ୍ତରୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଲୁଣ
 ଆସେ । ବର୍ଷିତବର୍ଷରେ କଲ୍ଲତରୁ ୪୦ ଲକ୍ଷ
 ମହଣ ଏବଂ ଦାମବର୍ତ୍ତରୁ ପ୍ରାୟ ୭ଲକ୍ଷ ମହଣ
 ଅମତ୍ୟାମ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଦୁଇସ୍ଥାନର ଅନ୍ୟ-
 ଦାମ ପୂର୍ବବର୍ଷଠାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧା ପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ପଶା-

ପ୍ରେମିକପତ୍ର

ପତ୍ରପ୍ରେମକଙ୍କ ମତାମତ ଜନନ୍ତେ ଅପ୍ରେ-
ମାନେ ଦାୟୀ ନୋହୁଁ ।

ପବନମାନମୟ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ସମ୍ପା-
ଦକ ନବୋଦୟ ସମ୍ପାଦକ
ମହାଶୟ !

ପୁରୀ ମଂସୁର ସ୍କୁଲ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ରିକା ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ
ବିକଳାଥ ମହାପାତ୍ର ଦାବ୍ୟକର୍ତ୍ତା ମହାଶୟଙ୍କ
ବିଚିତ୍ର ସାବିତ୍ରୀ ପତ୍ରପତ୍ର ନାମକ ନାଟକ ଓ-
ତ୍ରିଏ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛି ।

ଜାକରୁ ଅମୂଳ ଘଠ କର ମୋହର ସୁକରୁବି-
ରେ ପ୍ରିୟ ଭରଣ ଯେ ଏହି ନାଟକରେ
କେତେ ଶୁଭ ଓ ନିଶ୍ଚଳ ଉପମା ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇ
ଅଛି ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସୁଲଭ ଅଛି
ସ୍ୱାଗତ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।

ଏହାଦ୍ୱାରା ଅନୁବନ୍ଧୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣଙ୍କୁ
ଏପରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ଅଗର
ପ୍ରଶଂସନୀୟ; ଏଥିରୁ ଏ ମହାଶୟଙ୍କର ଅଲଭା
ପ୍ରକୃତ ନାବନ୍ଧୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୟା-
ଭାର ପରମେ ମିଳୁଅଛି ଅବଶ୍ୟକ ଜଗତସ୍ତର-
ଜଠାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହି ଯେ ଏହାକୁ
ଦର୍ଶନାଦି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ପୁରୀ-ଜିଲ୍ଲାର ମୋକ୍ତାବି ବାବୁ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଦାସ ମହାଶୟ ପ୍ରଥମେ ପତ୍ରିକା ମହାଶୟଙ୍କୁ ଗ୍ରନ୍ଥ
ରଚନା ବିଷୟରେ ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ କରି ଏବଂ
ପରଲେଖରେ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ସର୍ବ ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକା-
ଶିତ ହେବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସାହାଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ-
ରୂପେ ପ୍ରଦାନ କରି ଦେଖ ହୃଦୟରେ ଓ
ସମ୍ମାନାନ୍ୱୟନୀୟା ପ୍ରଦତ୍ତ କରି ଧନ୍ୟବାଦର
ପାତ୍ର ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

୧୯୧୭ ମସିହା } ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ମିଶ୍ର
ପଦା-ଲେଖକ ସମ୍ପାଦକ }
ସମ୍ପାଦକ

To
THE EDITOR OF THE UTKAL DIPICA,
SIR,

Some time ago a letter appeared in
the Dipica, in which among other
things the writer asked our Sub-
Divisional officer Babu Manmohan
Chakerverty to publish in some local
newspaper an account of the money
received by him for the so-called
Jajpur Show which was held here

about two years ago. Although a
long time has elapsed since the letter
appeared, no account of the Show
money has been published as yet in
any local newspaper. Under the cir-
cumstances, the public, whose pati-
ence the Sub-Divisional officer has
sorely tried, cannot but think that,
for reasons known to him only, he has
either kept no accounts of the money
received and spent by him in the
name of the Show or that he does
not venture to publish them. We
hear from rumour that when the Sub-
Divisional officer went on leave, he
submitted something like an account
to the District Magistrate. We do
not know what the nature of this
account was, but as the District
magistrate does not know the names
of the persons who were asked to
subscribe to the Show Fund, he can
not be expected to correct any omis-
sion or mistake in the account.

In a letter to a subscriber I remem-
ber to have seen that the District
Magistrate and the Commissioner
were named as the persons either
sympathizing with or encouraging the
Show. Cannot our Commissioner, on
behalf of the public, require the Sub-
Divisional officer to publish the
accounts, now that the Sub-Divisional
officer is under orders of transfer and
will soon go away to another District?

Again, we hear that a fund was
raised on the occasion of the last
Jubilee and after the necessary ex-
penditure there was a saving of about
Rs 16 or so. We hope our Commi-
ssioner will be pleased to enquire also
from the Sub-Divisional officer what
has been done with this saving.
31-10-07 An inquirer.

ମୂଲ୍ୟପତ୍ର ।

ମହାଦାତା ସଦ୍ୱ୍ୟାଧ ଦେବ	ଅଳ	୫୯
ବାବୁ ଗୋବିନ୍ଦାଧ ମହାପାତ୍ର	ବ୍ରହ୍ମପୁର	୫୯
.. ବାମନାଧ ପଣ୍ଡା	ବାମନାଧ	୫୯
.. ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମହାପାତ୍ର	ବିନୁସା	୫୯
.. ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସ ପାଠୋଦକ	ମୁଖ୍ୟ	୫୯
.. ଦାସବଦାସ ମହାପାତ୍ର	ଧରାପୁର	୫୯
ଦେବଭୈରବ ସାହୁ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ	କଟକ	୫୯
ବାବୁ ମାଧବଚନ୍ଦ୍ର ଓ ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଣି		୫୯

କୃତଜ୍ଞତା ପଞ୍ଚାମ । ବା । ଉଦ୍ୟୋଗପୁର }
19 । ଭୋଇଦସ }
.. ଦାସବଦାସ }
.. ଦେବଗୁଣାଶ୍ରମ }

ବିଜ୍ଞାପନ ।
AKHOYAPADA JAJPUR
DIVISION.
GOVERNMENT TRANSPORT
SERVICE.

Notice is hereby given that
owing to the lowering of the
Brahmini River, the service be-
tween Jenapur and Bhadrak and
between Malandpur and Jajpur
will be temporarily suspended
from the 15th to the 26th Novem-
ber, both days inclusive. The
steamer will continue to run be-
tween Jobra and Jenapur as usual.
DATED AKHOYAPADA, } J. C. HEWITT,
The 17th October 1897 } Executive Engineer.
Akhoypada Jajpur
Division.

ବିଜ୍ଞାପନ ମାଲ ।
ବିଜ୍ଞାପନରେ ଅମୂଳ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନ
ଦାଖଲ ଅଛି । ଉକ୍ତ ମୂଲ୍ୟରେ ସମ୍ପାଦନା-
ଣକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ମାଲ ଯୋଗାଇବା ଅମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଅମୂଳ ଗୁରୁତର ନାନାପ୍ରକାରୀ ଗୁଣା, ଚିତ୍ରି-
କାରମାନଙ୍କୁ ବିଷୟଗୁଣରେ ବହୁକାଳ ମାଲ
ଯୋଗାଇ ଅସୁଅଛି । ଅମୂଳ ସହର କାର୍ଯ୍ୟକାର
କରିବ - ଦେହ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାଶିତ
ହେବାକୁ ବହୁମାତ୍ର ଅଶକ୍ୟ ନାହିଁ । ଦାମଗ୍ରା,
ଦେବଗୁଣ, ପାଟନା, ଅଠମୁଣ୍ଡିକ, ରାମଗୁଣ,
ସତେଇକେଳା ପ୍ରକୃତ ଗୁଣାମାନଙ୍କୁ ମହାଶୟଙ୍କ
ବାବୁଦ୍ୱାରାମାନଙ୍କ ଲକ୍ଷରେ ଭରୁ କଲେ ଅମୂଳ
କଥା ପ୍ରକୃତ ଗୁଣାମାନଙ୍କୁ ଗଣା ପତ୍ରିକା ଯୋଗାଇବା
ଯେ ବିଷୟ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଅବସ୍ୟକ ହେବ କେଣି ପତ୍ର-
କାରେ ଅବଲମ୍ବେ ବେଳୁପେକର ପାଠକରେ
ପଠାଇ ଦିବା ଯିବ । ମାଲ ମନୋମତ କା ହେଲେ
କା ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ବୋଧ ହେଲେ ଅଧିକ ମାଲ
ଦରଲାଇ ଦିଅ ଯିବ କା ଟଙ୍କା ଯେଉଁ ଦିଅଯିବ
ତାକୁ ମାଲର ମାମୁଲ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
ଅମୂଳ ବିଜ୍ଞାପନ କୋଟିରେ ମୂଲ୍ୟଗୁଣିତ
ପ୍ରକାରମାନଙ୍କୁ ବିଷୟ ସଦାଶେ ସଦାଶେ ପ୍ରମୁତ
ଥାଏ । ସଦା ବିଜ୍ଞାପନକାରକ ଯାଦୁ, ଯୋଡ଼ି
ଭଦର, ଚୈତ୍ୟ, ଦୋଷ, ଦେଶ, ଦେଶାଣ,
ବାପ୍ରା, ସର୍ବୀ ବୋଧାଶ୍ରମ ମାଲ, ଶିବଦେବୀ ଗୋପାଳ

୧୦ ରାଜ ବନ୍ଦୁ ସନ ୧୮୯୭ ମସିହା

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ଧା, ରୁମାଳ, ସାଲ ଏବଂ କାଳପୁର
 ତର ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ପ୍ରଭୃତି ।
 ଛତ୍ରା ସୁନା ରୂପାର କାସନ, ସୁନା,
 ଶିଳିଙ୍ଗ ଲତ୍ତା ହଜାର ହାତୁଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି
 ବସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଭସ୍ମର ବସ୍ତ୍ର
 ଭସ୍ମର ଦେବାଦେଲେ ଗୋନୁମାନଙ୍କ
 ଚତୁର୍ଥୀଶ ଅଗ୍ନିମ ଦେବାକୁ ଦେବ ।
 ସବଣୀ ମାଲ ଜୟ ଜୟକାର ଛୋଟ କର
 ଶିଳିଙ୍ଗ ଅମୃତ ଚର୍ମଗୁଣ୍ଠ ବା ଆମ୍ବେ
 ଲ ଯାଉଛି ।
 କରେ ପହ ପଠାଇ ପଦାର୍ଥ ମଗାଇ-
 ନ ଦେଉଁ ଠିକଣାରେ କ ରୂପାୟରେ
 ଚ ଡାକରେ କ ରେଲରେ) ପଠାଇ-
 ଦୁକ ଲେଖିବା ଅବଶ୍ୟକ । ଉତ୍କଳରେ
 କାରବାର ଥିବାରୁ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ
 ଶିଳ ରଞ୍ଜିତକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଆରେ ପଢ଼ି
 ଲ ଚନ୍ଦ୍ରପାରେ ବାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରିବୁଁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ୟା (ବହୁସ୍ଵରଚରଣ) ରୂପରେ
 ନାମ ଓ ଠିକଣା ହିନ୍ଦ ବା ଇଂରାଜୀରେ
 ଲେଖିବା ଅଥଚ ଭସ୍ମଦେରେ ଅମୃତ
 ଦେବ ।

କ ଶାନ୍ତମାଲ ଲୋକନାଥ
 ଲୁଗାଳି ପାଟକ ବନାରସ ସିଂହ

NOTICE.

3rd Edition with Additions to 1896.
 Crown 8vo, cloth. Rs 1-8.
CHOUKIDARI MANUAL
 BEING
 PART VI, B. C. OF 1870.
 AS AMENDED BY
 S. I. B.C., OF 1871, 1896, & 1892.
 45 Code of Criminal Procedure and
 S. 21 Regulation XX of 1897.
 WITH
 NOTES, RULES, GOVERNMENT
 ORDERS AND INSPECTION NOTES.
 BY G. TOYNBEE Esq.
 Magistrate of Hooghly.
 Third Edition.
HACKER SPINK & Co.
 CALCUTTA.

ସହଜ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ କଟକ
 ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ବହୁମୁଦ୍ରିତ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦। ଦୁଇଅଣା ମାତ୍ର ।

The Wonder of the Century
ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟାପାରୀ

ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ।
 ରେଲଓଏ ରେଗୁଲେଟର
 କଲଗଫା ଅର୍ଦ୍ଧମୂଲ୍ୟ ଟ ୪୫/-
 ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତଗୋ ୨ ଟା
 ପୁରସ୍କାର ଅଛି । ଘଣ୍ଟାଟି ଚାନ୍ଦ
 ବିସ୍ତାନ, ଟାଣ ଖୋଲ, ଛୋଟ
 ଅକୃତ, ମିନାର ଘଣ୍ଟାପତ୍ର ମଜୁର, ଠିକ
 ସମୟ ରଖି ଏକ ଦମରେ ଘ ୪୦ ଖା ଚାଲିବ ।
 କ ୨ ଚର୍ଚ୍ଚି ଗାରେଣ୍ଡି । ପୁରସ୍କାର ବିଦରଣ
 ଏହି କଲଗଫାର ଖରଦଦାଲମାନେ ବିନା
 ମୂଲ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୋ ୨ ଟି ପୁରସ୍କାର
 ପାଇବେ ଯଥା ୧—ସ୍ଵାସ୍ଵାସ୍ଵୀକ ସୁନାର ଜଞ୍ଜିର
 ୨—ବିକଦର୍ଶନସ୍ତ୍ର ପଦକ, ୩—ରେସମି
 ରୁମାଲ ୪—ଏକସାଳ ବୋତାମ ୫—ଗୋଟିଏ
 ବୁଟିମ ଘରକ ଲାଗିଥିବା ଅଙ୍ଗୁଠି ୬—ଖଣ୍ଡିଏ
 ଓକେଷ୍ଟର ଉଦଧନାର ।

ପାକଟ କରବା ଶରମ୍ଭ ଡାକମାସଲ ଏବଂ
 ଲ, ପି, କମିସନ ପୁଅକ ଦେବାକୁ ଦେବ ।
 ଚାନ୍ଦକାଲ ଧାତୁନିର୍ମିତ ଖୋନେର ହର୍ଷି
 କଲଗଫା ଟ ୧୦/-
 ଚାନ୍ଦକାଲ ଶାଢ଼ି ରୂପାର ଦର୍ଷି " ଟ ୧୫/-
 " " ପ୍ରସ୍ତୁତିଶାଳ କଲଗଫା ଟ ୧୫/-
 ରେଲଓଏ ରେଗୁଲେଟର ପିନସ୍ତ୍ରୁଳ " ଟ ୫/-
 ଗ୍ରାହକମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାରେ ପଢ଼ି
 ଲେଖିବେ ।

The East coast Watch Co.
 4 Dwarkanath Tagore's street
 Calcutta.

ଉତ୍କଳକୋଷ୍ଠ ଉତ୍ତର କମ୍ପାନୀ
 ନ ୪ ନୂର ଦ୍ଵାରକାଳାଥ ଠାକୁରଙ୍କ ଗୁମ୍ଫା
 କଲକତା

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ମାଲକର, ଶ୍ଵଶୁଣ୍ଠାଲିକ, ଏସବୁମାନମେଣ୍ଡ
 ଓ ନିମ୍ନ ପ୍ରାକମେଣ୍ଡୁର ଇଂରାଜୀ, ଓଡ଼ିଆ
 ଖଠ୍ୟସ୍ତ୍ରୁତ ଓ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଓ ଅଟଳସ,
 ଓପାଲମେଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଵରୂପ ମୂଲ୍ୟରେ କଟକ
 କଲକତାକାଲ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ରେ ପୁସ୍ତକ ବୋକା

କରେ ବହୁ ଦେଉଅଛି ସୁଲର ଶୁକ୍ର ଓ
 ଶିଖକମାନେ ଅନୁସରେ ପାଲପାଉକେ ।

ବିଚରଣା । ବିଚରଣା । ବିଚରଣା ।

ପଣ୍ଡିତ ସର୍ବସ୍ଵ ।

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଠମଶ୍ରୀକ ମହାଶୟାଙ୍କର
 ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ରେ
 ଯତ୍ନାଳୟରେ ଅମୃତାଗ୍ର ଦେଉଅଛି । ଅଦେବ-
 ନକାରମାନେ ଅପଣା ନାମ ବ୍ୟବସାୟ ଓ
 ଠିକଣା ଶୁଖି ଭରି ଲେଖିବେ ଦେବନ ଯେଉଁ
 ମାନେ ଏ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ି ଦୁଃଖାଗ୍ରକାର ଯୋଗ୍ୟ
 ବିଦେଶର ଦେବେ ସେହିମାନେ ଏକାକାର
 ଅଧିକାରୀ ଅବଏକ ପଣ୍ଡିତ, ବିଶଦଧ୍ୟାଳୟର
 ପଦାଧ୍ୟକ୍ଷାଶ୍ରୀଶ୍ରୀଶ୍ରୀ, ସୁଲ ଶିଖକ, ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ଓ
 ପଞ୍ଜିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନାପତ୍ର ଓ ଟ ୦
 ଡାକମାସଲ ପଠାଇଲେ ଡାକଯୋଗେ ପାଲପା-
 ରୁବେ ଅପରଲେବ ସ୍ଵୟଂ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
 ଯୋଗ୍ୟତାର ପରିଚୟ ଦେଲେ ପାଲଦେ ।
 ପ୍ରକାଶ ଆଉ କ ମହାଶୟାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦେଉ
 ପତ୍ର ପଠାଇବେ ନାହିଁ । ପଠାଇଲେ ସେଠାରୁ
 ପୁସ୍ତକ ପାଲ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସ୍ଵୟ
 ସେକ୍ରେଟରୀ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉତ୍କଳବର୍ଣ୍ଣାୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆରମ୍ଭ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ମୁଦ୍ରିତ ପ୍ରକାଶିତ । ମୁଦ୍ରାକର
 ବଦସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ଆରମ୍ଭରେ ଯେଉଁ ସବୁ ପତ୍ର-
 ବର୍ତ୍ତନ ଦିଅନ୍ତୁ, ତାହା ସବି ବେଶିତ ହୋଇଅଛି ।
 ସୁଲ ବିଶେଷରେ ଟାକା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ଏବଂ
 ଦୈନିକକାର କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆରମ୍ଭ କାରମ୍ଭାର ଖୋ-
 ଡକା କଷ୍ଟ ପରିହାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅପ-
 ଗ୍ରାହ ଯୋଗ୍ୟର ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଳା, ପ୍ରଥମେ ସମନ କ
 ଉତ୍ତରଣ ଦାନ୍ତାର, ହାଜର ଜାମିନ ନିଆଯାଇ
 ପାରିବ କ ନାହିଁ ଓ ଦେଉଁ ଅପାରକରେ
 ମୋକଦ୍ଦମାର ଉତ୍ତର ଦେବ, ତାହା ସବୁ ଅପଗ୍ର-
 ଧର ଦପାର ନିମ୍ନଲିଖରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରାଯାଇ
 ଅଛି । ଏହି ଆରମ୍ଭର ଶେଷ ଭାଗରେ ଦେହା-
 ଘାତ ବସ୍ତ୍ରକ ଆରମ୍ଭ ଓ ମାତ୍ରସ୍ତ୍ର ବସ୍ତ୍ରକ
 ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରକାଶଣକୁ ଟ ୧୫ କା
 କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଯତ୍ନାଳୟ ଦର୍ଶା-
 ବକାରରେ ବହୁ ଦେଉଅଛି ।

ଜାତିକାଳିକାର ।
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷପତ୍ର ।
 ସହ ପତ୍ର ଜ୍ୟୋତିଷ ପ୍ରକ୍ରିତକର ଗଣେଶ
 ଚ ବସ୍ତ୍ରକ ମୂଲ୍ୟ ୧୦ ଓ ପଦ୍ୟାଳୟକ

ଦେହାନ୍ତ ପଞ୍ଚଦଶିକା ।

ସମସ୍ତ

ହିରଣ୍ୟ ପ୍ରଦାନର ଯୁକ୍ତି ମୂଲ୍ୟ ୩୯ ୫ ୦/୨
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ସହାୟତାରେ ବନ୍ଧୁ
ବେଦୁଅଛନ୍ତି ।

(ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପଞ୍ଚକ୍ଷେପ)

ପାଦର ଅବ୍ୟଥ ମହୋଷଧି ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଡିବା ୫୦ ୧୮ ଉତ୍କଳା ମାତ୍ର ।
ସର୍ବପ୍ରକାର ବସୁ ଶ୍ୱେତ ଅଶ୍ୱେନୀ କରକା
ପତ୍ରରେ ଏହାର ଅପାଧାରଣ ଗୁଣ ଅଛି ।
ଯାତୁଶ୍ୱେନର ଏମନ୍ତ ଅଗୁ ପଲକାୟତ, ଅଥଚ
କୁଳା ସନ୍ଧିଶୀ ଗୁଣ ଔଷଧ ଅର୍ଥୁ ବୃଦ୍ଧାୟ ଦେବା
ଯାଏ ନାହିଁ । ଯେତେ ବଠିକ, ସେତେ ପାର୍ଶ୍ୱ-
କାଳର ଯେପରି ଶ୍ୱେନ ହେଉ ନା କାହିଁକି,
ତୁଳନାଅଥ ଲଗାଇଲେ ଶ୍ୱେନ ଭଲ ହୋଇ
ଯିବ । ପରେ ଭଲ ହେଲେ ସେ ଗ୍ରୀକରେ
ଅର୍ଥୁ କେବେ ଦେବ ନାହିଁ । ଏହି ଔଷଧ
ବ୍ୟବହାର କରି ସହସ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଅଶ୍ୱେନୀ ଲଭି-
କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନେକ ଚିକିତ୍ସା ଗଣ୍ୟମାତ୍ୟ-
ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାର ଶ୍ୱେନ ଅଶ୍ୱେନୀକାୟତା ଗୁଣର
ପ୍ରସଂସା କରି ପଞ୍ଚ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ସମ୍ପ୍ରତି ଯେଉଁ-
ମାନେ ଏହାର ଗୁଣ ବନ୍ଧୁକ୍ଷେପରେ ଅବଗତ
ହୋଇ ପତ୍ର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର
କେତେକ ଜଣର ପତ୍ରର ମର୍ମ ସଞ୍ଚ କମ୍ପରେ
ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।

ମହାଶୟ,

ଅପାମୃତ ଚକଟରୁ ଯାତୁ ଶ୍ୱେନର ଅବ୍ୟଥ
ମହୋଷଧି ଅନେକ ଗୁଣି ଡିବା ଅଗାଧ ଅନେକ
ଲୋକକୁ ଅଶ୍ୱେନୀ କରିଅଛି । * ୧୫୧୭
ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଦାୟତ୍ୱରେ କର ।

କିମ୍ପାକାଂକା । କଳା ପୋଷ ଅଃ ସୁଶ୍ରୀ

ମହାଶୟ,

ଅପଗନ୍ଧ ଯାତୁ ଔଷଧଦ୍ୱାରା ଅନେକ
ଅଶ୍ୱେନୀ ଲଭ କରିଅଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳର ଶିବ-
ଟରେ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ, ଅପଗନ୍ଧ ଅମୃତଦିପ୍ତ-
ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥୁ ଉଚ୍ଚ ବେନାରର ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରନ୍ତୁ । * ଲଭ ୧୫୧୭

ଶ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତିକ ମହାପାତ୍ର

ମୁଁ ନରେନ୍ଦ୍ରପୁର ସେଟଲମେଣ୍ଟ ଅଫିସ
କେନ୍ଦ୍ରାପୋଡ଼ା ପୋଷ କଟକ

ମହାଶୟ,

ତୁମ ଦୟାରେ ୮ ଗୋଟି ଡିବା ଅଗାଧ
କି ୧୫ ଶ ବସୁ ଶ୍ୱେନୀ ବ୍ୟବହାର କରି ଭଲ
ହୋଇ ମୁକ୍ତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ-
ଅଛନ୍ତି । ଅକିଳମେ, ଅର୍ଥୁ ଔଷଧ ପଠାଇବେ । *
୨୩୩୧୭ ଶ୍ରୀ ସୁମତରୁ ପାରିଗ୍ରାହୀ ।

ଉତ୍କଳଶ୍ୱେନ ଦେହାନ୍ତୀ ମୂଲ୍ୟ ଦୋଃ ମାତ୍ର
ପିପିଲି ପୋଷ ଅଃ ସୁଶ୍ରୀ

ମହାଶୟ,

ଅପଗନ୍ଧ ଯାତୁ ଔଷଧ ଏକଡିବା ପାଇ
ହଠାତୁ ବସୁ ଶ୍ୱେନରୁ ମୁକ୍ତି ହୋଇଅଛି । *
୨୩୩୧୭ ଶ୍ରୀ ରଜା ଦୟାନିଧି ପାତ୍ର

ଗଣାମ—ଦୁପସର

ମହାଶୟ,

ମୋର ୧୯ ବର୍ଷ ଅବଧିକୁ ବଠିକ ଯାତୁ
ଅପଗନ୍ଧ ଔଷଧ ଯୋଗେ ଏକାଦେଲକେ
ଭଲ ହୋଇ ଯାଇଅଛି । ପୁଁ ଅନେକ ଔଷଧ
ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲି କିନ୍ତୁ ଏମନ୍ତ ଉଚ୍ଚୁ ଏବଂ
କୁଳା ସନ୍ଧିଶୀ ବଦାନ ଔଷଧ ଦ୍ୱାରା ମୁଁ ନିଶି
ନ ଥିଲି । * ଲଭ । ୩୩୧୭

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଦଲେଇ

କୃତ୍ୟ—ଶୋରଧା ।

ଅଗ୍ରାବ୍ୟକ ବନ୍ଧୁକ୍ଷେପ,

ଉତ୍କଳ ଯାତୁଶ୍ୱେନ ଅନେକ ବନ୍ଦୁ ଅକମଣ
କରିଥିଲ ନାନା ଉପାୟ କରି ଅଶ୍ୱେନୀ ହୋଇ
ଯାଉ ନ ଥିଲୁ—ତୁମ୍ଭର ଔଷଧ ମୋକର
ଯାତୁରେ ମତ୍ତ ଶକ୍ତି ପର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଉତ୍ସାହ ନକଟରେ ତୁମ୍ଭର କୃଷଳ କାମନା
କରୁଅଛି । ଅର୍ଥୁ ଗୋଟିଏ କଥା ଯେଉଁମାନେ
ଏହି ବ୍ୟାଧିରେ ପୀଡ଼ିତ ମୋର କଥାସ ଏହି
ଔଷଧ ସେଥିର ଏକମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ଔଷଧ
ଅଟେ । ଲଭ । ୩୩୧୭

କିମ୍ପାକାଂକା ଶ୍ରୀ ଦେବନାଥ ପଣ୍ଡା
ବାଲେଶ୍ୱର ।

ଏକା ଶକ୍ତି ଅତୁର ଅନେକ ପତ୍ର ଲଭୁଅଛି ।
ସ୍ୱକର୍ମାର୍ଥୀମାନେ ହସ୍ତରୂପେ ସ୍ୱ ସ୍ୱ କାମ, ଧାମ,
ଜାବଦର, ଭଲ ଏବଂ ତାହାର କେତେ ଡିବା
ଅବସ୍ୟକ ତାହା ଲେଖିବାମାତ୍ର ଔଷଧ ଓ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ପତ୍ର ପଠାଯିବ ।

ଶ୍ରୀ ସୁମତାରୁ ଦେବ ।

କେନ୍ଦ୍ରାପୋଡ଼ା ପୋଷ କଟକ

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମୂଲ୍ୟ ୫ ୦ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାମଣିଚନ୍ଦ୍ରଶା ଓ ସାରସିଦ
ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ମୂଲ୍ୟ ୫ ୦ ।
ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ପାଶାଣୀତା ଓ ଦ୍ରୌପଦୀ
ବନ୍ଧୁଦରଣ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୦ ।
ଶ୍ୟାମବେଦ ବା ଦୁର୍ଲଭତ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ୫ ୦ ।
ରସଲକ୍ଷ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ୨ ୯ ୫
ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖାମାନକା ପୁଅମଗ୍ନ ୫ ୦ ।
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକ ବିକାଳକେ
ବନ୍ଧୁ ବେଦୁଅଛନ୍ତି । ୩୩

ସୁଦୀର୍ଘଜୀବନ ବୈଦ୍ୟ ।

କମ୍ପାନୀର ସୁଦୀର୍ଘଜୀବନ ବୈଦ୍ୟ
ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ପୁସ୍ତକ ବିକାଳକେ
ବନ୍ଧୁ ବେଦୁଅଛନ୍ତି ମୋହନଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀବତ୍ସମାନେ କମ୍ପାନୀ
ହକୀ ପଠାଇବେ । ଉ, ଯେ ଏ ବ୍ୟାଧିରେ ପୀଡ଼ିତ
ଯିବ ନାହିଁ । ଯାହା କମ୍ପାନୀ ୫ ୦ ୦ ଅଧିକ
ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।

ସୁଦୀର୍ଘଜୀବନ ବୈଦ୍ୟ	୨ ୦ ୦
ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ	୫ ୦ ୦
ବୋଲ୍‌ସର	୫ ୦ ୦
ଲ୍ୟାଭେଶ୍ୱର ଓ ସ୍ୱାଧିକାର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
ଏକମ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦
କମ୍ପାନୀର ବୈଦ୍ୟ	୫ ୦ ୦

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟର ବିଜ୍ଞାପନ ଉପାଦାନର ଶର୍ତ୍ତା
କଲମିଶ୍ୱର ଗୁଣେ ଅର୍ଥ୍ୟ ହୋଇଅଛି, ଯଥା—
ପୁସ୍ତା ପର କଳ ଶ୍ରେ
ଧାରା ପ୍ରଦେ
ଅଧିକାର
ପତ୍ର ଏକ ବସୁକ୍ତ ୫ ୦ ୦
ମତ୍ର ଦୌର୍ଲଭତ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
କମ୍ପାନୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
ଅଧିକ ବେଦା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
ଅଧିକ ବେଦା ସଦାସେ ବୁଦ୍ଧି କଳୋକସ
ଗୋଲିଅଧିକ
ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
କାକୁ ବେଦ ।
ଏହି ସମସ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶକ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରସ୍ତୁତ
କମ୍ପାନୀର ପ୍ରସ୍ତୁତ ୫ ୦ ୦ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକପତ୍ରିକା ।

ଖ୍ରୀ ୨୦ ପଦ ମାତ୍ର ନବମ୍ବର ପର୍ ୧୯୧୭ ମସିହା । ମା ୧୨ ୨ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୧୭ ମସିହା ।

ଅଗ୍ରମ ୫୦
ପ୍ରଥମେ ୫୨

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ସନ ୧୯୧୮୧୧ ମସିହା
ଏବଂ

ଉତ୍କଳ ସନ ୧୯୦୩୧୯୦୭ ସାଲର

ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ର ବିକାଶମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭାଗ ଶାଖା ହୋଇ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି ।

- ପଦମାତ୍ର ୫୦ । ଡାକମାଧୁର ୫୦ ।
- ପ୍ରଥମାଂଶ ୫୦ । ୧୨ ୫୦ । ୧୭
- ମୋଟାସଲର ବିକେତାମାନଙ୍କୁ ଅଧିକପରିମାଣରେ ଦେବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଅଛି ।
- ପଦମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରି ଦେଉଅଛି ଯେ ମନେ ଅନ୍ୟ ସହାୟତାରେ ଅତ୍ୟଧିକପ୍ରମାଣରେ ନ ବୁଲି ପରିପରିଚିତକାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତେ ।

୧୯୧୭ } ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସମ୍ପାଦକ

ଉତ୍କଳର ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ମତ ରହିବାର ପାଇଁ ଡାକ୍ତର କଲକତାରୁ ଶୁଣାମାନ କଲେ । ଡାକ୍ତର ବାବୁ ଶାନ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଅବଦାନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିଦର୍ଶନ କମଳେ ଶୀଘ୍ର ଡାକ୍ତର ପଥରେ ଗମନ କରନ୍ତେ । ଡାକ୍ତର ଉତ୍କଳରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ଅଧିକାରୀ

ବେଶକ ହେବ । ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ମାନ୍ୟତା ସମ୍ପର୍କରେ କାହାଦୂର ଅଗାମୀ ମାତ୍ରରେ ବିଚାରକୁ ଯେରି ଅଟେ ।

ଅମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଗଜନାଥ ପ୍ରଭୃତି ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଡାକ୍ତର ମନରେ ଏକାନ୍ତ ମସ୍ତକେ କାହାରି ପ୍ରଥମେ ଭେଦାଳ ସେଠାରୁ ଅନୁଗ୍ରହ, ଦୟା ପତ୍ନୀ, କୌତୁ, କଳମାଳ, ନରସିଂହପୁର, ଭଗିରଥୀ ପରିଦର୍ଶନ କରି ଏ ନଗରକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ତା ୨୦ ରୁଖରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ କରନ୍ତେ ।

ଉତ୍କଳ ବିକାଶୀ ବାବୁ ସମନାଥ ସିଂହ ଉତ୍କଳ ନଗରକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ଯାନାୟ ଜଳ ଯୋଗାଇବାର ବ୍ୟୟର ସାହାଯ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ୫ ୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ମାନ୍ୟତା ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଉତ୍କଳରେ ଅଧିକାନ୍ତ ହୋଇ ସମନାଥ ବାବୁଙ୍କୁ ଅଧିକାନ୍ତ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ଏକପ୍ରକାର ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଅଛି ଯେ ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନାଲ ବାହାଦୁର ଅଗାମୀ ତା ୨୫ ରୁଖରେ ସମନାଥରୁ ଯାତ୍ରା କରି ତା ୨୭ ରୁଖରେ ଏକାନ୍ତବାଦରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନମାନ ହେବେ ଏବଂ ସେଠାରେ ୫ ୨୫ ନ ଅବସ୍ଥିତ କରି ବାରଜଳକୁ ଯାତ୍ରା କରନ୍ତେ । ସେଠା ଫେରନ୍ତା କଲକତାରେ ଅଗାମୀ ଦସମ୍ବର ମାସ ତା ୧୧ ରୁଖରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତେ ।

ସମ୍ପାଦକ ମାନଙ୍କରେ ପାଠ କଲୁ ଉତ୍କଳ ସମ୍ପର୍କରେ ମିତ୍ରତାପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ପାନମାନେ ସେ ନଗରର ପାଠଶାଳାମାନ ପରିଷଦ ଭଣ୍ଡିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ତୁଟି କରିବାରୁ ମିତ୍ରତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଗ୍ରହ ଏ ଅଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ପାଠକ ଅନୁଗ୍ରହ ୩୧୭ ଟଙ୍କା ଅନୁଗ୍ରହେ ସେମାନଙ୍କ ନାମରେ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅଭିଯୋଗ ହୁଅନ୍ତୁ ସେହି ସବୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନର ଉତ୍କଳକୁ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱର କର ଅସାମାନ୍ୟଙ୍କ ଉପରେ ୫ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରେ ଅଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ମିତ୍ରତାପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ପାନମାନେ ଏହି କରମାନା ନିଜ ଦାବରୁ ଦେବେ ଏବଂ ତାହା ଦେଲେ ଉଚିତ ଶିକ୍ଷା ଦେବ ।

ସନ ୧୯୧୭ ସାଲର ସିଭଲ ସରକାରୀ ପଦାଧିକାରୀରେ ଉତ୍କଳୀ ହୋଇଥିବା କିମ୍ପାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୫୨ ଶ୍ରୀ ଶେଷ ପଦାଧିକାରୀ ହୋଇ ଉତ୍କଳରୁ ଉତ୍କଳର କାନା ପ୍ରଦେଶ କମଳେ ନିପୁଣ ହୋଇ ଅଗ୍ରଥଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶେଷ ପଦାଧିକାରୀରେ ଯେ ଯେତେ ଅଧିକ ରଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ତାହାଗୁଣା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ସଦାପେକ୍ଷା ଉଚ୍ଚ ଅଧିକ ୨୦୦୫ ଏବଂ ସର୍ବ କମ୍ ଅଧିକ ୮୫୭ ଅଟେ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଧିକ କାମଲ ସାହେବ ପାଇଅଛନ୍ତି । ତାହାକ ତଳେ ଅତୁଲ ତନୁ ଗୁଣ୍ଡମା ୧୯୩୩ ଏବଂ ଅତୁ କୁଲକଣ ଶ୍ରୀରତନାସୀ ଅର୍ଦ୍ଧସରକାରୀ ଶୋଷୁରକାମା ଏବଂ ସତ୍ୟନୁ ତନୁ ମଣି ତ ମାଆକମେ ୧୯୧୩ ଏବଂ ୧୯୨୭ ପାଇଅଛନ୍ତି । କ ୩ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରତନାସୀ

ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଏବଂ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ଅଳ୍ପ ରଖି-
ବା ବଡ଼ ଅନନ୍ଦର ଶିଷ୍ୟ ଅଟେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣର ଏକ ସମ୍ପାଦ ପତ୍ର ପ୍ରକାଶ କରି
ଅଛନ୍ତି ଯାହା କେତେକ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ
୫ ୨ ଶ୍ରୀ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମ୍ପାଦପତ୍ର ବନ୍ଦ ହୋଇଅଛି
ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦ ପତ୍ର ପ୍ରକାଶ
ହେଉଁ ଶର ଦୁଷ୍ଟ ପଞ୍ଚଅକ୍ଷରୀ ତାହା ଚାହିଁବା କାରଣ
ଅଟେ । ରହବର ହିନ୍ଦ ନାମରେ ବ ୨୦ ଚିତ୍ତ
ଲହୋରରେ ପ୍ରକାଶ ହେଉଥିବା ଶ୍ରୀ ଏ
ସମ୍ପାଦପତ୍ରର ସମ୍ପାଦକଙ୍କୁ ସେଠା ଡ୍ରେସ୍ଟି କମି-
ଶନର ତାହାଙ୍କ ପ୍ରକାଶିତ କେତେକ ଶିଷ୍ୟର
ଜବାବଦତ୍ତ ନିମନ୍ତେ କୋଠିକୁ ଲେବ କରୁକାରୁ
ସମ୍ପାଦକ ଏହା କହି ଜାଣଇ ବନ୍ଦ କଲେ କି
“ଏଣିକି ପତ୍ରିକା ଚଳାଇବା ନିଶ୍ଚୟ ନୁହେଁ ଏବଂ
ଅମୂଳ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ନିବାସର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଥିବାରୁ
ତାହା ଅବଲମ୍ବନ କରି ପତ୍ରିକା ବନ୍ଦ କରୁଁ
ସୁତରାଂ ଡ୍ରେସ୍ଟି କମିଶନଙ୍କ କୋଠିରେ ଉ-
ପସ୍ଥିତ ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବନ ନାହିଁ” ଡ୍ରେସ୍ଟି କମି-
ଶନର ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ କି ନାହିଁ ସେ
ଶିଷ୍ୟ ଲେଖା ନାହିଁ ।

ଗତ ମାସ ତା ୩୦ ଶିଖରେ ଏଲ୍‌ହାବାବ-
ଠାରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଦ୍ରାସମ୍ପାଦକ ଅଲ୍‌ଲ
ଘଣ୍ଟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଘେନି ଗୋଟିଏ ସମ୍ମତ ହୋଇଥିଲେ
ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବଡ଼ ପାତ୍ର ସାହେବ ସମ୍ମତ
ଅସଳ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସମ୍ମତ ମହାଶୟ
କଟକ ନିବାସୀ ମାଳ୍ୟବର ମଧୁ ସୁଦନ ଦାସଙ୍କୁ
ସମ୍ମତରେ ପରିଚିତ କରାଇ କହିଲେ କି ସେ
କଲକତ୍ତରେ ଥିବା କାଳରେ ସର ଖୁଲାଇବଟିରନ-
ରକ ସଙ୍ଗେ ଏ ଶିଷ୍ୟରେ ପରାମର୍ଶ କରିଥିଲେ
ଏବଂ ଏହା ଉତ୍କଳରୁ ଥିଏ ଅଲ୍‌ଲେକନା କରି
ଅଛନ୍ତି । ତାହାଙ୍କଠାରୁ ସରମାନେ ସମସ୍ତ ଶିଷ୍ୟ
ଅବଦତ୍ତ ହେବେ । ତହିଁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦାସ ମହାଶୟ
ଅଧ୍ୟାପକପଦ ଉପରେ ଏକ ବକୃତା କରି ସମ୍ମତ
ପ୍ରକାଶ କଲେ କି ଉତ୍କଳୀୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଦ୍ରାସମାନଙ୍କର
ବିବାହ, ଦାୟାଧିକାର ଉତ୍କଳର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଘଣ୍ଟିକ
ଅଲ୍‌ଲମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷ-
ଜନକ ଅଟେ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଶିକ୍ଷାରେ ଘଟଣା
ହେବା ବ୍ୟବହାର ଅସଫଳ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।
ଅଲ୍‌ଲ ଘଣ୍ଟିକ କେତେକ ଦୋଷ ପିତ୍ତରୀ ଏବଂ
ଦ୍ରାଘି ବିବାହର ବ୍ୟାଧାନକ ଥିବାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ
କଲେ । ଉତ୍କଳର ନାନାସ୍ଥାନରେ ଏହିପରି ସମ୍ମତ

ହୋଇ ମତ ସ୍ଥିର ହେଲା ଉତ୍କଳରୁ ଅଲ୍‌ଲ ସ-
ଶୋଧନ ନିମନ୍ତେ ଉତ୍କଳୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ଅବେଦନ ପତ୍ର ପଠା ଯିବ ।

ଗତ ଶକାବଦ ସକାଳ ଘ ୧ ୩୫ ବେଳେ
ମାଳ୍ୟବର ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଦ୍ରାସମ୍ପାଦନ ଦାସ କଲକତ୍ତା ଫେ-
ରା କଲକତାରୁ ନାଲକାଟେ ଯୋଗ୍ୟ ଘାଟି-
ଠାରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ । ତାହାଙ୍କୁ ସମ୍ପାଦକ ସହିତ
ପାହୋଟି ଅଣିବା ଦାରଣ ନଗରବାସୀ ଅଲ୍‌ଲ
ଦେଶୀୟ ଉତ୍କଳର ସମସ୍ତେ ହୋଇଥିଲେ ଯେ
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜମିଦାର ମହାନ ଉତ୍କଳ
ଶିକ୍ଷାକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଲ୍‌ଲର ସରକାରୀ କର୍ମ-
ଗୁଣ ପ୍ରଭୃତି ନାନା ସମ୍ପାଦକ ଲେବ ଥିଲେ ।
ମଧୁବାବୁ ଜାହାଜରୁ ଓଲ୍‌ଲ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ
କେତେକ ମିତ୍ରାଳାପ କରି କଲକତ୍ତାରେ
କହିଲେ କି ଏକେ ସମ୍ମାନର ଉଚ୍ଚନ ସେ ନୁହ-
ନ୍ତି । ତହିଁ ଉତ୍କଳରେ ସେମାନେ କହିଲେ କି
ସେ ତହିଁରୁ ଅଧିକ ସମ୍ମାନର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।
ଏହିପରି କଥୋପ କଥନ ଉତ୍କଳରୁ ସମସ୍ତେ ଅ-
ପମା ୨ ଘରକୁ ଖୁଲିଗଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ଦାସ
ମହାଶୟ ଓଲ୍‌ଲ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ କଲକତ୍ତା
ସ୍ଥାନ ସେଠାର ସରମଣ୍ଡଳରେ ସମ୍ପାଦକ ହୋଇ
ସେମାନୁ ଓଲ୍‌ଲର ମୁଖୋକ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ତହିଁ-
ପାଇଁ ସେ ଓଲ୍‌ଲକାର୍ଯ୍ୟକର ବିଶେଷ ସମ୍ପାଦକ ଏବଂ
ସ୍ନେହର ପାତ୍ର ଏହା ବୋଲିବା କାହୁଲ୍ୟ । ଯେ
କଲକତ୍ତାରେ ସେ କଲକତ୍ତା ଦୁଷ୍ଟ ଦେଖି ଥାମ୍ବେ
ମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତ ହେଲୁ ଏବଂ ଉତ୍କଳ-
ଠାରେ ପ୍ରାୟନା କରୁଅଛୁ ଯେ ସେ ଦାର୍ଯ୍ୟାଣ
ହୋଇ ଓଲ୍‌ଲ ସେକାରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥାଉନ୍ତି ।

ସାମାନ୍ତ ଅଭିଯାନରେ ଅପରିହମାନେ ସୁକ-
ରେ ସମସ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ
ପ୍ରଧାନସ୍ଥାନ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରଦେଶରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣସେନା
ବର୍ତ୍ତମାନ ବଞ୍ଚଇ କରି ବସିଅଛନ୍ତି । ଅପରିହ-
ମାନେ ଗୁଡ଼ସାମନ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରେ କୁଟୁମ୍ବ
ଘେନି ପଦ-କଲକତ୍ତାରେ କୁଟୁଅଛନ୍ତି । ଗର୍ବ-
ପ୍ରଦେଶ ଅତି ସୁନ୍ଦର ମତ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ । ତହିଁ-
ଠାରେ ଦୁର୍ଗମବଦ୍ଧ ହେବେ । କେବଳ
ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ-ତୋଷ ଏବଂ ସୁଶିକ୍ଷିତ କଲକତ୍ତା
ଏବଂ ଦେଶୀୟ ସେକାର ଅବଦନ ସାହସରେ ସେ
ଶୁକ ଅଧିକାର ହେଲା । ଅପରିହମାନେ ତାହା
ପୁଣ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ ବୋଲି କେତେକ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ
ଦୁର୍ଦ୍ଦାୟ କହିପଠାଇଥିଲେ କି “ସଦ୍‌ ଭୋପ

ଏବଂ ଅଧ୍ୟାପକ ସେନା ପ୍ରକାରେ କେବଳ ପଦାଳକ
ସେନା ସେନା ନ୍ୟାୟ ସୁକରେ ଅପରିହମାନେ ହେବ
କେବେ ଅପରିହମାନେ କେମନ୍ତ ଯୋଦ୍ଧା ତାହା
ଦେଖିବ” । ମାତ୍ର ଏକା ଭୋପର ବଳରେ ଗର୍ବ
ଦଶକ ହେଲା । ପଲକଟ ଅପରିହମାନେ ସୁକ-
ରେ ସମସ୍ତ ହୋଇ ଏଣିକି ଲକ୍ଷ୍ମଣସେନା
ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ
ପାହାଡ଼ରେ କୁଟୁମ୍ବ ଲକ୍ଷ୍ମଣସେନା
ବାସୀ ଦେଖିବାମାନେ ଅବମଣ କରୁ
ତହିଁରେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ହତ
ହେଉଅଛନ୍ତି । ଏକକଳ ସୈନ୍ୟ ରସ୍ୟ
କାଳରେ ବାହାରିଥିଲେ । ଅପରିହମାନେ
କଲକତ୍ତା ଦୁଷ୍ଟରେ ହଠାତ୍ ଜଣାଇଲୁ ବାହାରି
ଜି ୫ ଶ୍ରୀ ଦୁଷ୍ଟ ଏବଂ ଏକଜଣର ହସ୍ତ ହେବନ
କଲେ । ଅତ୍ତ ଏବଂ କଲକତ୍ତାରେ ପଦାଳକ
କଲକତ୍ତା ଏକଜଣ ସୁବେଦାର ଓ ଜି ୩୫ ଶ
ସିପହୀ ସହର ଗତ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବାହାରି
ଥିଲେ । ଏବଂ କଲ ଅପରିହ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି
ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରାଣ ନେଲେ । ଏହି ଦାସ ପ୍ରାୟ
ନବ୍ୟ ଲାଗିଅଛି । ଏବଂ ଏଥିରେ କେତେକ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୈନ୍ୟ କର୍ମଗୁଣ ଓ ସୈନ୍ୟ ମତ୍ତା ପତ୍ତ
ଅଛନ୍ତି ।

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ନାବାଲକ ଜମିଦାରମାନଙ୍କର
ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଉତ୍କଳରୁ ଯେ ଶିକ୍ଷା
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରାଣିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ବାବୁ ଉପଗଞ୍ଜା
କରଣ ଶିକ୍ଷଣ ସେଠାରେ ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଦାସ
କରଣ ନାବାଲକମାନଙ୍କର ମହାପତ୍ର ଓ ଶିକ୍ଷା
ପଦରେ ମହିତ ୫୨୦୦୯ କାବେତକରେ ବର୍ଣ୍ଣ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଠାରେ
ଶିକ୍ଷଣ ନାବାଲକ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଦାସ
କରି ଶିକ୍ଷକ ଓ ଦାସିନୀଙ୍କର ଦେଖନ ଦଧନ୍ତି ।
ଉପଗଞ୍ଜା ବାବୁଙ୍କ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେବାର ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ପତ୍ରିକା କାହିଁ ଏବଂ ଉତ୍କଳରୁ ଥିଏ ଅପରିହ
କର୍ମ ନ୍ୟାୟ କଲକତ୍ତା ଉତ୍କଳରୁ ହାତମ ।
ପଦେକମାନେ ସାକାର କରିଅଛନ୍ତି ଏଥିମଧ୍ୟ-
ରେ କି କାରଣରୁ ଜଣା ନାହିଁ ନାବାଲକମାନଙ୍କ
ର କର୍ତ୍ତୃପତ୍ର ସରକାର ଦାବୁଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଏପ
ସେମସ ନାମରେ ଜଣେ ବିଲ୍‌ଲ ସାହେବଙ୍କ
ମାହିତ ୫୨୦୦୯ କାବେତକ ଓ ଶିକ୍ଷା ଉତ୍କଳରେ
ଘର ଏବଂ ଗାଡ଼ ସେ.ଗାଲକାର ବନୋବସ୍ତୁରେ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କରିବାରୁ ତହିଁ କରୁକଲେ ନାବାଲକ
ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ମାନ୍ୟତାରେ ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ

ଅବେଦନ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଥିବ ।
 ଅବେଦନ ପ୍ରମାଣକାର ସଂକ୍ଷେପ ମର୍ମ ଏହି କ
 ନାବାଲମ୍ବନକାର ମାତ୍ରଗୁଣା ଓଡ଼ିଆ ଚ ଯାହା
 ଯେ । ଭବିଷ୍ୟତ ଭାବନା ସଦୃଶ ପ୍ରଥମେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଅଟେ ଏବଂ ପଦ୍ୟପି କ ସେମାନେ ଇଂରାଜ ପରି-
 ବାଳୁ ଆରମ୍ଭ କରିଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆରେ
 ବୁଝାଇ ନଦେଲେ ଫଳି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏଥକୁ
 ସେମସାହେବ ଅର୍ଥା ଓଡ଼ିଆ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ
 ଏବଂ ସେ ଇଂରାଜୀ ଓ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଥିବାରୁ ନାବା-
 ଲମ୍ବନକାର ସହଜ ରହିବା କମ୍ପା ସେମାନଙ୍କର
 ଶ୍ରେଣୀକାର ବିଷୟ ଦେଖିବାକୁ ସମ୍ଭବ ନୁହନ୍ତି ।
 ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମହାପିତା କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ତଳାଇ ନ ଯାଉନ୍ତି
 ସଂସାଧିତ ନାବାଲମ୍ବନକାର ଅସ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ହେତୁ
 ସେମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟକତା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟ କ୍ରମରେ
 କିମ୍ପା ହେବା ସ୍ତୁଲେ ସାହେବ ଶେଷକ
 ହେତୁକାର ଯୋଗାଇବା ଅଧିକ କଷ୍ଟକର
 ହେବ ଏ ସବୁ ଅପତ୍ତି ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ
 ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ନାହିଁ । ଇଂରାଜୀୟ ଶିକ୍ଷକ
 ଦ୍ୱାରା ନାବାଲମ୍ବନକାର ଯେତେ ଉପକାର
 ହୁଏ ତାହା ଆମ୍ଭେମାନେ ଏଠାରେ ଚିହ୍ନିଅଛୁ
 ଏବଂ ଏଠା ଦ୍ୱାଦଶମାନେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅନୁଭବ
 କରୁ ସେଥିର ପ୍ରମାଣ ଦେବା କଷ୍ଟରେ ସାଧ-
 ଯାଏ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ କାରଣ
 ତତ୍ତ୍ୱ ବିଦ୍ୟା ଓ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ
 ନାବାଲମ୍ବନକାର ଶିକ୍ଷକ ଓ ମହାପିତା ହେ-
 ବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଯୋଗ୍ୟ ଏ ବିଷୟରେ ସମ୍ମତ
 ନାହିଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଏକାନ୍ତ ଅଣା କରୁଁ କି
 ମାତ୍ରାଜ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅବେଦନ କାରକର
 ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରଦତ୍ତ କରି ସେମାନଙ୍କୁ
 ସମର୍ଥନ କରୁ ଓ ସହଜରୁ ରକ୍ଷା କରିବେ

ବିକଳତାର ଏବଂ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦକତା ।

ବିକଳତାର ସମ୍ପାଦକତା ସମ୍ପର୍କ ବର୍ଣ୍ଣାସୁ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମତମାନ ତା ୧୭ ରଖିଲେ
 ଅବଶ୍ୟକ ହେବ ଲେଖ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ପଦ
 ଲେଖି ତହିଁରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ କି କୌ-
 ଶି ସମ୍ପାଦକତାରେ ଅଳ୍ପ ସୁଗତ କୌଶିକ
 ଲେଖା ବାହାରକାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଶୁଭସାଧିକରେ
 ଅଧିକ ସେ ସମ୍ପାଦକତା ନାମରେ ତାହା ସଂଭବ
 ପୂର୍ବେ ସେ କଥା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ସମ୍ପର୍କ
 ସେ ସମ୍ପାଦକତାକୁ ସର୍ବତ୍ର ବିକଳତାରେ ଏବଂ
 ବୁଝି ଯିବୁ ସେପରି ଅବଶ୍ୟକତା ଲେଖ
 ବାହାରରେ ସରକାର ନାଲସ କରିବେ ।

ପଞ୍ଚମ ପେଞ୍ଚ ଉତ୍କଳ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଣୀକଟ
 ଶୁଭକ୍ଷ୍ମ ସାହେବ ଦେଇଅଛନ୍ତି ତହିଁର ସଂକ୍ଷେପ
 ମର୍ମ ଇଂରେଜ ପ୍ରକାଶ କଲୁ ଯଥା ।

ସେହି ଇଂରାଜୀୟ ଇଂରେଜ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ପ୍ରତି ଅବଶ୍ୟକ ଲାଭ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୁଏ ତହିଁରେ ସମ-
 ଭାର ସମ୍ପାଦନକାର ସମ୍ପାଦକତା ନ ଥିବାର
 ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇ ଅମ୍ଭେ ଅଧ୍ୟୟନ ଆନନ୍ଦ
 ଦେଲୁ । ଅମ୍ଭେ ସନ ୧୮୮୪ ସାଲରେ ୨୪
 ପରଗନାର ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଥାଇ ଯେଉଁ ମନ୍ତବ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁ ଏବଂ ସହିତ ଉଲ୍ଲେଖ ଅପର-
 ମାନେ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ଏହି କ ଦେଶୀୟ
 ସମ୍ପାଦକତାର ଅବଶ୍ୟକ ଅବଶ୍ୟକତାରେ ବିଶେଷ
 ପ୍ରକାରର ଅଟେ । ଏହା ସଦୃଶ ପ୍ରତିପତ୍ତି
 ଅବଲମ୍ବନ କରବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଯଦ୍ୟପି କୌଶିକ
 ସମ୍ପାଦକତା ପ୍ରତି ଉତ୍କଳ ଇଂରାଜ ଶାସନର
 କଲ୍ୟାଣକର ଫଳ, ସାହାଯ୍ୟ ସରକାର ଅଧିକ
 ହୁଏତାତା ଏବଂ ଇଂରାଜ କର୍ମଗୁଣକର ପ୍ରଶଂ-
 ସା ଗାୟନ କରବାର ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ଅମ୍ଭ
 ବିବେଚନାରେ ତହିଁର ସମ୍ପାଦକତା ଲେଖକ
 ଦଳକୁ ଅଧିକ ଆଗ୍ରା କରିବାର ଉଚିତ ନୁହେଁ ।
 ସେ ସମ୍ପାଦକତାକୁ କପଟୀ ଜ୍ଞାନ କରି ଦେଖି
 ଇଂରାଜ ବା ଦେଶୀୟ ଉପଲେଖ ମାନ୍ୟ କରିବେ
 ନାହିଁ । ଅଧିକ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦକତାରେ ସର-
 କାରୀ ବିଧି ବିଧାନ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ମଗୁଣକ
 କାର୍ଯ୍ୟର ସମାଲୋଚନା ଦେଖିବାକୁ ଆମ୍ଭେମାନେ
 ଆଶା କରୁଁ ଏବଂ ସେମାନେ ଦେଶୀୟ ଲେଖକ
 ହୁଏ ଏବଂ ଇଂରାଜୀ ପୂର୍ଣ୍ଣର ଉପାୟ ଲେଖିଲେ
 ତହିଁରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବୁ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭ ବିବେ-
 ଚନାରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦକତାକୁ
 ଏହି ଆଶା କରିପାରୁଁ ଯେ ସେମାନେ ସରକାରୀ
 ଏବଂ ନମ୍ରତା ସରକାରରେ ପ୍ରତିପତ୍ତିକାର କାର୍ଯ୍ୟ
 କିମ୍ପା କରିବେ ଇଂରାଜୀ ଆକ୍ରମଣରୁ ସାନ୍ତ
 ହେବେ, ବ୍ୟକ୍ତି ଗତ ଦାଉ ସାଧିବାର ପ୍ରଣୟ
 ଦେବେ ନାହିଁ କି ସତ୍ୟର ଅପଲାପ କରିବେ
 ନାହିଁ ଏବଂ ଅଧ୍ୟୟନ ସଦୃଶନ ପୂର୍ବକ ସରକାର
 କଥା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ପ୍ରକାଶ କରିବେ । କେ-
 ତେକ ସମ୍ପାଦକତାର ଅବଶ୍ୟକ ସେପରି ହୋଇ
 ନାହିଁ ଅଭାଗ୍ୟ ବିଷୟ ଅଟେ । ମାତ୍ର ଭବିଷ୍ୟ
 କୁଅଛି ପ୍ରତିକାର ଗୁଲକମାନେ କମ୍ପେ ରୁହି
 ପାରିବେ ସେ ସ୍ୱଦେଶୀୟତା ଦେବା ସଙ୍ଗେ
 ସାଧନ, ନ୍ୟାୟାନୁରତ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥବାଦ
 ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ଅମ୍ଭେ ସନ ୧୮୮୪ ସାଲରେ
 ଏହି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁ ଏବଂ

କର୍ତ୍ତମାନ ତହିଁରୁ ବିକଳ ପରବର୍ତ୍ତନ ବା ସର-
 କାରୀ କରବାର ଦେଖୁ ନାହିଁ । ଦେଶୀୟ ସମ୍ପା-
 ଦକତାର ଅବଶ୍ୟକ ବିବେଚନା ପୂର୍ବକ ସରକାରୀ
 ବିଧି ବିଧାନ ଏବଂ ସରକାରୀ କର୍ମଗୁଣକ ସମ୍ପର୍କ
 କରେ ସମାଲୋଚନା କରବାର ଉଚିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
 କର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଦୟାଯିବ । ମାତ୍ର ଦେଶୀୟ
 ସମ୍ପାଦକତାମାନଙ୍କର ବିଶେଷରୂପେ ଜାଣିବା
 ଉଚିତ ଯେ ସେହି ସମାଲୋଚନା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ
 ଯଥାର୍ଥ ଏବଂ ସରକାର ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର
 ସାହାଯ୍ୟ ଜନକ ଏବଂ ନିରାପତ୍ତ ଭାବରେ ସୁସଙ୍ଗତ
 ହେବ । କୌଶିକ ସମ୍ପାଦକତାରେ ଅଳ୍ପ ସୁଗତ
 ଲେଖା ବାହାରଲେ ସମ୍ପର୍କକୁ ପ୍ରଥମେ ଜଣାଇ-
 ବାର ଦେଉଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅପରମାନେ କରୁଅଛନ୍ତି
 ମାନ୍ୟବର ଶୁଭକ୍ଷ୍ମ ସାହେବ ତାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଭାବ-
 ରେ ବିବେଚନା କରି ତାହା ପ୍ରକାଶ କରି ନ
 ପାରିବାରୁ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ସେ ଅଳ୍ପକାଳ
 ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରେଣୀକଟ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ତାହାକ
 ନିଷ୍ପତ୍ତି ତାହାକ ପଞ୍ଚମକର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ମତନାମାକ
 ହେବାର ବିଷୟ ନାହିଁ । ଏ ପରି ସମସ୍ତ
 ସମ୍ପାଦକତା ସମ୍ପର୍କରେ ଯୋଗ ଦେଇ ନ ଥିବାରୁ
 ସମସ୍ତେ ସଂଗତ ଅଧିକାର ଶିକାର କରବାର
 ବୋଲିଯାଇ ନ ଯାଏ । ସଂସାଧିତ ଅଳ୍ପ
 ସୁଗତ ଲେଖା ଗୋଟିଏ ଚକ୍ରକମ୍ପ ଅପରାଧ ଏବଂ
 ତହିଁର ନାଲସ କରବା ନ କରିବା ଏକା ଗବ-
 ଶ୍ଣମେଣ୍ଟ ବିବେଚନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।
 କୌଶିକ ଲେଖା ସମ୍ପର୍କରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସହିତ
 ସମ୍ପର୍କ ଶିକ୍ଷକ ନ ହେଲେ ବିକଳ ଏବଂ ଉପ-
 ନ୍ୟାସ ଘଟିବାର ସମ୍ଭାବନା ।

ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଣୀକଟ ଶୁଭକ୍ଷ୍ମ ବାହାଦୁ
 ଶର ଉପର ଲିଖିତ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ପଞ୍ଚୁ ପ୍ରକାଶ
 ଯେ ସେ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦକତାର ଉତ୍କଳାଂଶୀ ଅଟନ୍ତି
 ଏବଂ ସେ ଯେଉଁ ସଦୃଶଦେଶମାନ ଦେଇଅଛନ୍ତି
 ସେ ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରତିପାଳନ ପୂର୍ବକ ସମ୍ପାଦ-
 କତାରେ ଗୁଲକମାନେ ଅପରାଧ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ
 କିମ୍ପାକି ତଳେ କୌଶିକ ସମ୍ପର୍କ ଘଟିବାର ବ୍ୟୁ
 ନାହିଁ । ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଧିକ୍ୟ କରିବା ଯେ
 ସବୁ ହେବୁ ସେ ଦେଖାଇଅଛନ୍ତି ସେ ସବୁ
 ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଟେ ଏବଂ ତହିଁ ବିଷୟରେ
 ବିକଳ ବୋଲିବାର ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳରେ ଓଡ଼ିଆରଚଣା ।

ମାନ୍ୟବର ଶୁଭକ୍ଷ୍ମ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ବିକଳକଳ୍ପ
 ସାହି ସେଠାକୁ ଅନେକ ସମ୍ପାଦକ ଲେଖକ ଏବଂ

ସମ୍ଭବତଃ ସୁପରିଚିତ ହେବା ଏବଂ ବହୁତାଦି ପ୍ରକାର କରାଯାଇ ଯେଉଁ ବୌଦ୍ଧବାଦୀମାନେ ହୋଇଥିଲେ ତହିଁର ବହୁତ ଅଭାବ ଏଥି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବାର କେତେକେଣୁ ପ୍ରମାଣ ଓ ତତ୍ତ୍ୱ-ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁମାନଙ୍କର ବହୁତାଦି ପ୍ରାଚୀନ ମାନେ ଅବଗତ ହୋଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ସାମାନ୍ୟ ଓ କରତୁଦେଶ ପ୍ରତି ଏହାର ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ର ପ୍ରଭାବକୁ ସମ୍ଭବତଃ ଚଳିତରେ ଅପଣା ବଦଳା ଦୂରର ପରିଚୟ ଦେବାଦ୍ୱାରା ଜଣକ ବୌଦ୍ଧ ବର୍ତ୍ତନ ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାର ବୌଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧି କରି ସାଧୁ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ପାଠକମାନେ ଶୁଣି ଅନୁଚିତ ହେବେ ଯେ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ବର୍ତ୍ତମାନ କନୋବସ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗ ସାଦୃଶ ସମ୍ପାଦକଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସାମୟିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅଟେ ତାହା ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ଜାଣି କେବଳ କେବଳ ଜଣାଇ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କର ବଦଳା କୁରୁଣାକାର ପ୍ରାଚୀ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ହେତୁଗାନୁସାରେ କୁଲ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ଭାବନା ପିତୃପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବର୍ଣ୍ଣମେଧ୍ୟକ ସମୀପକୁ ଚଳିଥିବା କନୋବସ୍ତ ସଦାଶେ ଯେଉଁ ଅବେଦନ ପ୍ରମାଣ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ଅବଲମ୍ବନ କରି କଲକତ୍ତା ଠାକୁରାଣୀ ସମ୍ପାଦକ ପ୍ରକାର ମତ ଅପେକ୍ଷା ମାତ୍ର ୨୭ ଉତ୍କଳ ସମ୍ପାଦକରେ ଯେଉଁ ପଦନ କାହାଣୀଥିଲା ତୁଳି ପୁସ୍ତିକାରେ ସେହି ତୁଳି ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରକାଶ କରି ହେଉଥିଲେ ଅପଣାକ ବୋଧିଏ ଅଭିମତର ଏବଂ ସୁଦ୍ଧିପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟ ଯୋଗ କରାଯାଇ । ଏହି ମନୁଷ୍ୟଟି ଅଭ୍ୟନ୍ତର ମୂଲ୍ୟବାନ ବିବେଚନାରେ ଅଭିମତ ସ୍ୱରୂପ ପାଠକମାନଙ୍କ ଅବଗତ କମନ୍ସେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଇଂରାଜୀ କାଳିକାପାଠକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନମନ୍ତେ ତହିଁର ସଂକ୍ଷେପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଯଥା ।

ଓଡ଼ିଶା କାଳିମାନଙ୍କର ଇଂରାଜୀ ସମ୍ଭାଷଣ ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦାରେ ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ୟାସ ହେବାରୁ ସନ ୧୮୦୦ ସାଲରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ପଶ୍ଚାତ ପଶ୍ଚିମପାଶେ ଏକେଣୁ ଅଧିକାର ଏବଂ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରର ସ୍ୱର କେବା କାରଣ ଇଂରାଜମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱପାରେ ଦ୍ରୁତିପ ନବର୍ଣ୍ଣମେଧ୍ୟ କେତେକାଳ ମନ୍ଦିରର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରି ଲେଖା ଶାସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମାନଙ୍କ ଅପରିଚିତେ ତାହା ପରିଚାଳନା କଲେ । ମତ୍ର ଶ୍ରୀମତ୍ର ଶ୍ରୀମତ୍ର ପାଦେଶ ସାଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଅବ ଦେଖିଲେ ସ୍ୱଳ୍ପ ଜଣାଯିବ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଅବସ୍ଥା ମଲକଟା

ଅନଳରେ ଯାହା ଥିଲା ଇଂରାଜୀ ସମ୍ଭାଷଣରେ ଶୁଦ୍ଧ କନୋବସ୍ତ ହେବୁ ତହିଁରୁ ମନ ହେଲା । ଓଡ଼ିଶା ବସେସରେ ଯୋଗ ଓ ମନୁଷ୍ୟର ଅଧିକାର ଯୋଗ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୌରାରେ ଅପଣା ଆସି ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ କମ୍ ରଖିବାର ଅବଶ୍ୟକ । ପୂର୍ବ କନୋବସ୍ତର ଜମାବନ୍ଦ ବନ୍ଦି ରଖା ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରତି ବୋଲିଥିବା ଏବଂ ସରକାର ବନ୍ଦିମାନ ରଖା କରୁଅଛୁଥିଲେ । ଯୋଗ ନମନ୍ତେ ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି ଦେଉଥିଲେ । ଇତ୍ୟାଦି ସରକାର ବନ୍ଦିମାନ ଶାନ୍ତିଦେଲେ ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ଶାନ୍ତି ଦେବା ଲାଭ କଲେ । ସରକାର ଜମିଦାର ଏବଂ ପ୍ରଜା ଉପସ୍ଥଳ କଷ୍ଟ କରୁଥିଲେ । ଏଥିରୁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରକାର ଚଳିଥିବା କନୋବସ୍ତ ଅଟେ । ତାହା ହେଲେ ଜମିଦାରଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ମମତା ଏବଂ ବନ୍ଦି ଅଧିକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅର୍ଥ କମ୍ କରାବାର ପ୍ରଭୃତି କରିବ । ଚଳିଥିବା କନୋବସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ବୋଲି ସରକାର ସୁକଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଅସିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅଭିଳାଷେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତ । ମନରେ ଲେଖାଅଛି । ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀମତ୍ର ଲାଭଦେଶ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରକାର ମନୋଯୋଗ ସନ ୧୮୩୮ ସାଲର ଦୋଷଣୀ ପ୍ରତି ଲେଖା ସମ୍ପାଦକରେ ଲିଖିତ ଭାବରେ ପ୍ରତି କାହାଣୀର ଅବେଶରୁ ବିଲକ୍ଷଣ ଜଣା ଯାଉ ଅଛି । କିମ୍ପତ ହୁଏତ ଯେ ଲିଖିତ କମ୍ପାନି ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରାୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବେକଟିଆ ଥିବା କାଳରେ ସନ ୧୮୩୩ ସାଲ ତା ୨୦ ଉତ୍କଳ ନବମ୍ବର ଲିଖିତ ନ ୧୨୭ ମୂଲ ପଞ୍ଚରେ ଚଳିଥିବା କନୋବସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍କଳ କଲକତ୍ତା ଲିଖିତା ସମ୍ଭାଷଣମେଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ତ ଏପରି କହି ନାହିଁ ବ ସହିତ ଜମିଦାରମାନେ ସୁଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ରୂପେ ଚଳିଥିବା କନୋବସ୍ତ ପାଇବାର ଅପା କରି ପାରିବେ । ମାତ୍ର ଯେ ସେହି ପ୍ରତି ଏବଂ ତହିଁର ଉତ୍କଳ ପ୍ରକାଶିତ ଦେବ କେବେ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ କର୍ଣ୍ଣମେଧ୍ୟ କଥା ଆଦି ପାରିବ ନାହିଁ ଶ୍ରୀମତ୍ର ଲାଭଦେଶ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି ଇଂରାଜୀ ପ୍ରକାଶ ରଖା କରି ଓଡ଼ିଶାର ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱଳ୍ପ କନୋବସ୍ତକୁ ଚଳିଥିବା କରାଦେଲେ ଲାଭ ପ୍ରତି କାହାଣୀର ପ୍ରକାର ମନୋଯୋଗ ଏବଂ ଏହି ଶୁଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧି ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧି ଉପଯୋଗୀ ହେବ ମାତ୍ର ଯେବେ ସମ୍ଭାଷଣମେଧ୍ୟ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରାଦେବେ କେବେ ଯୋଗଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିପ୍ରଦା ଅନୁଷ୍ଠା ସଦାଶେ ସୁଦ୍ଧି ଶାନ୍ତି ଦେବା ଉଚିତ ।

ଉପଲବ୍ଧିତ ମନୁଷ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ଅନୁମାନଙ୍କର ଅଧିକତ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ଜାଣି । ଅନୁମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ବ୍ୟାସ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଜମିଦାରମାନେ ଅନୁମାନଙ୍କ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଦୋଷ ଏଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟକାଳକୁ ଅସମ୍ଭବ ଅବ୍ୟବାହାର ହେବେ । ମାତ୍ର ଏକକେଣୁ ଚଳିଥିବା ଦେଲେ କହି ହଲ ଦେବ ନାହିଁ ଅନୁମାନଙ୍କୁ ଏହିସମ୍ଭବ ଅନୋଲନ କରାଦେଲେ ମିତ୍ର ସରକାର ଲିଖିତ ହେଉଅଛି । ଇତ୍ୟାଦି ବହୁ ସରକାରୀ ହେବେ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

କଲକତା-ଗେଜେଟ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବରଦେଶର ବାସ ଚଳିମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀ ଗ୍ରାମ୍ ହୋଇଅଛୁ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।

କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ । ଗୋ କଲକତା ଗେଜେଟ ଓ ଗୋ କଲକତା କାହିଁକି ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ।